

309212 | పతి దినము | ప క టిం ప (బడును

VOL. 4. } చెన్న పట్టణము 1918 సం॥ మార్చి నెల 16 వ తేది శనివారము } No. 287
సంపుటము. 4. } పిం. క. శ. నా. మ. స. వ. త. ర. ఫా. ల్లి. న. మా. స. శు. ద్ద. చ. వి. తి. ర. } సంచిక 202

బాధాపీడితులకు వరము: ఐనోడి నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

అతరత్రుభ్రు రక్తములన జనించు జాడ్యములకు కీరీటువంటి మందు. మధుపులన, మచ్చులన, గండములన, భ్రంశన, పాతకొప్పలన అన్ని విధములన గలుగు చర్మరోగములన పోగొట్టును.

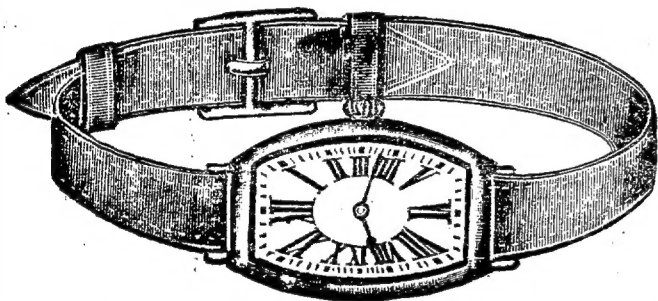
మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

కణావిచ్ఛేదకరిల్లా నుడి మిచ్చుట నిస్సంకయము, సహజమైనను కఠ్యకచ్చినను అన్ని విధములైన రోగములన పోగొట్టును. కీరీటువంటి పాదరగదోషములను, మలబద్ధకమును కార్యసంబంధమును పోష్యులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. కీరీతాశ్మగ్గుడును గలగలేయను. 16 రోజులవర మందుటకు 4 కోస్తుల బుడ్డిజా అమ్ముడును.

(ప్రాప్తి)టరు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫననవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144, No. 2, BOMBAY.

ఒక నిమిష మాలస్యమైనను !

ఒక గంట ఆలస్యమైనట్లే !

(1049)

గడియారములు పెక్కు రకములు నూవద్ద గలవు. సమృద్ధమైనవి. చాల స్వల్పధరలు. సాగునైనట్టియు, అందమైనట్టిన్ని సరియైన కాలమును చూపునట్టిన్ని గడియారములను సప్లయ చేయగలవారము. జేబులో వేసికొనుటకును, మోటారుబండ్లకును, వేటకును, ప్రయాణమునకు పయోగించు గడియారములు కలవు.

అందఱి వద్దను దొరుకగలవు.

ఏజంట్లు:— జి. ఇ. సంపత్తు శెట్టి అందుకో, ఎన్. ప్లనేడు, మదరాసు.

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL, SEXUAL AND NERVOUS TOO.

Hence, one and all ought to try to preserve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world-renowned mechanical device called "E" manufactured on Dr. Bier's Principle of Hypaemic Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing postage &c, charged extra) sent all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the West and countless numbers of gratified cured patients.

Why? because if other wise, the Man who does not possess this necessary attribute of life is only a so called Man

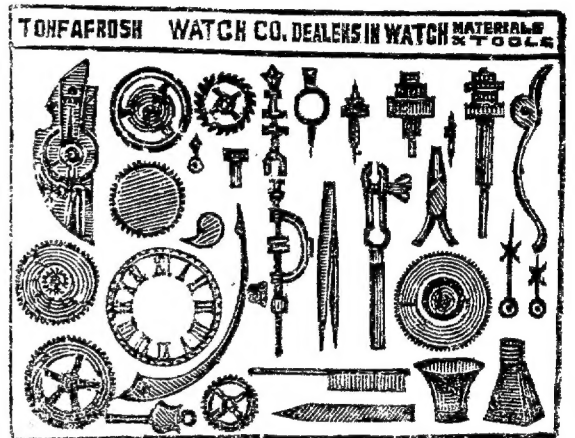
Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in English: write to-day, in all confidence if really interested of [669]

free descriptive literature regarding this marvellous cure, especially mentioning the "Andhra Patrika" to the

Erectruss (A. P. DEPTT) Sole Agency for the East, Batala (Punjab) India.

కెఫిటలాగు

ఉచితముగా పంపబడును.

TOHFAFROSH WATCH & Co,
Dealers in Watches Materials, Tools
BHENDI BAZAAR, POST No. 9, BOMBAY.
(821) ఉత్తరములు అంగ్లభాషలో వ్రాయవలయును.

AWARDED
GOLD MEDAL 490

IN THE
BARODA EXHIBITION

For its Sweet Lasting & Delightful Smell
TO

THE WORLD-RENOVED
OTTO PARASTAN (REGD.)

Therefore, please just try and enjoy.

Prices: 2-0-0 1 dram. 3 dram. Card.
0-12-0 0-8-0 0-1-0

Sample Free on sending 3 annas postage Stamps.

—:—:—
ALSO, PLEASE TRY OUR

PARASTAN HAIR OIL (REGD.)

Free from mineral oils Best for the Hair.

Prize Rs. 1, and Postage Extra.

Sample Free on sending 1 anna postage Stamp.

The Parastan Perfumery Co.

No. 1, PYDHONIE, BOMBAY 3.

K. B. JOSHI & Co,

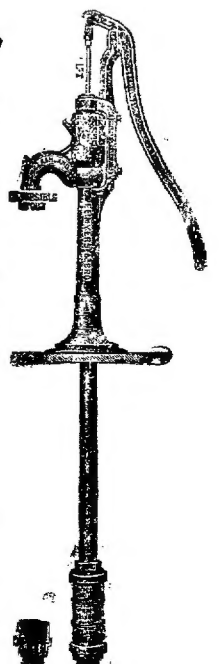
32, Hornby Road Fort,
BOMBAY.

LARGEST HAND PUMP

Our 3 inch Pump is the largest available Hand Pump on the Market. Very useful for Shallow Water. Large capacity to suit small irrigation write for particulars and prices (537)

ALSO

Hand Pumps for very deeps wells up to 150 ft; Tank Pumps of new pattern, ready in stock. Write at once for further particulars.

బోల్చుచునందలి కాంతిని కేతనమునందు గల ఆంధ్ర విద్యార్థి యొక రిట్టు (వాయుచున్నాడు:— కాంతిని కేతనా శ్రమమునందు బహుకాలమునండి విద్యార్థులచేతనే ఇంగ్లీషు లాన, బెంగాలీలాన కొన్ని లిఖితపత్రములు నడుపబడుచున్నవి. ఈ పత్రములు క్లాసులనుసరించి ఒక్కొక్క క్లాసు లో నున్న విద్యార్థు లొక్కొక్క పత్రము నడపు భారమును కలిపించి, అందులో ఒకరిని ఎదిరుచునగా నియమించి, మిగత వారు వ్యాసములు, కథలు, పద్యములు, చిత్రపటములు, మొదలగునవి చేయగలిగి నంతవరకు స్వయముగ చేసియు, చేయలేని వానిని ఇతరులకడనుండి తెచ్చియు యెదిరుచుకు నహానము చేయుదురు. ఆపత్రము పూర్తి కాగానే రిడింగ్ రూములో పెట్టి వేసెదగు. ఇతరవిద్యార్థులందరును వెళ్ళిచదువుకొందురు. ఇప్పుడు నడుపబడుచున్న పత్రములలో కొన్నిటి నామములు నిట తేల్చిండును:— ఇంగ్లీషులో 'The Asram', బెంగాలీ లో, 'ప్రభాతి', 'పీఠికా', 'బాగాన్', 'లాదామ్', కాంతి మొదలగునవి; యింకను కొన్ని కలవు. అడిగాక యిప్పుడు నాంగ్లమునందు 'Magazine' రూపముగా సొక పత్రమును ఏర్పాటుచేసి అందు ఆర్యసంబంధమైన వార్త లన్నియును, ఇంకను కొన్ని విషయములు (వాసి, ఆచార్యులచే ఆర్యస్థలములకు గూడ నంతవరకే యభిప్రాయముతో ఆచార్యుల నును కావలసిన యావశ్యకముల నన్నిటి తెల్పించినారు. దానికొరకై గృహమొకటి గూడ నిర్మించబడుచున్నది.

విద్యార్థులలో సాహిత్యపరమైన వెన్నెరగా వెలసినందుకై సాహిత్య సభలు ఏర్పాటు చేయబడినవి. ఈ సభయొక్క భారము విద్యార్థులలోనే వైఖ్యములలో చదువుచున్నవారైనందును. పద్యములు, కథలు, నాటకములు, రెసిటేషనులు మొదలగునవి యీ సభయందు జరుపబడును. పద్యములు, కథలు, నాటకములు, సామాన్యముగా విద్యార్థులే వ్రాయుచుండును. ఈ సభలో బాధాపూర్వక శ్రీ కాకూరుగానే సభాధిపత్యము వహించును. వారులేని సమయములలో సొక సేవలైన సంభాషణత్యము వహించును. ప్రథమమున గాయకదళము కొన్ని సుమధురమగు పాటలు పాడినతరువాత కార్యక్రమ మారంభమగును. కార్యక్రమము తయై పూర్తి కాగానే సభాధిపతి జరిగిన కార్యక్రమము సంత యుచున్నది వివరించి విద్యార్థులలో చక్కగ సాహిత్య సురాగము వృద్ధిపొందునట్లును, సాహిత్యమునందు ప్రవేశించుటకు తగు మార్గములను చూపుచు ఒక దీర్ఘమగు ఉపన్యాసము నిర్దుట. వారి యుపన్యాసము పూర్తికాగానే మంగళ గీతములతో సభాపూర్తి గావించబడును. ఇట్టిసభలు ప్రతివారమునందును జరుపబడును.

నెలకు రెండు పర్యాయములు డిబ్బేటింగు క్లబ్బు జరుపబడును. ఈ క్లబ్బులో నేదొ యొకవిషయమును తీసికొని ఒక వైపువారు శ్రమివరకు డిబ్బేటుచేయుదురు. అదిగాక కొందరు విద్యార్థులు చిన్నచిన్న వ్యాసములను వ్రాసిచదివెదరు. కొందరు హాస్యకరమగు చిన్నచిన్న నాట్యములను గూడ ప్రదర్శింతురు. టీచర్లకూడ కొంతసేదైన నొకవిషయము గురించి చెప్పెదరు. ఇట్టిసభలు, విద్యార్థులలో బాహుజీనము చక్కగా కలుగుటకును, తిక్కమునందు పరిచయజ్ఞానము వృద్ధిపొందుటకును, ఆసక్తియుగా మట్టాడుట యలవడుటకును నెలకొల్పబడినవి. వైరుదాహరింపబడినసభలును, పత్రములను విద్యార్థులచేతనే నడుపబడుచున్నవి. అవసరమునుబట్టి టీచర్ల కూడ వారికి సహాయ మొనర్తురు. ఇట్టి సభలును అట్టి పత్రములను మనదేశమునందు గల విద్యార్థులలో గూడ చక్కగ వ్యాపింపజేసినచో ఆంధ్రభాష కంతయో నూతనమైన రాగలదని నాయభిప్రాయము.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము.

ఈ ఆపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యాగద్వైపి, కనుకట్టు సభకట్టు, పరకాయ ప్రవేశవిద్య, వాయువేగ మనోవేగము, సాక్షలాభము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, క్రియాసాధనము, మంత్రశాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, ఆమెరికావారిచీట్ల వేకతమామలు, విచిత్రవిద్యవిద్యగలవు. ఇంతేగాక మనుష్యునియొక్కచేయుట, చీకటిలోచదువుట, వీళ్లవైన నడిచిపోవుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, మనుష్యుడు చిలుక యగుట, పెద్దపులిని వేసి చూపించుట, మనుష్యుని చంపి తిరిగి బ్రతికించుట, శరీరము లేని తలకాయచేత మాటలాడించుట, కండ్లకు గంటలు కట్టి కొని చూడమందా వస్తువులపేర్లు చెప్పట, భూమిపంచాంగము యొక్కన గాలిలో మనుష్యుని నిర్భాధముగా నిల్పట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి.

ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యున్నతముగా మేజిక్ పుస్తకము. దేబ్బు సంపాదించుట కది ముఖ్యమైన మార్గము. నెలకు పదివలసలది ప్రత్యేకము అర్జింపుకోగలను. ఈ పెద్ద గ్రంథము అచ్చుపూచుచున్నది ఈ గ్రంథమును వి. పి. గ 15 రూపాయలకు అమ్ముడును. భరణాస్తు భార లకు యీ గ్రంథమును రు. 4 ల కే ఇవ్వబడును. భరణాస్తు భార లనగా తమ భరణాస్తుతోకూడ రు. 4 లకు యీ క్రింది విశాసమునకు తత్కాలమే మరదార్థులు చేసి తమ పేరును రిజిస్టరు చేయించుకోవలెను. (994-994) పి. ఆర్. జవార్దనం నాయుడు, 20ంగోలు. (గుంటూరు జిల్లా)

హనుమాన్ బోరక్కు నబ్బు.

దీనియందు సంజీవి తుల్యములగు వస్తువులు చేరియున్నవి చెల్లినం బంధమును పుండ్లు, దు ర్దశ, గడ్డి, పొడలు మొదలగు సర్వ వ్యాధులు అత్యాశ్చర్యముగా బాగుగును. చర్మమునకు మృదుత్వమును, నునుపును, నాణెమును యిచ్చును. అన్నిచోట్లను క్రయమునకు దొరకును. (ప్రతిభిక్షపై మా హనుమాన్ గుర్తు బాగ్రతగా గమనింపుడు. (751) రంగనాథం శిష్యు అందు బ్రదర్శు, మదరాసు.

జీవితములు, నవలలు

1 గోపాలకృష్ణగోఖలే	0-8-0	1 మంజుమతి	0-12-0
2 మహాదేవగోవిందరాజుడేజి	2 జగన్మోహిని		0-10-0
3 రామకృష్ణస్వామిఎం.పి.0-8-0	3 ఇందిరావసుంధరము	0-10-0	
4 నివేదితాసోదరి	0-8-0	4 రంగరాజు	0-14-0
5 విదనబారి చక్రవర్తి	0-8-0	5 అమృతకల్పి	1-4-0
6 హర్షింజి (ప్రభువు)	0-8-0	6 కళావతి	0-12-0
- వై. 2' గ్రంథముల నొకపర్యాయము కొనువారికి తలాలాభములు చేమే భరించెదము. (982-409)

ఎం. కో. కృష్ణారావు అందు కో. నల్లూరు. విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కుడిపో, మాంటు రోడ్, మదరాసు. ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకము లన్నియు వ్యాపకమైన నెలకు దొరకును. క్యాటలాగు ఉచితము. డాక్టరు. ఆచంట-బక్ష్మిపతి, బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం. (946-897) మే. జి. ము.

మిక్కిలి మనోహరమగు సువాసన 126

(రిజిస్టరు కాలడెనడి.) ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టరు కాలడెనడి.) ఇప్పటికాలపు బిచ్చి కనువగునది, సాటిలేని మనోజ్ఞమగు సువాసనగలది. ఆల్కాహోలుగాని, మద్యముగాని, చేర్చబడకుండు నిర్భయ చేయబడిన కేవల పుష్పసారము. నీ తువాలపై కొన్ని బిందువులు చిలుకరించినచో, మనోజ్ఞమగు సువాసన ని స్పృశనరించును. ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును. ఇన్నైజా (ఆర (డాం) సీసా 1-3 రు 0-8-0 చుక్కరకము నైజా 1-1 డాం " " 0-12-0 వీరొకనైజా 2 " " " 1-4-0 పెద్దనైజా 4 " " " " 2-0-0 వి. పి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.

పల్లెల, బట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాపులోను దొరకును. దీనిని అనేకమగు నకలఁ నెట్లు కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు సీసాపైను, కార్డుపైనను ఆటో దిల్ బహార్, అను పేరును పరిశీలింపుడు. ఈ ఆటో దిల్ బహార్ యొక్క సలకములను పరిశీలనచేయ గోరువా రిదిగువవానికి వ్రాసినచో అజాకమ్మరుగల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు. పల్లెల, బట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాపులోను దొరకును. దీనిని అనేకమగు నకలఁ నెట్లు కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు సీసాపైను, కార్డుపైనను ఆటో దిల్ బహార్, అను పేరును పరిశీలింపుడు. ఈ ఆటో దిల్ బహార్ యొక్క సలకములను పరిశీలనచేయ గోరువా రిదిగువవానికి వ్రాసినచో అజాకమ్మరుగల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.

ఫిల్లిను సర్కసు

అతి జయ ప్రదము. పాశ్చాత్య చిన్మయహామ్యుగ ప్రదర్శనము నిన్నటిరాత్రి చూడవచ్చిన అసంఖ్యాకులు "మనోహరమగు ప్రదర్శనము" అని ఏకగ్రీవముగ చెప్పిరి. ఇంతవరకును చెప్పి పురిగో కనిపిన ఎటుగని అనేక జంతువుల మహాప్రదర్శనము. ప్రజలు చూసిన యుత్సాహమున జంతువులు నువ్వింగి యుత్సాహముతో ప్రవర్తించినట్లుండెను. ఈ సంవత్సరము ప్రపంచపు సూతనస్పృహ 35 అద్వితీయ ప్రదర్శక జంతువులు కిరి ప్రతి రాత్రియును 9-15 గంటలకు ప్రదర్శనము జరుగను. సాయంత్ర ప్రదర్శనములు: శనివారము అదివారములు సాయంత్రము 4-80 గంటలకు. అందరికి అనుకూలమైన టిక్టు:— రు. 4, 2, 1, అ. 8. టిక్టులు మిస్సిస్సెట్టు కంపెనీయొద్ద దొరకును.

నోటీసు. (1075)

గోదావరిజిల్లా కాకినాడ తాలూకా ప్రస్తుతం ఉండునూ కాపురములు శ్రీ రాజా ఇనుగంటి వెంకటరాజగోపాల రామ సూర్యప్రకాశరావుగారి తా. పెద్దాపురం తాలూకా రాగంపేట గ్రామం తా. సామర్లకోట పెద్దాపురమునకు నుధ్యన ఉండుటగ్గు అంటుమామిడి తోటయొక్క యీసంవత్సరపు ఫలము. 15, 16 వ ఏప్రిల్ నెలలో తోట ప్రదేశమందు ఏలము పాడుచున్నాము. కాబట్టి నెలయువారు నడదు ప్రదేశమునకు దయచేసి ఈసంవత్సరపు ఫలములకు లోబడి పాడవచ్చును నరతుల వివరము.

1. సుమారు య 80 ల ప స్త్రీయుగల తోటలో ఉండు తున్న ఎన్నిక గల పలువిధములగు అంటుమామిళ్ళున్నా జీడిమామిళ్ళున్న మాత్రమే (తక్కిన ఫలవృక్షములు గాక)
  2. సుమారు రెండువేల అంటుమామిళ్ళున్న ఒక వెయ్యి జీడి మామిళ్ళున్న.
  3. పొడవలచినవారు రెండువందలరూపాయలు భరావతు ఇచ్చి పాడవలెను.
  4. పాట ఖాయపరమకున్న వారు మచ్చిలికాతోపాలు సగముసామ్యు ఇచ్చి వేయవలెను.
  5. తక్కిన సగము సామ్యున్నా చెట్ల కాయలు కోయటకు పూర్వముందు చెల్లించవలెను.
  6. పాట కాలముందు భరావతు ఇచ్చిన వారిలో ఖాయపరమకొనిన వారి సామ్యుతప్ప తక్కిన వారి సామ్యు వాపసుచేయబడును.
1. తగు. సంజాయిషీ యింకా కావలసినవారు యీ దిగువ వ్రాయబడిన వారికి వ్రాసి కనుగొనవచ్చును. కె. రామచంద్రరావు గారు, ఉండునూ } ముఖ్యుర సిరస్తావారు. ఆఫ్ గొల్లప్రోలు ఎస్టేటు, గోదావరి. 9-2-18 } క్యాంపు: సామల్ కోట.

నార్తరకసర్కారు లైఫ్ ఎమ్యూరన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్ (లిక్విడేషన్ లో నున్నది) నోటీసు. (1087)

జీవితభీమా పోలీస్ హాల్స్ ను, వివాహసహాయ భీమా పోలీస్ హాల్స్ ను తమ తమ క్లెము కాగితములను 1918 వ సం॥రం మార్చి నెల 18 వ తేది లోగా యీ క్రింద సంతకం చేసినవారి పేర పంపుకోవలెను. ఈ క్రింద వ్రాసిన భోగ్యుల యును, కాగితములను పూర్తిగా పంపని యెడల క్లెమునా జాపితాలో నమూదు చేసికొనబడవు. 1. పోలీస్ దారుని పేరు, 2. పోలీస్ నెంబరు, క్లాస్, (జీవితభీమా, లేక వివాహభీమా, పేరెలు నెంబరు) 3. ఆఖరు చెల్లించిన ప్రీమియము తాలూకు రసీదు, 4. జీవితభీమా లేక వివాహభీమా ఒరిజినల్ పోలీస్, 5. ప్రీమియములు యెవరికీ చెల్లించబడినవో ఆ యెంబటు పేరు, (ప్రస్తుతిపు చిరునామా) 6. ఇదివరకే క్లెముల కాగితములు దాఖలుచేయబడిన యెడల, యెవరికీ దాఖలుచేయబడినదియును, అందుకుగాను ఇయ్యబడిన రసీదును పంపవలెను. ఒక్కొక్క పోలీస్ క్లెమునకు ప్రత్యేకముగా భోగ్యుల వ్రాయవలయునెగాని, ఒక్కొక్క కాగితములో ఒకటికంటె అధికము పోలీస్ భోగ్యుల వ్రాయకూడదు. ఏజెంట్లు, ఇతర క్రెడిటర్లును కూడా తమ హక్కులను వైని వ్రాయబడిన తేదిలోగా, వపుచర్చ మున్నగు రుజువులతో, దరఖాస్తుచేసికొనవలెను. వైదేనికి పిమ్మట దాఖలు కావడిన క్లెములు అంగీకరింపబడవు. 12 Dalhousie Square } M. K. Dandeker, Calcutta. } Incorporated Accountant Liquidator

OTTO DILBAHAR

PERFUME OF ORIENTAL DELICIOUS & LASTING

సోలు యేజంటు:— ఆంగ్లోయండియన్ డ్రగ్ ఆండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 155, జుమ్మాపూసీదు వీధి, బొంబాయి. మద్రాసు యేజంటు:— మెనాతా పురమోత్తమావీ, వై నాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

ఇంగ్లాండులో నూతనముగా కనుగొనబడిన అమూల్య ద్రవ్యము

వైద్యుత్తము (ఎలక్ట్రిసిటీ) వలన రోగములు కుదుర్చబడును.

విద్యుత్తునకు చేతగాని దేది? విద్యుత్తు కుంటివారిని నడిపించును. గ్రుడ్డివారిని చూపించును. చెవిటివారిని విన నిచ్చును.

పందొమ్మిదవ శతాబ్దమున దుర్బలముని తలంపబడిన ఎన్నియో వేల పనులను చేయును.

అన్ని రోగములకు వైద్యుత్త మే మందు.

అదృతమయిన వైద్యుత్తో పకరణము. సహాయమున

శ్రీ పురుషాదుల వాడుక సౌలభ్యమునకయి ఉంగరముమాదిరిగా తయారు చేయబడి యున్నది. దీనిపేరు:—

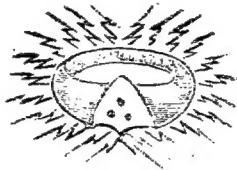
గాల్వనిక్ రింగు

ఈనాగరక ప్రపంచమున 250000 ఉంగరములు వాడుకలో నున్నది.

1. అదృతమగు వైద్యుత్తో పకరణమునుండి చల్లగా విద్యుత్తు బయలుదేరి శరీరమున దంతటను వ్యాపించి రోగ సంబంధముగ పురుగులను చంపును.

2. ఇయ్యది రాగి, తుత్తునాగము మున్నగు అనేక లోహములు కూడి యున్నవి. ప్రపంచ ప్రసిద్ధిపడసిన ప్రొఫెసరు గాల్వని గారి కద్దతి ప్రకారము తయారు చేయబడిన ఎలక్ట్రిక్ బేటరి ఈ యంగ్రముపై అమర్చబడి యున్నది.

ఎడమచేతి ఏ వ్రేలికైనను పెట్టుకొనవచ్చును.

15 దినములు ఉచితముగ ధరించి మాదిరి చూడవచ్చును.

3. లండను గాల్వనిక్ రింగు కంపెనీవారు తమ ఉంగరమునందలి అదృతమగు వస్తు విశేషములను ప్రపంచమంతటను విశాలమైన విస్తరించిన క్లిమూరియేన విక్టోరియా రాణిగారును నార్తేరాణి మాడ్ గారును, డ్యూక్ ఆఫ్ హామ్బుర్గ్ గారును, లార్డు డిగ్బిగారులు, లార్డు రాత్ డోనల్ గారును, మున్నగు పెద్దలు పరీక్షించి కనుగొనిరిని చెప్పుచున్నారు.

4. రూ 400 ల బహుమానము. ఎవరైనను శాస్త్ర వాదమున ఈ యంగ్రమున ప్రకటనలో చెప్పబడియున్న గుణములు లేవని చెప్పి ఋజువు చేయగల వారలకు రూ 400 లు బహుమానము ఇవ్వబడును.

5. డాక్టరు గ్రీఫిత్ ను పి. హెచ్. డి. ప్రసిద్ధిపడసిన వైద్యుత్ వైద్యశిఖామణి. పోలీసు బర్లిన్, మిలీటరీలోని రాసాయనిక సంఘములలో సభ్యుడును, బ్రిట్టిష్ రాసాయనిక పాఠశాల ప్రధానాధ్యక్షులు ఇట్లు వ్రాసిరి. ఈ రసశాలలలో మీ యంగ్రమును పరీక్షించిరి. అయ్యది నూతనపద్ధతిన కనుగొనబడినది. అందలి వస్తుసముదాయము తృప్తిని గలిగించినది. ఇది దేనికొరకు ఏర్పరచబడినదో అందుకు తగిన ట్లున్నది. చేతివ్రేళ్లయంగ్రములు సహజముగ తేమవలన ఉంగరమునందలి ధాతువర్ణమునుండి గభీరముగ వైద్యుత్ ప్రవాహము బయలుదేరి నరములకు, రక్తమునకు జరుకు పుట్టించును. కాల్షిన్ ఫోస్ఫరు, వాతనోఫ్ఫరు, నాడినోఫ్ఫరు, మన్నెజ్వరములు, ఇతర జ్వరములు, అతిమూత్రము, అతిసారము, అగ్నిమాంద్యము, అజీర్తి, పుల్లిబాగుట, జ్వరబిల్ల, కార్యబాధ, ఒరిబీజము, మలలు, ఉబ్బసము, ఊపిరితిత్తులకు సంబంధించిన ఇతర రోగములు మొదలగు నానావ్యాధులు నిర్మూలములయి పోవును. (లండను గాల్వనిక్ రింగు కంపెనీవారి రిపోర్టునుండి వ్రాయబడినది.)

అదృతమును గొలుపు నిమిషనివారణమునకు పరిక్షలు

- (1) ఏ విధమయిన జ్వరముచే నైనను బాధపడు రోగి ఈ యంగ్రమును ధరించినచో వెంటనే ఇందునుండి విద్యుత్తు దేహములో వ్యాపించి జ్వర సంబంధపు పురుగులను నశింపజేయును. అందుచే ప్రకోపితమయిన ఉడుకు క్రమక్రమముగ తగ్గును.
- (2) అల్పావమానపు యిబ్బందులపడు రోగులు వెంటనే నివారణ గాంతురు. వైద్యుత్ ప్రవాహమున నోప్పులు తక్షణమే నశించగలవు.
- (3) కీళ్లకొప్పులు, వాతనోఫ్ఫులచే బాధపడు రోగులు ఈ యంగ్రమును ధరించిన వెంటనే నోప్పులు పోయి సంతోషమును గెందురు. నిమిషములోపల ఈ రోగమునకు హేతుభూతక మగు యూరిక్ ఏసిడ్ నశించును.
- (4) అజీర్ణభేది, అజీర్తి, మలబద్దము, శితిభేది, పులిచారు మున్నగు బాధల రోగులు నిమిషములలో హాయిని పొందెదరు. ఇందలి విద్యుత్తు అరగనిపదార్థమును వెంటనే హరింపజేసి రోగికి సుఖము నిచ్చును. ఇయ్యది మంచి బలమును, ధాతువృద్ధిని కలుగజేయును.
- (5) కొన్ని గంటలకాలము దీనిని ఎడతెగక ఉపయోగించిన అండప్పటి మొలలు (పవిత్రము) నశించి పోవును.

ముఖ్యోపయోగములు

(1) ఈ యంగ్రము దేహమునకు తాకియున్నంతకాలము రోగములు రాకుండ కాపాడును. రోగములను కలిగించు పురుగులను నశింపజేయును. కావున కలరా, ప్లేగు, మన్నెజ్వరము, సోఫ్టకము మున్నగు అంటు వ్యాధులు దగ్గర రాలేవు.

15 దినములు ఉచితముగ ఉపయోగించి చూడవచ్చును.

ఈ యంగ్రము 10 రోజులు ధరించిన పయి ఏమి యుపయోగము కనుపించని పక్షమున ప్రారంభించిన 15 రోజులలోపల గాని లేక ఈ యంగ్రము చేసిన 25 రోజులలోపల గాని మాకు తెలియజేసిన, వారి వైకము వారికి బంపి మా యంగ్రమును మేము వాపను తీసికొందుము. పోస్టు ఖర్చులు సహా మేమే భరింతుము.

వెల

1 ఉంగ్రము రు 1-4-0; 3 ఉంగ్రములు రు 2-8-0; 6 ఉంగ్రములు రు 3-12-0.
12 ఉంగ్రములు రు 5-8-0; 24 ఉంగ్రములు రు 9-2-0; 36 ఉంగ్రములు రు 12-0-0.
రొక్కమునకు విక్రయము వి. పి. పి. పంపబడును. ఇండియా, బర్మా, సిలోనులకు పోస్టుఖర్చులు మేమే భరింతుము. ఇతరదేశములకు పోస్టు వ్యయములు కొనుపారు భరింపవలెను. ముందుగా అడ్వాన్సు బంపవలెను. అన్ని కొలతలలో ఉంగ్రములు కలవు. స్త్రీలకు కొద్దిగా నుండుటచే ఆశాభంగము గాకుండుటకు వెంటనే వ్రాసికొనుట మంచిది.
ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు ఇంగ్లీషున వ్రాయవలెను. పేరు, గ్రామం, పోస్టాఫీసు జిల్లా మొదలయినవి జిలుగులేక విశదముగా వ్రాయవలయును.

P. DATTA & Co., Dept. 68 **వి. దత్తా అండు కో.**
Bagh Bazaar, Calcutta. **డిపార్టు. 6, బాగ్ బజారు, కలకత్తా.**

చెన్నపురి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము.

గౌ. పి. రాజగోపాలాచారియరుగారి

జానన సభోపన్యాసములు.

చెన్నపురి పౌరుల ఆశీర్వాదము.

నిజాతినియు సామంతులను 5-30 గంటలకు గోల్లొక్క వనమును, చెన్నపురి కాంగ్రెసు రాష్ట్రీయ సభయందు భారతీయ సభ్యులుగానున్న గౌ. దివానుబహదూరు పి. రాజగోపాలాచారియరుగారు గడచిన క్రిందపరమాసమునందు జరిగిన జాననసభలో చేసిన సభాసభాసముల ధోరణిని ఆశీర్వదించుటకై, చెన్నపురి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారి పక్షమున చెన్నపురి పౌరులందరు నొకసభకు గావించిరి. వెళ్ళుచుంటి విద్యార్థులును ప్రేక్షకులును సభ నలంకరించిరి. వేయవలె రామదాసు పంతులుగారు రభ్యతతో వహించిరి.

టి. వి. గోపాలస్వామి మొరలియారుగారు సభోద్దేశమును తెలుపుచు, జాననసభ్యులే యీ సభకు ప్రేక్షకులై పుట్ట విచారకరమని నడిచిరి.

పిమ్మట అధ్యక్షులగు

వే. రామదాసు పంతులుగారు

ఇట్లు ప్రవర్తించిరి:—గత మాసమునందు జరిగిన జానన నిర్వాణ సభలో రామచంద్ర రావుగారు పాఠించిన తీర్మానమున కొకదానికి గౌ. రాజగోపాలాచారియరుగారు ప్రభుత్వమువారి పక్షమున ప్రత్యుత్తర మొసగుచు నొక పెద్ద యుపన్యాసమును గావించిరి. అట్టి యుపన్యాసమును భారతీయ సభ్యులగు రాజగోపాలాచారి గారే గాక, అంగ్ల సభ్యుడగు గౌ. నిల్మనగారు నింతటివా రొసంగినను చుచును తప్పుకొని ఖండించవలసి యుండును. కాంగ్రెసు రాష్ట్రీయ సభయందు భారతీయ సభ్యు డొకడు భారతీయుల యభిప్రాయమును తెలియపరచుటకై యుండవలయును—మొట్టమొదట సంస్కరణములవలన వ్యక్తమగు చున్నది. కాంగ్రెసు సభ వారు అనేక సంకల్పములు ఆంధ్రోళ్లము చేయగా, కాంగ్రెసు నిర్వాహక సభయందు భారతీయ సభ్యుడొకడు నియమింపబడెను. ప్రభుత్వమువారి రజిస్ట్రేషన్ వారిని నియమించుటలో నాతడు తన స్వాభిప్రాయములగాక, అధికారసభ్యుల యభిప్రాయములను వక్కాణించుచున్నాడు, అతని మూలముగా ప్రజలయొక్క యభిప్రాయములను గూడ బాగుగ తెలియుననియు వారి యుద్దేశ్యము. ఇంగ్లండులో ఇటీవల ఇంగ్లండుటకు ప్రభుత్వము గూడ కాంగ్రెసు రాష్ట్రీయ సభయందు భారతీయ సభ్యుని యాకర్షకతను గూర్చి చెప్పియుండెడిది. రాజగోపాలాచారియరు గారు జాననసభలో ప్రభుత్వమువారికి ప్రజల యభిప్రాయమును తెలియజేయుక, తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగా తన స్వాభిప్రాయముల నిచ్చుట ఎంతయు విచార్యనీయును. రాజగోపాలాచారియరు గారిని తమ యిష్టము వచ్చినట్లు మాట్లాడవలెననియు టకు ప్రత్యేక జాననము లేదనియు లేవు. కాని రాజగోపాలాచారియరుగారు భారతీయుడై యుండియు కూడ, అంగ్ల నిరంకుశాధికారులతో జేరి వారివలెనే సమాధానములు చెప్పి ప్రజాపరంజముగా గాక తీర్మానికూలము వర్తించు తెంతయు కోచనీయును. రాజగోపాలాచారియరుగారికి ఈ పదవి వచ్చినపుడు మన మందమును సంతోషించితిమి. గౌరవార్థము తోటవీధులు మొదలైనవి గావించితిమి. ఏలయన ఆయన మన యభిప్రాయముల ప్రభుత్వమువారికి తెలియపరచి, దేశభిన్నుత్వకై పాటుపడెదరని తలంపుతో నిలువ గావించితిమి. రాజగోపాలాచారియరుగారు వాని నన్నిటిని మరచి తన యిచ్చవచ్చినట్లు సభలలో మాట్లాడుట జూడ వింతక నున్నది. కాంగ్రెసు రాష్ట్రీయ సభయందు భారతీయ సభ్యు డుండుటవలన గలుగు ప్రత్యేక లాభమును మన మనుభవించలేకున్నాము. ఆతనున్నను లేకున్నను ఒకటే విధముగా నున్నది. నిరంకుశాధికార ప్రభుత్వమే ద్రువపడుచున్నది.

సత్యమూర్తిగారు.

ఈతీర్మానము నుపపాదించిరి: “గతక్రింద మాసమునందు జరిగిన జానన నిర్వాణసభలో కాంగ్రెసు రాష్ట్రీయ సభయందు భారతీయ సభ్యుడు గావించిన యుపన్యాసములు ఆయన పదవికి తగియుండలేదనియు అది అసంతుష్టి కరముగ ను, ఆభాగంక కారకముగను ఉన్నవనియు అభిప్రాయ పడి వానిని యీ సభవారు ఖండించుచున్నారు.”

నేటిదినము మనభారతీయ సోదరుని ఖండించుట కిచ్చుటమనము సమావేశ మయినందులకు నాకు విచారము గలుగుచున్నది. అయినను దేశక్షేమమునకై మన సోదరుని ఖండించి నను తప్పు లేదు.

గౌ. మోచర్ల రామచంద్ర రావుగారు “జిల్లాబోర్డుల వారికి తమ స్థానిక పరిపాలనా విషయమై యభిప్రాయము లొంగుటకు స్వాభావికముండవలయు నని” నొక తీర్మానమును పాదించిరి. ఈతీర్మానమునందు దుష్ప్రదర్శనములు లేకుండగాక రామచంద్ర రావుగారికి రాజగోపాలాచారియరుగారికంటె జాననసభల విషయములో అధికమైన అంకితము గలరు. ఇట్టి స్వల్పతీర్మానమునకు రాజగోపాలాచారియరు గారు సంగీతప్రత్యుత్తరము చూచినచో వాస్తవ్యభావము బాగుగ బోధపడగలదు. “ఈతీర్మాన మొక వేళ ప్రభుత్వము వారంగీకరించినను, నేను మాత్ర మంగీకరింపజాలను. ప్రభుత్వమువారిని గూడ నాతో నేకీకరింపజేసితిని. నేనెప్పుడు సమాధానము అనుభవించిన సభ్యుల కాభాగంక కలిగించునని నాకు తెలియును. అయినను ఈ విషయమై కొంత బహిరంగాంధోళ్లన జరుగవలయునని నాకు జోరకగా నున్నది. ఈ విషయమై నేను రాత్రి అంతయు నాలోచించితిని. ఇప్పుడు నేనొసంగు ప్రత్యుత్తరము ఆలోచించి యిచ్చినదిగాని అప్పటి కప్పుడు చెప్పినదిగాదు. ఇకముందు గూడ నేనీవిధముగా ప్రత్యుత్తర మొసగుచుండెదను.”

ఈసమాధానమును బట్టిచూడ యీ దేశీయ నిరంకుశాధికారి తెల్ల వారిని మించినట్లున్నది. రాజగోపాలాచారియరుగారి రజిస్ట్రేషన్ యంగుండుటకు మన కాంగ్రెసు వారు చేసిన యాంధోళ్లననుసరించి మొదట సంస్కరణములు ను జాగ్రత్తము లయియున్నవి. మన ఇష్టము మీద వారి హక్కుల సంభవింపజేసినది యూరక సంభవించలేదు. రాజగోపాలాచారియరుగారు భారతీయుల దృష్టిపరచు నుండి ఆలోచించవలెను. నిరంకుశాధికారుల దృష్టిపరచునాలోచించ కూడదు. రాజగోపాలాచారియరుగారు భారతీయులను గూర్చి, అంగ్ల ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేయుటలో నాను చెప్పావి తన యభిప్రాయముని చెప్పవలయుగాని, భారతీయుల యభిప్రాయముని చెప్పగూడదు. రాజగోపాలాచారియరుగారు రీతివనుగ మాట్లాడి ప్రజాప్రతినిధులైన అధికారసభ్యులను అకనూనపరచుచు చూచి మనము సహించి యూరకుండగాను. వెంటనే గగ్గర్లు గారికిని, మెల్లమొప్పు ప్రభుత్వమువారికిని, నూటాగూర్చి గారికిని, మన భారతీయ సభ్యుడు భారతీయుల యభిప్రాయముల గాక తన యభిప్రాయము నిచ్చుచున్నాడని తెలుపవలెను. ఇక ముందుగూడ యిట్టి నిరంకుశాధికారులు భారతీయుల సభ్యులకు గూడ సంభవించు వలెనున్న మనము వారిని ఖండించుట మనసరము. మనకు కాంగ్రెసు రాష్ట్రీయ సభయందు ఎవ్వరవలెనని సభ్యులుండుటవలన లాభములేదు. ఉన్నవా రొకరైనను నారు ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిన అధికారసభ్యులచే నెన్నుకొనబడవలయును. అప్పుడు గాని వారి దౌర్జన్యము అణగిపోదు. కాబట్టి యిక ముందైనను రాజగోపాలాచారియరు సత్యవర్తన గలిగియుండెదరని కోరుచున్నాము.

దొరస్వామి అచ్యుతగారు

తీర్మానము నామోదించుచు నిట్లు చెప్పిరి:—మనకు స్వరాజ్యము కావలయునని కోరుటకు నిదియొక కారణము. నిరంకుశాధికారుల దౌర్జన్యము, అసందర్భపు సమాధానములు మొదలైనవి మనము సహించలేము. వానిని ఖండించిన గాని మనదేశము బాగుపడదు. ఖండవలన కాల లాభములు గలవు. కాబట్టి రాజగోపాలాచారియరు గారిని ఖండించుటలో మన యుద్దేశము మంచిదిగాని చెడ్డదిగాదు.

వి. ఆర్. కరండికాయగారు

నిజాము ప్రభుత్వము కఠినజానన ప్రయోగములవలన చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారిచే నిర్బంధవాసమునందుంచబడినపుడు రాజగోపాలాచారియరు గారు ఏమియు జోక్యము కలుగజేసికొక యూరకుండెడిది. అప్పటినుండియు వారి ప్రవర్తనము మారక ఒకటేవిధముగా నుండుట సంతోషకరముగా నున్నది అని చెప్పచు తీర్మానమును బలపరచిరి.

ఉన్నవలె యిచ్చినారాయణగారు.

“నల్ల” నిరంకుశాధికారికంటె తెల్లని నిరంకుశాధికారి వేలకొలది రెట్లు మేలుచేయుననియును, తెల్ల నిరంకుశాధికారి తనజన్మములో కొంతకాలమైనను ఇంగ్లండుయొక్క ప్రజాస్వామ్యముతో కలిసిమెలసి యుండుటవలన ఆ యలవాట్లు పట్టుబడియుండుననియు, ఈ నిరంకుశాధికారివలన దేశము అభివృద్ధి

సమకాలి కాభిప్రాయములు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కాళి

వేయవలె మోచర్ల రామచంద్ర రావుగారు యుండుటను గూర్చించి, చందామొత్తమును కొంత మోచర్లరామచంద్ర రావుగారు సమకాలికురా? పుచ్చుకొనుచుండు వేయవలె ఎన్నిమాట్లాడినను, ఎన్నిమాట్లాడినను, సామ్యులెల్లించని పుచ్చుకొనుట, వేయవలె వాపజుచేయుట కభ్యంతర ముండవలెననించెదము. ఏలనన పత్రికలపట్ల అందుముఖ్యముగ దేశభాషాపత్రికలయందు మనవారికి గల అభిమానము; అట్లుమహిమిండుటకు హేయము కలిగించుచున్నది. వి. పి. ద్వారా సంపుటనికోరి, ప్రేమపించున నాత నిగ్గుతో వాపజుచేయు పుచ్చుపువ్వులు వెక్కొడు కల రుండు మాయనుభవవేద్యము. ఎన్నెన్ని యోతిపులు పడి, వేయవలె అచ్చుచేయించి, విల్లలతికించిపంపబడు వేయవలె పుచ్చు కొనుచు, సామ్యుడిగిన వెంటనే, “రిఫ్టయూజ్” అనివాసి సంపుటారెందో గలరు. “రిఫ్టయూజ్” చేయువారు వేయవలెన సామ్యుగవేయు సాతకమునకు సామ్యులయ్యెదరు. ఆంధ్రప్రదేశ్ ద్వారాచారపత్రికకు వేయవలెన చందాసామ్యు 15 పం దలు. ఇందుకొరకై గడచిన సంవత్సరములో జూలై నెల మొదలు వ్రాసిన కామ్యుల వేయవలెన బాక్కి కట్టికొంద పరిణమించుటయే ప్రయోజనమయ్యెను. దైనికపత్రిక చందాసామ్యును వైతము అనేకులు ఎగవేసియున్నారు. ఇట్టి పుచ్చుకొనుట వేయవలె పత్రికలో ప్రచురింప పుచ్చుకొనుటమందుము కాని, వారిలో శ్రేష్టసంఖ్యనారు నిహితులును, పరిచయులుగను, నుండబట్టి అట్లొనరింప సాహసించుటయిది. ఇయిందైనను, చందాసామ్యు బాక్కియుండు ప్రకాశికాభిమానులు, సామ్యుగ చేయువారు అనునందరు సామ్యులు కాకుండుటకై, వెనుకటి ద్వైపావసృతికను, దిన పత్రికను, చందవలెన బాక్కిలను పంపుటకు కోరెదము. బాక్కినారుల పేళ్లను ప్రకాశికలో ప్రకాశింపజేసి, పరిచయులను సామ్యులగునై యుచుంట్లతో, ఇప్పుటి కట్టొనరుటమని, యిందుమూలమున హేచ్చరించుచున్నాము. (ఆంధ్రప్రదేశ్ కాళి)

అనంతపురముజిల్లా కాంగ్రెస్ కమిటీ

ఈ నెల తేదిదిని అనంతపురమున గౌరవీయ నివాసియగు డి. బి. కేశవశర్మగారి యాజమాన్యముక్రింద జరిగిన మీటింగున అనంతపురమున కమిటీవారు యథాప్రకారము నుదరాను ప్రావిన్సియులకమిటీతో సంబంధము కలిగియుండవలెనని తీర్మానించిరి. కాంగ్రెస్ వారే, తెనుగుజిల్లా లనియు ప్రత్యేక కాంగ్రెస్ సర్కిలుగ నేర్పడుటకు అనుజ్ఞ నొసంగి యుండగా, ఆతీర్మానమును నిరాకరించి మామూలుసంబంధ మే కలిగియుండవలయునని తీర్మానించుట యెట్టి న్యాయమని ప్రశ్న బయలుదేరియున్నది. దీనికి పట్లగా రెట్టి జవాబొసగుదురో చూడవలసియున్నది. (ఆంధ్రప్రదేశ్ కాళి)

గృహసంరక్షణి:— రాజమహేంద్రవరము నందలి వంటెరు నాగయ్య అండునన్ను వారిచే ప్రకటితమైన గృహసంరక్షణి అను వైద్యపుస్తకమును, వారి క్యాలెండరును కాళియుక్తి సంవత్సరపంచాంగమును మా కార్యాలయమునలంకరించినది. క్యాలెండరునందు దిననామములు ఇతరులును ఆంధ్రభాషలో ముద్రింపబడినవి. గృహసంరక్షణియు పుస్తకము ఒక ఆయుర్వేదపండితునిచే రచించబడి, అనేక ఆయుర్వేద ఔషధక్రియలును, శుద్ధులును, వాని నుపయోగించు విధములును కడు వృద్ధ్యులుగా వివరింపబడి యున్నవి. ఇది ప్రతి గృహోపయోగమునకు బనికవచ్చునని చెప్పవలెను. అతిముఖ్య క్రియలును చెప్పబడియుండుటచే, ప్రతివారికి నుపయోగించు ననుటకు సుందీయమైదు. వెల 8 అణాలు. ఆంధ్రదేశ గ్రంథ భాండాగారములకు మాత్రము సగమువెల కిచ్చెదమనియు (పోస్టేజీ కాక) చానితోగూడ క్యాలెండరును పంచాంగము నుచితముగ నిచ్చెదమనియు కంపెనీవారు వ్రాయుచున్నారు.

గాంచుటకు మారుగా, హీనదేశకు వచ్చుననియు, రాజగోపాలాచారియరుగారికిని నల్ల నిరంకుశాధికారికి ఏమియు భేదము లేదనియు నుడువుచు తీర్మానము బలపరచిరి.

తీర్మాన మేకగ్రీవముగా నంగీకరింపబడెను.

వై తీర్మానమును ఈ విషయమునకు సంబంధించిన అధికారులకును, గౌరవ సభ్యులకును అభ్యుత్తులు తెలియపరచవలయునని మరియొక తీర్మాన మంగీకరింపబడెను.

అధ్యక్షులకు వందనములతో సభ ముగిసెను.

దేశీయ విద్యవారము.

ఏప్రిలు 8-వ తేదీనుండి ఏప్రిలు 15-వ తేదీవరకు

ఉద్దేశము.

హిందూదేశమునందంతటను దేశీయ విద్యోద్యమ విషయమున ఆసక్తిని పట్టుదలను ఆచరింపజేయుట. స్వల్పకాలము క్రిందట దేశీయవిద్యాభివృద్ధి నిమిత్తము స్థాపించబడిన సంఘమువారు అనగా సర్ రావ్ విహార్ ఘోస్ ఎం. ఏ. డి. ఎల్. సి. వి. ఇ., గారధ్యక్షులుగను, ఆనిబీ వెంటుమ్మగారు కార్యనిర్వాహక సంఘాధ్యక్షురాలుగను, సర్ రవీంద్రనాథ చామరగారు దేశీయ విద్యవిద్యాలయపు ఛాన్సలరుగను, సరోజినీదేవి, లోకమాన్యతిల్క్, సర్ ముఖ్యమంత్రిగారు, గౌ. వి. కె. రామమూర్తి చార్యులు, గౌ. న్యాయమూర్తి పదాధిపతులు, సి. పి. రామస్వామి ఆయ్యగారు, మంజీరా రామయ్యగారు, సామ్రాజ్య, రాష్ట్రీయకాసన సభాసభ్యులలో నగరజ్యులును మొదలగువారిని కార్యనిర్వాహక కమిషనుగను నిర్ణయించబడి యేర్పాటు చేయబడిన దేశీయ విద్యవార సంఘమువారు ఏప్రిలు 8-వ తేదీనుండి ఏప్రిలు 15-వ తేదీ వరకు (రెండుదినములు గలది)

దేశీయవిద్యా సన్నాహమును దేశమునందంతటను జరిపి; బుద్ధి, సత్వి, వాత్సవ్యోత్తము కొలుకు నిజమగు దేశీయ విద్యయే మూలమని ప్రజల కందఱికిని బాగుగా నాలునట్లు చేయుటకు నిశ్చయించిరి.

ప్రతివాడును సహాయము చేయగలరు.

ఈ యుద్యమమున ప్రతివారును సహాయము చేయగలరు. దేశీయవిద్యా వారమునందు ఏర్పాటుచేసి కార్యభారము వహించి పనిచేయగల దేశీయవిద్యవార సంఘములు ప్రతిజిల్లా యందును ప్రతిపురమునందును, ప్రతిగ్రామమునందు నేర్పడుట కలెను.

దేశీయ విద్యవారమును మతసంబంధముగ ఉత్సవ కాలముగను, మాతృదేశ సేవాపుణ్య దినములుగను అందఱును భావించి దేశీయ విద్యవారమును జయప్రదముగ జరుపవలెను. దేశాలయము లందును, మసీదులందును, చర్చిలందును ప్రార్థనలను నలుపవలెను. ఏప్రిలు 7-వ తేదీని సభలుచేసి ఉద్యమ విజయముకొలుపు భగవదాశీర్వాదము గొనవలెను.

హిందూదేశమునందు ప్రతిరాష్ట్ర వారా పత్రికయను ఈవారమునందు దేశభక్తులచే వ్రాయబడు వ్యాసములను గీతములను ప్రకటించును. దేశీయ విద్యవారపు నిధికి సామ్యము వనూలుచేయుటకు సర్వస్వభక్తులు చందా బాచితాలను ప్రారంభించురు.

దేశీయ విద్యవార సంఘమునకు సూచనలు.

- (1) మొదలదేశమున విధులుబీరులుగా విభజించి ఈ వారమునందు ఇంటింటికిబోయి (ధనవంతుల యిండ్లకు గాక) కరతలభిక్షకొలుకు తిరుగగల విచ్చిక సేవావ్యమవారిని ఇప్పటి నుండియు ఏర్పఱచుడు. ధనికులగు వారియిండ్లకు ప్రత్యేకముగా బోవలసియుండును. కళాశాలలందును, పాఠశాల లందును ఉన్నత తరగతులు జదువు విద్యార్థులు ఈయుద్యమము నందు పాల్గొనవచ్చును. (2) వర్తకులలో నే కొందఱిని దేశీయ విద్యవారము నందు ప్రతిపాత్రులనుబోయి చందాలను విరాళములను ప్రోగు చేయుట కేర్పాటు చేయుడు. ఇప్పటినుండియే ప్రతిపురమునందలి దేశీయ విద్యవార కార్యదర్శియు, ప్రతివర్తకునికి వ్రాసి దేశీయ విద్యవారము నందు తాను సంపాదించు ఒక్కొక్క రూపాయలో కొంతభాగము దేశీయవిద్యనిధి కొనుగడుని ప్రార్థించుడు.

(3) శ్రీలచేత అట్టపెట్టెలను తయారుచేయించి దేశీయ విద్యవారమునందు దాపెట్టెలను ప్రతిపాత్రులను, ప్రతిమకాణమునందును, ప్రతియింటినుందును పెట్టించుడు. అట్లు కాకున్నచో, అట్టపెట్టెలను ఇతరులవలన తయారు చేయించుడు. అట్టిపత్రులకు యిప్పటినుండియే ప్రారంభించవలెను. వచ్చుకర్షులగువానికి ముద్రింపబడిన చందాబాచితాల కాగితములిచ్చి పని చేయించుడు. ప్రతి అట్టపెట్టెయొకట “ దేశీయవిద్యకు తోడ్పడుచును ” అని మితిబాధానుబంధము వ్రాయును.

(4) దేశీయ విద్యవారమునందు పెద్దబహిరంగ సభ జరిపించి గొప్పవారిచే నుపహారము లిచ్చించుడు. ప్రతి ప్రస్తుత ఆధ్యక్షుని ప్రతి ప్రస్తుత ఉపవాక్యములను సంపాదించుడు. సాక్ష్యమైకంతయు ప్రతి ఉపవాక్యమును మీ మాతృభాషలోనే యిచ్చించుడు. సభ జరుగుటకు ముందును సభజరిగి తరువాతను ఉపవాక్యములను నడుమను, (ఉపవాక్యములు జరుగుచున్నప్పుడు మాత్రముకర్షు, చందాలను వనూలుచే యును.

(5) మోటారుకారులకు, బండ్లకు, ఆటకరించి ప్రతిదినమును ఊరినుంచుడడి వానిమూలమున సామ్యము వనూలు చేయుడు. మోటారుకారులమీదకు, బండ్లమీదను అంటించు ప్రకటనలయందు వ్రాయునగు వాక్యములలో నీక్రింద కొన్ని తెలుపబడినవి. “ దేశీయవిద్యకు తోడ్పడుచును. ” “ స్వరాజ్యము-దేశీయవిద్య ” “ స్వదేశోద్యమ ప్రోత్సహించుచు ” “ దేశీయ విద్యవలన మంచిపాఠము కలుగుచును. ”

“ దేశీయవిద్య భరతవృక్షపు జన్మభూమి. ఈజన్మభూమిను భరతవృక్షము వాంఛించుచున్నది. ” “ జాతీయ విద్యవారము నందు తోడ్పడుటకు మీ రేయేయే గొప్పలు చేయుచున్నారా? ఈ వాక్యములు చిత్రింపబడిన ప్రకటనలకు మోటారు కారుల మీదను, బండ్లమీదను పావుల కిటికీలమీదను, గోడలమీదను అన్ని ప్రదేశాలను అంటించవచ్చును. ప్రకటనలను తయారు చేయించి అంటించుటకు “ ప్రకటనవిధిని ” తీక్షణము ఏర్పఱచి కొన్ని ప్రకటనలను తయారుచేయించి ఇప్పటినుండియే పని ప్రారంభించుడు. “ దేశీయ విద్యవారము నమోపించుచున్న ” వను ప్రకటనలను త్వలో ప్రతి పురమునందును బహిరంగ ప్రదేశములందు డాటించుడు. మ్యాపూను కుర్చుమునందును ఈ వాక్యములనే నలుల ప్రకటించుడు. మార్చి మాసంతయు నందును ఏప్రిలు మాసపు ఆరంభమునందును “ దేశీయ విద్య వారము ఏప్రిలు 8 వ తేదీ నుండి ఏప్రిలు 15 వ తేదీ వరకు ” అని ప్రకటించుడు.

(6) దేశీయ విద్యవారపు బహుళకొలుకు వస్తువులను సంపాదించుటకు పురమున ప్రతియింటికిని విచ్చిక కర్షమును పంపుడు. కొంచెము తెలగలకర్షువులను, అమ్మడు పోగలకర్షువులను దేశీయవిద్యవారపు బహుళకొలుకు ఇచ్చుని ప్రతివారిని ప్రార్థించుడు. ఈ జాతీయ విద్యవారపు బహుళకొలుకు విశాలమగు హాలునది దేర్పఱచుడు. వీలైనచో బహుళకొలుకు మూడు నాలుగు దినములు తెరిచియుంచుడు. ప్రభాక్తుడై పోజల యాదరమును గొనగల మహాపురుషునిచే ప్రార్థింపమును బహుళకొలుకు తెరిచియుంచుడు. హాలుకొలుకు సాక్ష్యమైనంత ముందుగనే యేర్పాటు చేయుడు.

(7) ఇప్పటినుండియే నాటక పరివర్తనములను, పాటకచేర్చిలను మున్నగువారిని ఏర్పాటుచేసి అందువలన వచ్చిన సామ్యము దేశీయ విద్యభివృద్ధి సంఘమువారిచే వినియోగించబడుటకు దేశీయ విద్యవారనిధి కిప్పించుడు. పరిసిద్ధులగు పాటకులును, ఉపవాక్యములను ఈవారమునందు మీ పురము నకు వచ్చి యుద్యమమున సహాయము చేయుటకు వారిని ప్రార్థించుడు. దేశీయ విద్యసహాయాగ్రము (టిక్కెట్లతో) వారిచే పాటకచేర్చిలను చేయించి ఉపవాక్యముల నిప్పించి వచ్చిన సామ్యము దేశీయ విద్యనిధి కొనుగడు.

(8) దేశాలయము లందును, మసీదులందును దేశీయ విద్యోద్యమ చందాలను, విరాళములను వనూలు చేయుడు. దేశీయ విద్యవారమునందు కనిష్ఠము ఒక నినమున పైనన, ఒక ఉత్సవమును జరుపుడు.

(9) మీపురమునందు గల వార్తాపత్రికలలో ఈ యుద్యమమును గూర్చిన ప్రకటనలను, ఉచితముగా చేయించు దని పత్రికాధిపతులను ప్రార్థించుడు. పత్రికలయందు సంపాదకీయ వ్యాసపుకలలులందు దేశీయవిద్యవారమును గూర్చియు, ఆ పురమునందలి ఎట్లు జరుపబడవలెనో ఆ వివరమును గూర్చియు వ్రాయునట్లు చేయుడు.

(10) దేశీయ విద్యవారమునందు ఉచితముగ తిరిగి పనిచేసి, తాము వనూలు చేయుగలిగిన సామ్యునితటిని దేశీయ విద్యనిధి కిప్పించుట బద్ధ కంకణులగు విచ్చిక సేవావ్యము

నేర్పవచ్చును. ఆత్యాగ్రహగర్హముల నేర్పరచి, దేశీయ విద్యవారమును సాక్ష్యత్యాగవారముగా నేర్పఱచుడు.

(11) పురమునందలి వారీయలుచే నుపహారమును స్థాపించజేసి దేశీయ విద్యసంఘమునకు తాము చేయగల సహాయముల నన్నిటిని సక్రమముగా ఏర్పాటు చేయునట్లు చేయుడు. దేశీయ విద్యవారపు బహుళకొలుకు భూమి ప్రత్యేక బహుళకొలుకు, వారికొరకు పనిచేయుటకు నుపహారములను నేల ఏర్పాటు చేయవచ్చును.

(12) హిందూశ్రీలచే దేశాలయములందు విశేషమునందే హుందీ బట్టిలను పెట్టించి అదర్శమును ఏర్పించుట తేదీని తెలిపించుడు.

దేశీయ విద్యవారమున సహాయముచేయు ఇతర విధములను మన స్నేహితులు వినియోగపఱచునగును. దేశీయవిద్యవారపు స్థానికసంఘములు ఆయునిధములను సంతోషపూర్వకముగా దేశీయవిద్యవార సంఘకార్యదర్శికి తెలుపవలెను. ఒక్కొక్కరుగ పనిని ప్రారంభించవలెను. పుర ప్రముఖులలో అన్ని సంఘముల ప్రతినిధులుగల ఒకసంఘము నేర్పఱచి ఆ సంఘము మూలమున పని ప్రారంభించుడు. దేశీయ పాఠశాలలందు ప్రతి విద్యార్థియు స్వలిత సంబంధములగు పద్మకులలోనే విద్య నేర్పబడుననునది జ్ఞప్తియందుంచుకొనుడు. అన్ని సంఘముల ప్రతినిధులును, అన్నిరకముల జనుల ప్రతినిధులును దేశీయ విద్యవారసంఘమున నుండునట్లు చేయుడు.

దయచేసి తీక్షణమే పనిని ప్రారంభించుడు. కాలగ్రహణలేదు. మొట్టమొదట దేశీయ విద్యసంఘము నేర్పఱచి కను వాత ఏప్రిలు 8-వ తేదీనుండి ఏప్రిలు 15-వ తేదీవరకు దేశీయ విద్యవిద్యాలయ కమిషనరీ పనిచే నిడును. పనిని బాగుగ ప్రారంభించి తోడనే దేశీయవిద్యాభివృద్ధి సంఘపు విజ్ఞప్తియను బోధులొక్క సెం 904 య అదయూరు చెన్నపురి అను చిరునామాకు వ్రాయుడు.

కాంగ్రెసు సంఘములును, స్వరాజ్యసంఘము కాఖులును వీలైనచో దేశీయవిద్యా వారసంఘములకు నేర్పవచ్చును. జూన్ 15. ఆరండల్.

బాలరత్నకౌశలసము.

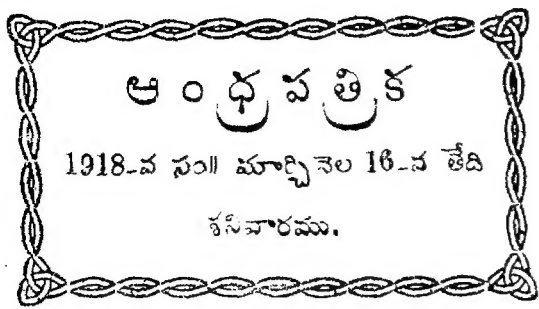
కడదిన కాసంసభలో బాలరత్నకౌశల కాసపు బిల్లును గిల్లుచుగా యపసాదించిరి. దానిని మనస్సు మెయ్యు పత్రిక విగుర్పించుచు నిల్లువ్రాసినది: “భిక్షాటనముగూర్చి నిరాచించువును. ఆ నేకపట్టణములందు భిక్షాటనమే వృత్తిగ గలవారనే కుటుంబులను, ఇంగ్లండునందు వలె ఇచ్చటకు భిక్షాటనము ఆక్రమము. దుస్తర్కము. ఇది ఇట్లుండగా, ఈదేశమునందు భిక్ష యొసగుట ఆచారమైపోయి సాంఘికజీవనమున భాగమై యున్నది. ధనవంతుడగువాడు ధర్మముచేయుట హిందూధర్మశాస్త్రసిద్ధము. ధర్మమును పరిగ్రహించుటయందు ధర్మప్రతిగృహీతకు ఆత్మగౌరవమునకు భంగము గలుగదు. ఈ కాసము ప్రజలచే నంగీకరింపబడుచో, భిక్షాటన వృత్తిగ గలవారిని మతవిషయమున ధర్మము గ్రహించు వారిని ప్రత్యేకించుట యవసరము. పిల్లవాండ్రు చుట్టులు నీగిరెట్లు యున్న ను వాటిని త్రాగువిషయమున ఇట్టి విధముల చర్య తీయున్నదా యని సంజేషా మగుచున్నది. కొన్ని తెలుగు జిల్లాలలో పిల్లవాండ్రు చాల చిన్నతనము నుండి చుట్టులు త్రాగుట నభ్యసించుచున్నారు. వారిగతి యేమి?

బర్మా దేశీయమహాసభాసంఘము.

భారతదేశీయ మహాసభయొక్క బర్మా రాష్ట్రీయ సంఘాధ్యక్షుడు డాక్టరు పి. కె. మెహతాగారు “న్యాయుండియా” “హిందూపత్రికల విషయమున గావించిన ఉత్తరపుకు రద్దుచేయగోరగా తా మాకోరికను సావధానముగ నాలొచించితిమనియు, ఇప్పుడాయుత్తరపుకు మరలించుటకు వీలులేదనియు తెల్పినెట్లు గవర్నరుగారు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి.

బర్మా కాససభకు తగినంతయందలి భారతీయ సభ్యుల నెన్నుకొనవలసినదని బర్మా దేశీయసభాసంఘమువారు బోధగా ప్రస్తుత మది పాసగ నేరదని దొరతనమువారి ముఖ్యకార్యదర్శి తెలిపెను.

బొంబాయి కాససభ:—గవర్నరుగారి ఆధ్యక్షత క్రింద ఈ నెల 12-వ తేదీని సభ జరిగినది. ఆర్థికపత్రము పావించబడినది. చాల ప్రశ్న లడుగుబడినది. విజ్ఞాన సమావేశమును గూర్చి భూమిగా రడుగగా తమ చేయియును తెలిపినది దొరతనమువారి దిని.

ఆంధ్రపత్రిక

1918-వ సం॥ మార్చి నెల 16-వ తేది

శనివారము.

ప్రజాశయ విజయము

ఇకముందుకు సవరణ శాసనము గూర్చి సామాన్య శాసన నిర్మాణ సభలో దీర్ఘ చర్చ జరిగెను. భూములపై వచ్చేడి రాబడిమీద గూడ పన్ను విధింపబడవలెనను సూత్రము విశేషవాగ్ధి వాదమునకు కారణ మయ్యెను. గౌరవనీయులగు రాయసీతానాథ రాయగారు, భూముల రాబడిపై పన్ను విధింపబడగూడదను సవరణ సుపాదించిరి. ఆ సవరణ సంగీకరించుటకు పీలులేదని, సర్ విలియం మేయరుగారు ప్రభుత్వ పక్షమున విశేష దూరము వాదించిరి. కాని, తీర్మానముపై ప్రసంగించుటలో గాని, సమ్మతుల నిచ్చుటలో గాని, ప్రభుత్వసభ్యులు తమ యిచ్చవచ్చినటులు గావించ వచ్చు ననియు, ప్రభుత్వ పక్షముననే సమ్మతుల నొసగవలయు ననునిర్బంధ మక్కర లేదనియు, మేయరుగారు స్పష్టికరించిరి. సమ్మతుల గైకొనగ, 30 మంది తీర్మానమున కనుకూలముగను, 29 గురు తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగను సమ్మతుల నిచ్చిరి. తుట్టతొడకు సీతానాథరాయగారి సవరణ యంగీకరింపబడెను. ప్రభుత్వ సభ్యులు స్వేచ్ఛాభిప్రాయముల చెలుపుట కవకాశ మిచ్చి, ప్రజాశయవిజయమునకు కారకులయినందులకు ప్రభుత్వము వా రభివందనీయులు. ప్రభుత్వము వారిట్టి సూత్రన మగు మార్పును ప్రవేశ పెట్ట దలంచుట కేమి కారణమో చెలియ కున్నది. భూములపై వచ్చు రాబడిపై నింతవర కెన్నడును పన్ను విధింపబడలేదు. రయితులకి వన మిందుచే కొంత భరింప యోగ్యమగుచున్నది. ఈ సౌకర్యమునకు కారణము లూహించుట సులభము. భూస్వాములు భరింపవలసిన బరువు లెన్ని యోగలవు. గ్రామపు బరువులన్నియు విశేష ముగ రయితులైననే బడుచుండును. నీటి తీరువలు, క్విట్టు రెంటులు, యద్యోగుల మామూళ్లు, అధికారుల సర్వేయలు, భూమిసీస్తులు మొదలగు వాటి నన్నిటిని భరించి, ఎట్టెటులో కాలముగడుపుచూ, రయితు కష్టించి జీవించుచున్నాడు. వర్షపు లేమిచే నొకవత్సరమును, వర్షాధికముచే నింకొక వత్సరమును, వరదలచే నింకొక వత్సరమును, వంటలు పాడగుచుండ, రయితులమొర నాలకించు వారుండరు. కాటకపు వత్సరముం దయినను చెల్లింపవలసిన పన్ను లలో తరు గుండదు. రెండును లిచ్చుట సామాన్యముగ జరుగదు. వంటలు పాడగు సంవత్సరములలో రయితులు సిస్తునిచ్చుట కయినను క్రికాళిక ఋణములపాలై పడెడి శ్రమ యనుభవించువారికే ఎరుక. చెన్నుట యోడ్చి వ్యవసాయముకేసి, వంటలు వండిన వత్సరములందును వండని వత్సరము లందును దినముల నెటులెటులో వెడలబుచ్చుచూ, విద్యుత్ ఇంజనీరింగు పోలీసు స్టాంపు ఆఫీకారి భార్య యద్యోగుల తాకుడుల నొప్పికొనుచూ, తల కుడువపెట్టి సిస్తులు మొదలగు పన్నుల చెల్లింపుచున్న రయితులపై, ఆదాయపు పన్నును గూడ విధించుట అక్రమమని దలచియే, యీ సౌకర్యము గల్గింప జడియించెను. చిరకాలము

నుండి యవలంబించబడుచున్న నాచారమునొక్క మారు నిర్మూలించ వలసిన యవసర మిపు డేమి కలిగెను?

సంగ్రామ సమయమున వివాదము పురి కొల్లు కార్యములకు గడంగగూడదని ప్రభుత్వ మువారే బోధించియుండిరి. ఇట్టి వికారితచర్యకు బూనుకొనుట కిపు డెట్టి యవసరమును కాన్పించదు. క్రొత్త పన్నుల విధింప నవసర మిపు డేమియు లేదనియు మున్నుం దవసర మగుచో భూములపై రాబడి మీద గూడ పన్నుల విధించు విషయ మూలోచించిన మనియు, బట్టెట్లుపై సుపన్యాసములో కొలది దిన ముల క్రిందటనే మేయరుగారు నుడివియుండిరి. ఇంతలోనే వాగ్దానమునకు భంగకరముగ నీక్రొత్త పన్ను విధించుటకు బూనుకొనుట దేశములో విస్మయము గలిగించెను. మేయరుగారు మాత్ర మీ చట్టములో భూముల రాబడిపై సరాసరి పన్ను విధించుటకు తాము పూనుకొన లేదని సమర్థింప బోయిరి. కాని వారి సమాధానము సమంజసముగ గాన్పించదు. భూముల రాబడి గాక, యితర రాబడి గూడ నున్న యెడల, రెంటివయి టన్ను విధింపబడునని చిత్తు చట్టములో నున్నది. అందుచే భూమ్యాదాయ ముపై పన్ను విధించుటయే వారియుద్దేశమని సువ్యక్త మగుచున్నది. మేయరుగారు చూపదల చిన విశేషము ఆధార రహితము. నిజముగా ప్రభుత్వమున కిప్పుడు ధన మవసర మగుచో నటులని చెలిపి, సంగ్రామాంతమువరకు మాత్రమే తామివన్ను విధింపదలచితిమని ప్రకటించుచో భావ్యముగ నుండును. కాని మేయరుగారి చట్టము ఎల్లకాలమునకును వర్తించునని చెలుపుటచే ప్రజా ప్రతినిధులు తీవ్రముగ బోరాడవలసి వచ్చెను. గౌరవనీయులగు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారికి మాత్రము భూములపై రాబడిమీద పన్నెందుకు విధింప బడగూడదో యర్థము గాతేవట. కాని కారణ మును వారే నీ తీరున సూచించిరి. "భూస్వాము లకు తాము ప్రాతినిధ్యము వహింపలేదు. తమ కేమాత్రము భూమిములేదు. ఎట్టి భూమి సిస్తును చెల్లించుటలేదు." ఈకారణముచేతనే భూముల గలవారల కష్టములను వారు గుర్తించలేకబోయిరి. ఈశాసనము జరించువారులకు మాత్రమే వర్తించు నని కొందరు సభ్యులపోహగలిగి యున్నారు. కాని జమిందారులకన్న సామాన్యులగు భూస్వాములకే యీ శాసన మధికముగ వర్తించును. సంవత్సరము నకు వేయిరూప్యముల నాదాయమువచ్చు వారి కెల్లర కేవలము తప్పదు. విద్యుత్ అధికారులు ఆదాయము నెటుల మదింపుచేసెదరో యనేకుల కను భవైక వేద్యమే. ఒక్క మారు విధింపబడిన పన్నును తొలగించికొనుట ఎటుల. దుస్తరమో గూడ ఎల్లరకు వెలిసిన విషయమే. అందుచే యీ పన్ను సామాన్యుల నందరను బాధింపక విడు వదు. భూస్వాము లందరును జరాయతీ జేయరు గాన, వారి కేమి కష్టమని తాన్ డెనుగారు వాదించిరి. కాని భూస్వామి భరింపవలసిన భారము ద్విగుణముగా రయితులైననే పడునని మీరు గ్రహించలేక బోయిరి.

అధికారులు తమ యక్కరల కనుగుణ్యముగ విచిత్రముగ సిద్ధాంతముల వెలిబుచ్చు చుండురు. విద్యాధికు లేనిషయముగూర్చి ముచ్చటించినను, ప్రజా సామాన్యాభిప్రాయములను మీరు వ్యక్తీకరించుటలేదని, అధికారులు సామాన్యముగ బలుకు చుండురు. జమిందారులు బాధ్యతగలవారగుటచే, వారి యభిప్రాయము లాదరణీయములని అధికారులు కొందరు చాటుచుండురు. భూస్వాములకు

వ్యతిరేకముగ చట్టమును ప్రవేశ పెట్టిన యీ తరుణమున, తాన్ డెనుగారు ప్రజలపక్షము బూని, భూస్వాముల యాజ్ఞేహణ నిస్సారములని పలుకుట మితగమన్నది. స్వపరిపాలన మేలేమనవుడు ప్రజా ప్రభుత్వము భూస్వాములపై పన్నుల విధించుననియు, అందుచే నిపుడు తల్పించికొనజూచుట స్వపరిపాలనాశయమునకు విరుద్ధమనియు, తాన్ డెనుగారు వాదించిరి. భూస్వాములపై నితరపన్ను లిదివరకే భరింప పీలులేనని ప్రేలాచుచున్నవని తాన్ డెనుగారు గ్రహించవలెను. సూత్రస భారమును నైచుట కెట్టి యవసరము గాని కారణముగాని జూపబడలేదు. ప్రజా పరిపాలనము, సాధ్యముగు సంతకరకు ప్రతేచ్ఛ సనుసరించి కొనసాగును గావున అప్పుడు విధించెడి పన్నులు ప్రజాభిప్రాయ ప్రాబల్యము ననుసరించి యుండును. దేశమున కవసరమగు పన్నుల భరించుట కేరును అసమ్యక్తి జూప బూనరు. ప్రజలీచ్ఛ పన్నులు స్వపరిపాలనమున ప్రజాభ్యుదయమునకు తప్పక వినియోగపడునని, విశ్వాసము ప్రబలును. ఇపు డట్టి విశ్వాసము వ్యాపింపలేదు. ఇప్పటివలె జేశాభివృద్ధికి ముఖ్యవసరములు గాని వ్యయము లనేకము లా సమయమున గావించ పీలుండదు. అందుచే పన్నులను వృద్ధి గావించుటకు విశేషావసర మిప్పుడుండక బోవచ్చును. స్వపరిపాలనము నామోదించువారు క్రొత్త పన్నుల సంగీకరించి తీరవలయునని తాన్ డెనుగారు ప్రతిపాదించిన హేతువాద మందుచే నిలువ నేరదు. ఎట్టి ప్రజాప్రభుత్వమునను నరియగు సుద్దేశమును కారణములను చెలువక, ప్రజల యంగీకారమును గైకొనక క్రొత్తపన్నుల విధింపదలబెట్టునని తలచుట భ్రమ. దెసర్ది కపర్తిగాన పట్టదలచేతను, ప్రభుత్వము వారొసగిన సౌకర్యముచేతను, తుట్ట తుడకు ప్రజాశయమే విజయము గాంచుట ఆనందజనక మగుచున్నది.

సమయమిదియే!

ఆంధ్రోద్యమ సందేశ మిటీవల దేశమందంతటను వెల్లడియగుట కనేకానుకూలస్థితు లేర్పడినవి. ప్రత్యేకాంధ్ర మహాజనసభ జరుగుటయు, మాంటాగూ గారికి ప్రత్యేకవిజ్ఞాపనమును సమర్పించ ఆంధ్రమహాజన సభవారునిశ్చయించుటయు, సానిక ప్రభుత్వము ప్రథమమున ఆంధ్రుల విజ్ఞాపనమును నిరాకరించుటయు, నటుపై ప్రజలలో తీవ్రాందోళన ముదయించుటయు, తుట్టతుడకు విజ్ఞాపనము గైకొనుటకు మాంటాగూ గారంగీకరించుటయు, మొదలగు సంఘటనములన్నియుగూడి ఆంధ్రోద్యమ శాశయప్రకటనమునకు కొంతవరకు తోడ్పడెను. అటుపిమ్మట దేశయమహాజన సభవారు ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక కాంగ్రెసుసంఘమునొసగి, ఆంధ్రుల వ్యక్తిత్వము సంగీకరించుటచే ఆంధ్రోద్యమము నకు బలము చేకూరెను. శర్మగారి రాష్ట్రపునర్నిర్మాణ తీర్మానము సామాన్యశాసన నిర్మాణ సభలో నిరాకరింపబడినను, రాష్ట్ర సమస్య నన్యరాష్ట్ర ప్రముఖుల కెరుకపడచుట కయ్యుడి తోడ్పడెను. అప్పటినుండియు కన్నడులలోను, మహారాష్ట్రలోను, ఓస్ట్రలలోను రాష్ట్ర నిర్మాణము గూర్చి ఉత్సాహ మితీశయించెను. మహారాష్ట్ర దేశములో నధిక వ్యాప్తి గలిగి, బోకమాన్య తిలకుగారి యాజమాన్యము క్రింద నడుపబడుచున్న కేసరి, మహారాష్ట్ర ప్రతికలు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణము స్వపరిపాలనా సౌభ్యవమున కత్యవసర మని, ప్రతిపాదించుట, శర్మగారి తీర్మానఫలితమే యని

నుడువవచ్చును. అనుకూల పరిస్థితు లొకటివెంట నొకటి ఆంధ్రోద్యమవ్యాప్తికి సాయము గావించు చున్నవి. మరియొక యనుకూల సంఘటన మిప్పుడు ప్రాప్తించినది. ఏ యుద్ధము ముగిసినను, దేశములో కొంతవరకు పాదుకొనిన పేష్కారు, నుద్దవించెడి నిరోధము యొకప్పుడు యుద్ధముముగ కధికముగ సాయము చేయును. ఆంధ్రోద్యమమునకు ప్రథమము నుండియు ప్రాతికూల్యమే నెక్కుడు సాయము చేసెను. ఇటీవల గూడ ఆంధ్రమహా సభా విజ్ఞాపనా నిరాకరణమే నూతన సంచలనమునకు కారణ మయ్యెను. ప్రత్యేక ఆంధ్రకాంగ్రెసు సంఘమును నిరుపయోగము గావించ, దివానుబహదూర్ పి. కేశవపిళ్లగా రిప్పుడు పట్టుబట్టియున్నారు. వీరు కాంగ్రెసు మహాసభా కార్యదర్శులలో నొక రగుటచే, వీరి ప్రాతికూల్యమున కెక్కుడు ప్రాబల్యముండుట సహజము. కాంగ్రెసు కార్యదర్శులలో నొకరై కాంగ్రెసు తీర్మానమును విచ్చిన్నము గావించ సమకట్టిన పిళ్లగారి సాహస మచ్చుపు గలిగించుచున్నది. వీరిచర్యను విమర్శింపుచూ, న్యాయతి సుబ్బారావు వంతులుగారుకు కొండ వెంటకట్టయ్య పంతులగారును పత్రికలకు లేఖలను వ్రాసిరి. అందుకు ప్రత్యుత్తరముగ, కేశవపిళ్లగారు దీర్ఘ లేఖను న్యాయండియా, పేట్రియట్టు పత్రికలకు వ్రాసిరి. కాంగ్రెసు తీర్మానములకు వ్యతిరేకముగ ప్రవర్తించినందులకు కార్యదర్శి పదవినుండి తాము తొలగింప బడిన, తొలగింప బడవచ్చునట! అప్పుడు ఆంధ్రయువకు లవలంబించిన సాత్విక నిరోధముగే, తామును కాంగ్రెసు సభాపై నవలంబించి, కాంగ్రెసు సభానిరంకుశము నడచుటకు ప్రయత్నింప వచ్చునట. అధికారవర్గ నిరంకుశము దగ్గించుటకు సాత్వికనిరోధ మవలంబియమగునపుడు, కాంగ్రెసు నిరంకుశమును ధిక్కరించుటకు సాత్వికనిరోధ మేల యవలంబియము గాగూడదని పిళ్లగారు ప్రశ్నించుచున్నారు. కాని ఏ రెంతకాలమునుండియు సాత్విక నిరోధాభిమానులయిరో తెలిసి కొన గోరుచున్నారము. ప్రత్యేక రాష్ట్రీయసభ ఘోషే హాలులో గూడినపుడు, అభ్యర్థులుగ నుండి సాత్వికనిరోధము వలదని కేశవపిళ్లగారు వాదించి వ్యతిరేకముగ సమ్మతి నొసగినటుల జ్ఞాపకము. ఈ స్వల్పవ్యవధిలో సాత్విక నిరోధముపై పిళ్లగారి కింతటి మక్కువ గలుగుట కేమి కారణమో చెలిసికొన గోరుచున్నారము. దివాను బహదూర్ కేశవపిళ్లగారి నిరోధము నవకాశముగ దీసికొని ఆంధ్రులు ఉద్యమ సాఫల్యమునకై గాఢముగ కృషి నల్పుట భావ్యము. పిళ్లగారి నిరోధము గూడ చైవ్యుట నమే యని ఎంచి, కృషి నల్పుచో, దక్షిణమండల ప్రబోధ మతిశీఘ్రకాలములో చేకూరును. అల్పి ఫలితము కేకూరుచో, ఆంధ్రోద్యమ వ్యాప్తికే గావించిన సాయమునకు పిళ్లగారి రెపుడును ఆంధ్రుల కృతజ్ఞతకు తప్పక పాత్రులు గాగలరు. శర్మగారి తీర్మానము విజయము గాంచనందులకు ఆంధ్రులకు నిరాశ గలిగినదని పిళ్లగారి యభిప్రాయము. శర్మగారి తీర్మానము విజయము గాంచునని, శర్మగారయినను యూహించి యుండరు. కాని ఆంధ్రుల వాంఛ లిట్టివని కొంతవరకైనను, అన్యరాష్ట్ర ప్రముఖులు గ్రహించుట కవకాశము మాత్రము గలిగినది. ప్రతికూలముగ మాటలాడిన వారొక్కరయినను శర్మగారి హేతువులను ఖండింపలేక బోయిరి. అందుచే తీర్మాన నిరాకరణము, ఆంధ్రోద్యమ విజయారంభమునకు ముఖ్యసూచన మనియే మేము భావించుచున్నాము. ఆంధ్రమహాసభా స్థాయి సంఘ సభయు,

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సంఘ సభయు నీ నెల 30వ తేదిన కడపలో గూడ నున్నవి. అన్యరాష్ట్రములలో రాష్ట్రస్థాంత్ర వ్యాపనమునకు గడంగుటకై స్థాయిసంఘసభలో నాలోచింపబడునని ప్రకటించబడెను. ఇంతవరకును కాలమంతయు చాలవరకు ఆలోచనలతోనే గడచుచున్నది. కాగ్యవరణమునకు తీవ్రముగ గంంగలేదు. ఉద్యమము నెక ప్రతికూలురు నిర్లక్ష్యభావము మాని, నిరోధమునకు బూనుచున్నారు. ఉద్యమమునకు బలము గలిగినదని గ్రహించి, తమ శక్తుల నన్నిటి తేర్చుచున్నారు. ఇకముందు జరుగు బోరాటములో, ఆంధ్రులనేక విఘ్న పరంపరల నెదుర్కొనవలసి వచ్చును. అవజయమునకు వెలపాండక, ప్రతిబంధకములను జయింపవలసిన తరుణ మానెన్న మయినది. ఈతరుణము జారవిడిచిన, ప్రతికూల శక్తులు తప్పక విజృంభించి, ఉద్యమ వ్యాప్తిని నిరోధింపవచ్చును. ఆంధ్రోద్యమ సంజీవమును వ్యాపింప జేయుటకు సమయ మిదియే యని, ఆంధ్రులు గ్రహించి కృషి నల్పుట సంభావ్యము.

సంచార గ్రంథాలయములు

గ్రంథాలయముల మూలమున దేశమున విజ్ఞానమును వ్యాపింపజేయుటకు అమెరికాదేశము ముందంజ వైచినది. అదేశమున జ్ఞానార్జనమునకు ప్రజల కనేక సౌకర్యములు సమకూర్చబడినవి. వాటిలో సంచార గ్రంథాలయములు ప్రధాన స్థాన మాక్రమించినవి. ప్రజలలో జ్ఞానమును వ్యాపింప జేయుటకై ప్రధాన గ్రంథాలయములు ఉపయోగకరము లగు గ్రంథ సముదాయముల నాయోగములకు బంపుచుండును. ఒక్కొక్క గ్రామమున వాటిని కొంత కాల ముంచి, వాటిని పేరొక గ్రామమునకు బంపుచుండును. జ్ఞానార్జన మిందుచే నులభ సాధ్య మగు చున్నది. ఈ పద్ధతిని బోధా ప్రభుత్వము పా రవలంబించి జయము గాంచుచున్నారు. అభివృద్ధికి బూ నుట లో ముందంజ వైచుచున్న మైసూరు ప్రభుత్వమువారి పద్ధతి నవలంబించుటకు బూనుచున్నటుల చేరొకచో ప్రచురించిన ప్రభుత్వపుటు త్రయపు గాంచిన విదిత మగును. ప్రతి సంచార గ్రంథాలయము 200 రూప్యముల విలువగలిగి యుండును. ఏ గ్రామముయినను యీ గ్రంథములను కొనగోరు నెడల సరసమగు వెలల కిది విక్రయింపబడును. ప్రస్తుతమున, జిల్లా సంఘమునకు జిల్లాలో నెన్ని తాలూకాలుగలవో నన్ని గ్రంథ సముదాయము లొనగ బడును. ఈ సంఖ్యను మున్నందు వృద్ధికేయ వచ్చును. ప్రతి సంచార గ్రంథాలయమునకును ఒక వీరుచాయును, 100 నుప్రసిద్ధములగు కన్నడ గ్రంథములును, పుస్తకముల బాలితాయును, ముఖ్య నియమములును జేర్చి యుంచబడును. మైసూరు ప్రభుత్వమువారు ప్రారంభించిన యీ యుద్దమము కన్నడ విజ్ఞానవ్యాపనమున కధికముగ తోడ్పడునని యూహించు చున్నారు. ఆంధ్రగ్రంథాలయ సంఘమువారు గూడ ఇట్టి పనికి బూనుకొనుట ఆంధ్రదేశమున కత్యంతలాభకర మని చెలుపుచున్నారు.

ఆంగ్ల దేశము: నిర్బంధవిద్య

విద్యాశాసనము ఆంగ్ల దేశములో కామన్సు సభలో రెండవమారు చదువబడినది. 14 మొదలు 18 సంవత్సరముల మధ్యవయస్సుగల బాలురు, బాలికలు, నిర్బంధముగ నెకండరీ విద్య నభ్యసించుచో, లాంకుమైరు ప్రతిపరీక్షకుకు కూలీలు దొరకరనియు, పరిశ్రమ స్వీకరించుననియు

సర్ హెన్రీబుల్బర్గుగా రాజీపించిరి. కాని ఫిషరు గారిందుకు తగిన ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. లాంకుమైరు బాలుర పరిశ్రమను చొకగ బొందుటచే వారి విద్యాభివృద్ధికి భంగము కలుగుచున్నదనియు ప్రభాభిప్రాయ మీ విషయమై ప్రతికూలముగ నున్నదనియు, ఫిషరుగారు జవాబొసంగిరి. ఆంగ్ల దేశములో నిర్బంధముగ నున్నత ప్రాథమికవిద్యను వ్యాపింపజేయుటకు సంగ్రామ సమయమున ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచుండ, సంగ్రామాంత మయినను నిర్బంధమును ప్రవేశపెట్టెనమని హైదవ ప్రభుత్వము వారు ధైర్యము జెప్పకున్నారు.

సంతోషకారణమా?

ప్రతిరాష్ట్రమునందును, నిది బడ్జెటులుకుపు. ఆర్థికసభ్యు లన్ని రాష్ట్రములందును సామన్య మిగిల్చి పంచులకు గర్వము జూపుచున్నారు. బొంబాయిలో వ్యయము లోదాదాపు సగము నిలవజూపబడినది. కలెవుడినములలో నింతటిసామన్య అవసరము లేనిది ప్రజలనుండి వసూలుజేసి మిగుల్పుట సంతసమునకు కారణము గాజాలదు. ఇందునుగూర్చి టయిమ్సుఆఫ్ ఇండియాపత్రిక వ్రాసిన యీ క్రింది వాక్యములు సరియగు వభిప్రాయమును వ్యక్తపరచుచున్నవి.

"బడ్జెటు యవన్యాసముల జూచిన, ఆర్థిక వ్యవస్థయంతయు క్రొత్త పన్నులు లేకుండ జేయుటయే యని యూహింపబడుచున్నది. ఈ యభిప్రాయము చాల సరికదిత మయినది. హిందూ దేశమున కీ సిద్ధాంతమును వర్తింపజేయుచో, దేశమున జడత్వ మేర్పడును. ధనము విశేషముగ మిగులుచున్న కొలదిని, కొందరికి సంతృప్తి యధికము. వీరితో నేజీభవింపజాలము. ధనముయొక్క ముఖ్యవయోగము తిన్నగ వ్యయముజేసినపుడే గాన్పించును..... విశేషముగ నిలవ గనబడుచుట తప్పనిసరి గావచ్చునగాని, సంతోషకారణము గాజాలదు!"

కొంతాను కాటమ్రేడు సంఘమువారు:— మాదిక ప్రభుల విజయలకు దివారించు నిమిత్త మొకసంఘమును వెల కొల్పెదమని దొరకనమువారు ప్రకటించుటలక బొంబాయిలో చాల తొందర కలిగెను. బొంబాయి కాటమ్రేడు సంఘముయొక్క ఆంకేరుకు లొక సభనుజేసి టి. మూసగారిని క్రొత్త సుంకశ్రీరమున కభ్యర్థకులగ నియమించిరి. ఈ సభ ముగిసినదివట్టు బొంబాయి కాటమ్రేడులోను సంఘమువారిక సభజేసిరి. ఈ సంఘమువారి ప్రతినిధి వోకవి కమిషనులో నియమింపబడిన దని నోరుచు రాజప్రతినిధి గారి లొక కంటి సంపుటకు వారు తీర్మానించిరి. వారాయు జవాబు రాయలాటగాను ప్రస్తుత ప్రతినిధుల విశేషముగ పెరిపొవుచుండుట చాల అవగదాయకమనిరి. కొంతమంది కర్తవ్య లొక్కదూరుగ ప్రతి కమిషనుగ కాని అనవసరముగ ధరలకు పాత్రించుటలను నిట్టిబాధ గలుగుచున్నదని అతడు చెప్పెను. అదేమంది అతని బాదనమును బలపరచిరి. ఈ విషయమును గూర్చి బొంబాయి కాటమ్రేడు ఎస్సీసీయేమను, బొంబాయి కాటమ్రేడు ఎస్సీసీ, మార్వాడీ వర్తకసంఘములకును, ధరలనియమించు అధికారి కేడెలు గారికిని వ్రాయుటకు సంఘమువారు నిశ్చయించిరి. దొరకనము వారు ఈ సంఘములు వెల్లుచెప్పిన వట్టు విమర్శించుటకు వారంగీకరించిరి. అంతవరకును వ్యాపారమును నిలబడలసినదనియు చెప్పబడినది. ఆ సమయమున సభ్యులుగూడు, సహాయాభ్యుదయము కార్యక్రమమున కద్దుదగిరి సభనుమాసిదేసిరి. సభను మాసిదేసినదివట్టు దీనిపుడు విస్తారముగ చూచిరి కొందరిని. అంతభరమీ 15 లు అధికముగ పెరిపొయెను.

బామరను కుటుంబమున నొక యువకుని మరణము.

12 ఏండ్లబాలుడు మామిడిచెట్టికి కాలుజారి రాతిగోడమీద పడి అటువంటి ప్రక్కనున్న చెరువు రాతిపాదముల పైని బడినది. 4 గంటలు బాధపడి మృతిచెందెను.

బిరోపామహానంగాముము

(రైతుకు ఏజెన్సీ.)

ఇంగ్లండు

బ్రిటిషువారి ఘనభారము.

లండను, మార్చి 14:—రష్యాదేశము విధులనుకుట వలనను ఆచట కైడిలుగా నుండిన జర్మను సైనికులు విడుదల చేయబడుట వలనను స్థితిగతులలో చాలమార్పుగలిగి బ్రిటిషువారికి ఘనభార మేర్పడినది. 16 లక్షల మంది సైనికులను శత్రువు లిప్పుడు రష్యానుండి ప్రాప్తమగు పంపగలిగి యున్నారు. బ్రిటిషువారి సైనికులకు శత్రువుల కిప్పుడు ప్రధానకార్యముగా నున్నది. జర్మను సేనలు ప్రాప్తమందును ప్లాండర్స్ లోను గూడ సమముగా నున్నవి. బ్రిటిషు సేనాముఖమున మాత్రమపరిమితముగ చేరియున్నవి. జర్మనుల కేమాత్ర మరకాళము కలిగినను వారు మనసేననే గాక ఆంగ్లదేశమునుగూడ నాపలు దిగిననెంచుచున్నారు. అయినను మనకే క్రింతకు మనము విని యోగించితి మేని మనము వారి తాకుడును నిరోధింప గలుగుదుము. సేనలోనికి 43 ఏండ్ల వారిని గూడ చేర్చుకొనుచున్నాము. దేశరక్షణమునకు 50 ఏండ్ల వయసు మించని వారు గూడ కావలెను. అట్లు మనము చేసితిమేని జర్మనులు మరల తలయొత్తవండ్ల మనము దెబ్బనీయ గలుగుదుము. అట్లు గాక తలయొత్తవంద మనము ప్రయత్నములు బలహీనము లగునని బ్రిటిషు నగరమున 50 అక్షండు శిక్షితు గారు నుడిచిరి.

బ్రిటిషువారి సమరభావము

లండను, మార్చి 14:—పరాసుసాంఘిక నాయకు డగు ఆంగ్ల భాషనుగారు ఆంగ్లదేశమునకు వచ్చిరి. ఆరటి స్థితి గతులను గూర్చి డెయిలీ క్రానికలు పత్రిక కిటుల వ్రాసిరి. బ్రిటన్, ప్రాప్త దేశముల కత్యంత ప్రయత్నములకు స్వాతంత్ర్యాధ్యక్షములకు విజయము కలుగవలెననిన ఆర్థిక సంపద హెచ్చుగా నుండవలెనని బ్రిటిషు వారెరుగుదురు. గాననే వారు పరిశ్రమల సత్కర్షణముగ నభివృద్ధి నొందించిరి. వారి పరిశ్రామిక సంపదను చూడగ నాకమితానందము కలిగినది. బ్రిటిషు సామ్రాజ్య నిర్మాణ విధానమును చిరతరముగ అభివృద్ధిచేయుటలో సేర్పడుపట్టిన గాధ సంబంధమును జాతీయ సంఘము సేర్పడుచుటకు చాల నానుకూలమును కలిగించి యున్నది. ప్రజాభిప్రాయమును గూర్చి సేతు వినిన దాని కంటె చాల ననుకూలముగా నున్నది. బ్రిటిషు ప్రజలు సంధిని చేసికొనుట కధిముగా కోరుచున్నారనిగాన సమరము నెటులొ ముగించుటకు దొరతనమువారు యత్నించుచున్నారన వదంతి యూరోపు ఖండమున వ్యాపించినది. నేను పోయి చూడగ వారి విజయ నిశ్చయము సమర నిర్వహణ దీక్షయు గోరంతయు కొరంత పడలేదని స్పష్టమయినది. నెపోలియను సమరముల నాటివలె నిపుడు గూడ నున్నది.

నాకావిమానముల హోరు

లండను, మార్చి 14:—ఈ క్షరపముద్ర దక్షిణభాగమున 2 సముద్రవిమానములు 50 క్రొత్త విమానములను తలపడెను. ఒక క్రొత్తవిమానము సేలగులినది. ఇంకొక విమానమునందలి ఆశ్వేషకుడు హతుడయ్యెను. మరియొక విమానము సముద్రముపాలై నది. ఈపోరు 30 నిమిషములు జరిగినది. బ్రిటిషువారి మందుగుండు పూర్తిగా చెల్లిపోవుటచే నత్రును నిలచినది. మా విమానములు పరలించినవి.

సయాము ప్రతినిధులు.

లండను, మార్చి 13:—ప్రతినిధులు శ్రీకార్తి చక్రవర్తి గారిని సందర్శింపగా వారు మేజరు జనరలు జాన్సింగ్ గారికి కె. సి. ఎం. జి. లెఫ్టినెంటు కల్లులు ప్రాసారిగు మారాడిం బ్రిస్టుకాల్లో మంగలు గార్లకు సి. ఎం. జి. వి. డెయిలీ గొసగిరి. శ్రీవారు వారితో సయామును గురించి చాలసేపు మాటలాడిరి. వారు చెప్పినవియముల నానక్తితోనిరి. వారికికార్య సాధ్యమును యుద్ధ విజయమును వాంఛించిరి. శ్రీవారి సౌభాగ్యమునకు ప్రతినిధులు చాలసార్పించిరి. ఆంగ్ల సేనాకార్యనిర్వాహక సంఘమువారు నేను ప్రతినిధులకు విందుచేసిరి. వారు బ్రిటన్ దేశమునందలి ముఖ్యస్థానములను చూచి ఆంగ్లయుద్ధ రంగమున కేగెదరు. పిమ్మట ఫిరఫానున పని రంభించుదు.

ధ్రువాన్వేషకుని మరణము

లండను, మార్చి 14:—1913 లో ధ్రువాన్వేషణమున కేగినవాకిట్లును వర్తమానందలి కెప్టను ఎర్నెస్టు జెల్లెగారు వద్ద్యధరాసముద్రమున చుండుగనులకొకలో పనిచేయుచు హతులైరి.

టిను ఎగుమతి.

లండను, మార్చి 13:—ఆంగ్లదేశమున టిను విస్తారముగ లేదు గాన ఒక సేలవకును ఇతర దేశములకు పంపుటకు లైసెన్సు యియ్యబడదు.

నాణిజ్య శాఖోద్యోగులు.

లండను, మార్చి 14:—నీనా, హంఫ్రీ, హంకాంగు జపానుదేశములలో నాణిజ్యశాఖోద్యోగులు నియమింపబడుదురని స్ట్రీలు మెయింటులాడు నుడిచెను.

సింగపూరులో నౌకలు.

హేగు, మార్చి 15:—సింగపూరులో రాయలు పేకటు కంపెనీవారి నౌకలను ఇతర నౌకలను గూడ ప్రయాణ చీటుల నియంత్రణని ఆచటి హేలండు రాయబారి తెలిపెను. అందుల కేమి కారణమని విదేశమంత్రి లండనులోని హేలండు రాయబారి ద్వారా బ్రిటిషువారితనము వారించెదగను

విద్యాశాసనము.

లండను, మార్చి 15:—పార్లమెంటు ప్రజలసభలో నీ చట్టము రెండవసారి చదువబడినది. ప్రతిబాటుడును ప్రతి బాటికయును 14 వ ఏడువచ్చినది మొదలు 18 వ ఏడు గడచు వరకును వత్సరమునకు 220 గంటలు పగటి పాఠశాలలకు దినదినము పొవలెనను నిబంధనము. లాంక మైరు నూలు పరిశ్రమలోని వారికి చిత్తు కలిగించునని 50. హాస్టల్ హిబ్బర్టు గా రనిరి. లాంక మైరులో పరిశ్రామికులు కొద్ది మాలికి పిల్లల చేత పనిచేయించుట ఆక్రమము. లాంక మైరు యూర్పు మైరులో అర్ధకాలపు ఏర్పాటు. చాలకాలమునుండి వచ్చుచుండుటచే దేశమునందంతటను ప్రాథమిక విద్య నభివృద్ధి నొందించుటకు తగిన ఏర్పాటును చేయుట కధ్యంతరము కలుగుచున్నది. కాక నాభివృద్ధిని వదలవలెనని ప్రజలందరు నభిప్రాయపడిరిని ఫిమరుగా రిరిరి.

నౌకలు.

లండను, మార్చి 14:—నవ్వపడిననౌకల వివరములను తెలుపుటను గూర్చి మిత్రమండలి వారాలలోచించుచున్నార. ఈ నెల 20-వ తేదీని గెడ్డిగుగారు వివరములను తెలిపెదరు. నౌకానవ్వము కేత్తువులు తలంచుదానికంటె చాల స్వేచ్ఛముగానదానిని వెల్లడించుటవలన లాభమేగాని నష్టమేమియును లేదు. నౌకానిర్మాణము కందకముల లోని ల చి పోరుట తో సమాన ప్రాముఖ్యతను గలిగియున్నదని నిర్మాతలకు తెలియచేయుటకే నవ్వము ప్రకటింపబడును. ఇప్పుడు ఆకాభంగమును చెందినవారి కదిదువలన నాశ్వ్యము కలుగగలదు. నౌకానిర్మాతల సహకార మత్వరసరమని దొరతనమువారు బాగుగా గ్రహించిరి. ప్రధానమంత్రి దానినిగూర్చి చాల శ్రద్ధవహించెను. నేడుడుమునున గెడ్డిగుగారు చాలమందిని చూచిరి. నిర్మాతల సంఖ్య బాగుగా హెచ్చుచున్నది. సేనలోనుండి చాలమందిని నిర్మాతలకు దెచ్చుచున్నార. సేనానులును సహ సైనికులును చుండివానిని వదలుట కంగీకరించుట లేదు అని బోనర్లాగారు నుడిచిరి.

తటస్థ నౌకలు

లండను, మార్చి 14:—అంతర్జాతీయ స్వ్వత్తిలోని అహూరియా నియమము ననుసరించి వెనుక జర్మనులు 1971 లో ఆంగ్లదేశమువారి నౌకలను వశపరుచుకొని పిమ్మట నవ్వపరిహారము మొనగిరి. ఇప్పుడు మిత్రమండలివారి నౌకలను వశపరుచుకొని సంధిజరిగిన పిమ్మట మరల నిచ్చివేయుదురు. ఇట్టి ఏర్పాటుకు తటస్థులు చాలమంది ఇదిమరకే అంగీకరించిరి. మిత్రమండలి వారు జర్మనులకు తటస్థుల నౌకలను ముంచలేదు. వారికి విరోధమేమియును లేదు. హేలండువారి నౌకావ్యాపారమున కధ్యంతరముండదు. యుద్ధారంభమున హేలండు నౌకలనుగూర్చిన ఏర్పాటు జర్మనులవలన చెడినది.

భారతీయ ఆశ్వికదశము.

లండను, మార్చి 15:—కాల్దేశ సమరమున పనిచేసిన భారతీయ ఆశ్వికదశము చాల దైర్ఘ్యవైర్యములను చూపెనని పార్లమెంటు ప్రభువులసభలో తెలియజేసిన ప్రభువు నుడిచెను. యుద్ధారంభమునుండియు భారతీయ యోధు లధిక దైర్ఘ్యసాహసములతో పనిచేసిరి. ఇంకను చేయుచున్నార. కాల్దేశలో ఆశ్వకుల లతి సాహసములతో ధోరిరి. భారతీయ ఆశ్వకుల సమర వైఖరిని చూచుచుండిన మరియొక దశమువారి సాహసమున కచ్చెరువందివారికి రజిత పాత్రలను బహుమాన మొసంగిన సేను వింటిని. అధికారులను దీనిని గూర్చి నేనడుగ లేదు గాని ఇది యసత్వమని నేను తలంపెను. దీనివలన వారి సామర్థ్యము మనకు తెలియగలదు. దీనిని గూర్చి మార్షలు హేగుగాకొక డీర్ల చురు రిపోర్టును పంపిరి. దానిని ఇప్పుడు చదువుటకు చాల నావశ్యమగునుగాన ప్రతుల నందరికిని పంచి పెట్టెదమని డర్బీ ప్రభువుగా రిరిరి.

పోస్టాఫీసుదావా.

లండను, మార్చి 15:—తెలిగ్రాఫుత్రిక కంట్రాక్టును గురించి లండను నగరమున హైకోర్టులో మార్క్సానీ కంపెనీ వారు పోస్టుమాస్టరు జనరలు మీద దావాచేసిరి. విచారణ జరుగుచున్నది.

గిల్బుఫర్డు కాసిలు నౌక.

లండను మార్చి 15:—గిల్బు ఫర్డు కాసిలు అనువైద్యకాలనౌక ఆంగ్లదేశమునకు వచ్చుచుండగా ఈనెల 10 వ తేదీ సాయంకాలమున ఒక అంతర్జామి బ్రిట్టలు సముద్ర ముఖమున తలపడెను వైద్యకాలా నౌకవైని. రెండుకాసు పతకము తెగురుచుండెను. హాస్పిటాలు దీవములు వెలుగుచుండెను. అనాక 450 మంది గాయములు తగిలినవారిని జర్మను డూక్సు ఆఫ్ కాలా నె క్విం చు కొని 15-2-18 ని డ క్షి జాప్రీకానుండి బయలుదేరినది. నౌకలో దాక్టరులు ఉపచారి కలు చాహుటులు మున్నగువారు గూడ గలరు. దానికి క్రొత్త గారంగు చేయబడినది. లండి దీవికి పడమట అదివారమునాడు సాయంకాలము 5-30 గంటలకు అంతర్జామి దానిని తలపడెను. ఒకటూరెన్నో గురితప్పినది గాని రెండవది తగిలినది. అందు వలన నౌక ప్రేలిపోలేదు గాని నెడ్ల రంధ్రము పడి నౌకలోనికి నీరు రాసాగినది. తలుపులు మూయబడిన. గాయములు తగిలినవారిని వై తట్టునకు తెచ్చి పడవలను సగమువరకు వదలిరి. వాయువార్తల నందగా 5 నిమిషములలో 5 యుద్ధనౌక లచటికి వచ్చెను. నవ్వము స్వల్పమగుటచే సంపూర్ణ వేగము తోనే నౌక అగనుమాటుకు పోయెను.

ప్రాప్తు

బ్రిటిషురంగము.

లండను, మార్చి 13:—పోలిగాను అడవికి ఆగ్నేయమున మేము దాడిసలిపి చాలనవ్వమును కలిగించితిమి. 37 గురు పట్టుబడిరి. మానవ్యము స్వల్పము. ఆర్మెంటిరికుకు నైర్వతిని మేము శత్రువులను తరిమితిమి. తెన్నులాలెన్నీ కాలువలయొద్ద శత్రువులు ఫిరంగులనుకాల్పిరి. సోమవారమునాడు రాత్రి బ్రూజెనుమీద మాడుటన్నుల బొంబులను వదలితిమి. మా విమానము లన్నియును మరలివచ్చినవి. మంగళ వారమునాడు బొంబులు మరింత హెచ్చుగా వదలబడిన. మాన్యు, బివై వెలస్లీ సేను మాబ్యూరె, సేంటుక్విం లేను జోయి తెన్నులయొద్ద 13 క్షి టన్నుల బొంబులు వదలబడిన. యుద్ధము పగలంతయు జరిగినది. 14 జర్మను విమానములు సేలగులినవి. 3 తలపడెనవి. మావి 8 కనబడుటలేదు. ఇంకొక క్రొత్తవిమానముగూడ ధ్వంసమైనది. మంగళ వారమునాడు రాత్రి 7 టన్నుల బొంబులను వదలితిమి. మా విమానము లన్నియును మరలివచ్చినవి. బుధవారమునాడు మధ్యాహ్నము మాదశములు 1 టన్ను బొంబులను వదలెను. ఎఫెకు దిగువను మేము దాడి సలిపి కొంతమందిని పట్టి తెచ్చితిమి. ఇల వెనుయొద్ద శత్రువులను తరిమితిమి. కేల్డే-నోవమాపిలు ఫాకిటటు రంగములందు ఫిరంగుల నిరుపిడులవారు నధికముగా కాల్పిరిని మార్షలు హేగుగారు ప్రకటించిరి.

లాంబరెట్టుకు ఆగ్నేయమున తెల్లియము సేన జర్మను కందకముల నాక్రమించెను. వారు ద్వంద్వయుద్ధమున శత్రువుల నిరోధించిరి. రంగమునందంతటను నిన్ను ఫిరంగులు కాల్పబడిన. న్యూపోర్టు డిక్సు మాడురంగములం దధికముగా కాల్పబడిన.

కడచినసోమవారమునాడు కలకత్తానుండి వెనుడిస్సీ
మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో ఒక చిత్రపుగు కేసును బి. గు. పోలీసు
వాడు మూడువిధములగు పూసలతో చేయబడిన 8 అడుగుల
పొడుగుగల ఒక సర్వాకారమును దెచ్చి కోర్టుపందుట పెట్టిరి.
పూసలతో చేయబడిన సర్పమైనది దగ్గఱకుపోయి తానుసంత
పరకు వాస్తవమును సర్పమునలె నే గోచరించుచుండెను. మధ్య
నుండు పూసలలో “ తురుష్కులైచి-1917 ” అని చెక్కబడి
యుండెను. కాలక్టీవ్ అను ఒక బండిచాని యొద్ద యీ సర్పము
దొరికెను. పోలీసువాడు ఇది ఎచ్చట దొరికినది అతనినడుగ గా
అతడు తగినసమాధానము చెప్పనందున, అతనినై కేసుచేసిరి.
కోర్టునుండిచ్చాగణకాలమునలెనకు ఆ సర్పము రిజ్ కోర్టును
దొరకినట్లు కాలక్టీవ్ చెప్పెను. అతడు కొంచెము సాక్షులను
దెచ్చిరుజువు చేసెను. ఆ సర్పము సెవ్వరుచేసికో ఆశ్చర్యకర
ముగనున్నది. ఎవరో ఇట్టి పుత్రులైన తురుష్కులైచి దానిని
చేసియుండ వలెను.

యూరోపియను అస్సేసియేషను.

యూరోపియను అస్సేసియేషను వారి 24-వ సాంకేతిక సమావేశము మొన్నటి సాహంకాలము కలకత్తాలో జరిగెను. అధ్యక్షులు శర్ ఆర్చిబిల్డ్ గ్రామర్ గారు నానందున సహాయాధ్యక్షులు ఇ. బి. ఈడెంగారు సభాధిపత్యమును వహించి, సభకు ప్రతిభావంతి ప్రతిభలు పోయిరి. శర్ ఆర్చిబిల్డ్ హంటర్, టి. ఇ. వెల్చిగారు ప్రతినిధులుగ పోయిరి. ఈడెంగారు క్రిందటి సంవత్సర వృత్తాంతమును దొలుపును అందు ప్రస్తుతపు హిందూలైక రాజకీయ స్థితిని గూర్చి విశేషముగా చర్చించిరి. గత్యులు సుమారు రెండేండ్లు పోయిరి. ప్రస్తుతము 1888 గురు నభ్యులు సంఘమున జేరియున్నాడు. యూరోపియనుల నూతన రాజకీయోద్దేశము ఈ యభివృద్ధికి కారణము.

అధ్యక్షులు

తమ సాహిత్యమున నిట్లు చెప్పిరి. వివిధ సంస్కరణముల చరిత్రను గూర్చియును తెలిసికొంటున్న గత్యులు యును ఛిపు కమిషనరులు ఢిల్లీలో సమావేశమైరి. ఈ సమావేశఫలితముగ నేమి దురదృష్టవశాత్తూ తీర్మానములు చేయబడనో మనఃపూర్వకముగా జూడకలసియున్నది. దురదృష్టవశాత్తూ మన మాట పోలవారును నుడయోగింపలేదు. క్రిందటి ఆగష్టు 20-క తేదీని హిందూదేశములో గావించిన దురదృష్టవశాత్తూ ప్రకటనము మొదలుగ తమనాతివారు చాలకరమ మేల్కొందిరి. ఈ దురదృష్టవశాత్తూ ప్రకటనలు హిందూదేశపు రాజకీయ స్థితి సంబంధించి మార్చి 25-నదిని అయినను కష్టముగా గూడ పలికిరి. తమ తీవ్ర కార్యక్రమమున కింతటికిని అట్టోవరు 20 వ తేదీని సిద్ధాంతము ప్రభుత్వావతరమైన బ్రిటిషు ఇండూ అస్సేసియేషనే కారణ భూతియై. అట్టి సంఘమును నెలకొల్పవలయు సమయము వచ్చెను. ఇదివరలో హిందూదేశము నందలి యూరోపియనులు రాజకీయములం దంతగ శ్రద్ధసహించుచుండలేదు. వారు దొరతనమువారికి నమ్మియుండిరి. ఇకమీద దొరతనమువారిని నమ్మి యూరపుండుటకు వీలు లేదు. తామీదేకమున విశేషముగా వెల్లుబడలును వెట్టియున్నాడు. ఇప్పుడు తమ విద్యవలననే వెద్దవారైన భారతీయులలో కొలదిమంది బహులు వెడలి విశేషముగా ఆందోళనమును చేయుచున్నాము. ఈకొలది మంది మాటలను విని ఇంగ్లండు నందలి వోటరులు ప్రాంతీకాందవమును నోయలేని 30 కోట్ల భారతీయులు నిర్ణేనాదించుచున్నారని వారు తెలుతురు. హిందూదేశాభివృద్ధి నిమిత్తమే ఈ దేశ మింక ననేకసంవత్సరముల పాటు బ్రిటిషు పార్లమెంటుయొక్కయు ప్రజలయొక్కయు పరిపాలనమునం దుండవలసి యున్నది. ప్రాపంచికపు మహాసందిగ్ధతయగును నీసమయమున వైన చెప్పిన కొలదిమంది భారతీయు లింత ఆందోళనము చేయుటబాగులేదు. తమ జాతి మహావిప్లవమునం దుండుటకు గట్టిపెట్టి వారిపుడు బాధ్యతాపూర్వకస్వపరిపాలనము వాంఛించుచున్నారు.

ఇదివరలో తాము దొరతనమువారిపై విశేషనమ్మకమును గలిగియుండిరి. దేశమును సంపద నభివృద్ధి చేయుటకు తమ దొరతనము వారికి తామెంతయు సహాయము నొనరించిరి. అప్పుటి స్థితిగతు లావిధమున నుండెను. దొరతనమువారు స్వామిద్రోహ మొనరింపరని తాము యెలంపిరి. కాని ఇటీవలి సమాచారము లను బట్టి చూడ దొరతనము వారి స్వామిద్రోహ మొనరింపెట్లు గన్పించుచున్నది. వెట్టి యాందోళనమును నిజమున నమ్మి వారు రాజద్రోహాల విడిచిరి. రాష్ట్రీయాధిపత్యము వహించిన గత్యులను, తెలిసికొంటున్న గత్యులను ఆగౌరవపరచిరి. నీలిమందును గుటించి కత్తి తమ చేయబడిన ఆందోళనమును నమ్మి ఆందోళన నాయకుని కూలివాండ్ర బాధల విచారించు సంఘమునం దొక కభ్యుత్థిని నియమించిరి. ఇది తమను కత్తి నితరుల విశ్వసించగూడదను సంగతి దీనివలన తమకు స్పష్టమగుచున్నది. ప్రస్తుత మహా ప్రాపంచిక సంగ్రామఫలితము తెల్లంబునదియు తెలియదు. ఎంతకాలమునందునదియు తెలియదు. అది యుండునంతకాలము తమకాలమునగల్గు అంగీకారముపు బాధలయినంత కాలమును, తదనంతర మనేకవత్సరముల పర్యంతమును ఈదేశము తమ పాలనమునం దుండవలసియున్నది. ఇంగ్లండుకు భారతీయుల లాభమునకే యని తాము హృదయపూర్వకముగా దలంచుచున్నాము. తమ విద్యార్థిభావమువలనన, పరిపాలనా విధానము వలనను ఆకాపరపపుతైన దేశములకు కనక కపతులను లాభములను తా మునగూర్చుచున్న గాని చాలకాలమునరకును బ్రిటిషువారే ఈదేశపు యజమానులుగ నుండుట కించుకయు సందేహము వలదు.

మెన్డో నెల్ల గారు దాని ననువదించిరి. ఆ సమయమున వారిట్లు చెప్పిరి. బర్మాను హిందూదేశము నుండి విడదలపవలయునని కొంతమంది ప్రయత్నించు చున్నారు. గర్వానీయులుగ బాధ్యతాపరిపాలకపు యోచన ననుసరించి లయెనులు కష్టముగా భారతీయులు క్రమక్రమమున బాధ్యతా సహితపరిపాలనము నీయదగు నని నిరూపించుటకు వేలకొలది పుటలు నింపి తుదకు పరాజయ మొందెను. పార్లమెంటున కర్పింప బడుటకు పూర్వము సంస్కరణములన్నియు పూర్తికరింపబడునని తాను తెలుంచుచున్నాడు. ఆ సంస్కరణములందు బ్రిటిషు పరిపాలనాధిక్యమున కావంత లోపమును గలిగింప గూడదు. మరియు యుద్ధానంతరము వరకు నీసంస్కరణల ప్రకటింపకు వలదు చరిత్రంపకు వలదు.

మదరాసు శాఖాధ్యక్షులు టి. ఇ. వెల్చిగారు దాని బలపరచుచు నిట్లు చెప్పిరి. తాము కేవలము యూరోపియనుల కొరకు మాత్రమే పోరాడుచుండలేదు. అత్యంత ఆకాపరపకులగు కొలదిమంది రాజకీయాందోళనకారులు తమ అభిప్రాయముల తెలుపనేరని ప్రజల నణగద్రొక్కి వేయకుండ గూడ కొంతవరకు ప్రయత్నించుచున్నాము. దక్షిణ హిందూదేశములో క్రిందిజాతులవా రెంతయో నీచముగా జూడబడుచున్నారని పిచ్చుట నతను కాంగ్రెసు లీగు స్పీకరును ఆక్షేపించెను. హోమురూలరుల వలసదేశముల సాటిని గోరుచున్నాడు. హోమురూలరుల అభిప్రాయమును బీసెంటుగారు బొంబాయిలో చెప్పిరి. కాసనసభల కాగి కాధికారము చిక్కినకార్య నిర్వాహక సభ నిలుపబడునని వాద్యించుచున్నాడు. ఈ మాగ్యము స్వపరిపాలనమును బలవంతమున చేకూర్చుకలదు. నిజముగా తాను నానంతయు కాదనెను. దీనిజూచి తానందమును జాత్రపతి కార్యనిర్వాహకులు కాసనసభ్యుల నబడునిమిత్తము చేయు ప్రయత్నముల నిరోధింప గలదు ఇందువలన వెనుకబడియుండు తరగతివారు మరింత వెనుకబడి జమైకాస్థితి సంభవింపగలదు. అనంతరము వెల్చిగారు సంఘము చేయవలసిన పనులను చర్చించి భారతరాజకీయవాదులలో ననేకతరగతు లున్నవనియు, అందు హోమురూలరులకు ప్రతి కూలముగనన్న వారిని తమలో తీర్చుకొనుట చాల లాభకరమనియు, దక్షిణ హిందూదేశములో నట్లు కలియుట బాగుగ పొసగగలదనియు, ఆ చట నీ యుద్ధ్యమును దినదివాభివృద్ధిగాంచు చున్నదనియు, హోమురూలరులు చెప్పినదెల్ల ప్రజాభిప్రాయములము కాదని చెప్పటకు వారు ఇంగ్లండున కొక ప్రతినిధి సంఘము సంపవలయుననియు చెప్పిరి.

రొబోపు సంవత్సరమునకు పి. ఎల్. బక్లంగు గారధ్యక్షులుగను, హేగుత్రాను, మార్నానుగార్లు సహాయాధ్యక్షులుగను ఎన్నుకొనబడిరి.

సా ని క వార్త లు

క్రొత్త వకీలు:—నిన్నటి దినము పి. హనుమంత రావు గారు హైకోర్టు వకీలుగా జేర్చుకొనబడిరి.

కృష్ణాంపేట ఆసుపత్రి:—కృష్ణాంపేట ఆసుపత్రియందు ఇటీవల తెలిఫోను అమర్చబడినదని వినుటకు పాఠకులు సంతోషించెదరు దీనివలన విశేషోపయోగ ముండగలదు. తెలిఫోను సంఖ్య 842.

“ఆంధ్రవిద్యాధి”:—ఈ లిఖిత మాసపత్రిక రెండవ సంచిక వెలువడినది. అందు సాలూరు గ్రామ చారిత్రము, భాష అను విషయములపై వ్యాసములును, నైతికసరణి అను విషయముపై పద్యములును వ్రాయబడినవి.

శ్రీ సంగీతశాల; చెన్నపురి:—వీరియాజమాన్యమున రేపు సాయంకాలము 4-15 గంటలకు 82, లింగివెట్టిపిల్లల మైసూరు నివాసస్థలగు బిడారము కృష్ణప్పగారి సంగీత సభ జరుగును. తాయప్పగారు ఫిడేలును, సంగప్పగారు మృదంగమును వాయిం చెదరు.

హైకోర్టు నెలపు:—వేసవికాలమునందు హైకోర్టున, రిజిస్ట్రార్ ఆఫీసు ఏప్రిలు 29-వ తేదీనుండి జూలై 7-వ తేదీ వరకును (రెండు దినములును గలవి) మూయబడును. అత్యవసరములగు పనులు జరుపు విషయమున చేయబడు ఏర్పాట్లు ముందు ముందు ప్రకటింప బడును.

వెల్చిగారి యువన్యాసము:—ఈ నెల 25-వ తేదీ సాయంత్రము 5 గం.కు టి. ఇ. వెల్చిగారు “సమకాలిక కవిత్వము” అను విషయమును గూర్చి ఒక వ్యాసమును రాజధాని కళాశాల యందు చదువుదురు. గవర్నరు గారధ్యక్షత వహించెదరు.

దక్షిణముండియూ బ్రహ్మసమాజము:—రేపు (17-8-18) ఆదివారము సాయంత్రము 6 గం. కు అజ్ఞాపిల్ల వీధియందలి ఉపాసన మందిరమునందు పండిత ఈశ్వరమూర్తి పిల్లై (తిరునల్వేలి) గారు ప్రాధికారవిధి ద్రవిడ భాషయందు దైవసాక్షాత్కారమును గూర్చి యువన్యాసించెదరు.

“ఆంధ్ర ప్రజాసంఘము”:—ఈ నెల 17 వ తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు ఆంధ్రప్రజా సంఘపు కార్యనిర్వాహక సభ, జార్జిటౌను 6,7 తంబుచెట్టి వీధి ఆంధ్రప్రతిక మాసమునందు జరుగును. లోకమాన్య తెలకు గారికి సన్మాన మొసగుట గూర్చి యాలోచింపబడును.

సరస్వతీసంఘము:—జార్జిటౌనులో సాళ్యపువన వీధి 21 వ నం. రు గృహమునందు రేకటిదినము (17-8-18) సాయంత్రము 4 గం. కు రావుసాహెబ్ పి. కందస్వామి మొదలియారుగారి అధ్యక్షతక్రింద దివాన్ బహదరు కలవల రామానుజము పెట్టిగారి ఛాయాపటము బహిరంగపఱుపబడును.

ఆరోగ్యోపన్యాసము:—ఈ నెల 20-వ తేదీ బుధవారము సాయంత్రము 6-15 గం.కు డాక్టరు యు. రాయరావుగారు విక్టోరియా పునందిరమునందు మాతృశాలలం దాగోగ్యమును గూర్చి యువన్యాసించెదరు. శర్. పి. ఎన్. శివస్వామి అచార్యులు గారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

శ్రీమద్రామాయణ కాలక్షేప సభ:—చెన్నపురి వెడ్జియానిపేట కృష్ణప్పనాయని గుంట వీధి 49 నెంబరు గృహమున తంజావూరు గోవిందస్వామి భాగవతుల వారిచే జరుపబడు శ్రీరామాయణ కాలక్షేపముల వరుసలో తొమ్మిదవదగు “విరాటపర్వము, పంచవటీ ప్రవేశము” అను కాలక్షేపము 25 నెల 17 తేదీ ఆదివారం సాయంకాలము 4 గంటలకు జరుపబడును.

చెన్నపురాంధ్రసభ, విద్యాశాఖ:—చెన్నపురి ఆంధ్రసభవారి విద్యాశాఖతరపున ఈ నెల 18-వ తేదీ సోమవారము సాయంత్రము 5-30 గంటలకు బ్రాడ్యేయందలి సభా మందిరము (ఆంధ్రానాలు) నందు ఉభయభాషా పండిత బ్రహ్మశ్రీ “కావ్యకంతము” గణపతి శాస్త్రిలుగారు ఆంధ్రమున “జేతీయవిద్య”ను గూర్చి యువన్యాసించెదరు. పురాణం వాగభూషణంపంతులు డి. పి. ఎం. ఎల్. గారధ్యక్షత వహించెదరు.

తిరువల్లిక్కేణి సంగీతసభ:—తిరువల్లిక్కేణియందు వేంకటాచలవెట్టివీధి 1 వ నెంబరు మందిరమునందు ఈ నెల 17 వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంత్రము 4 గం. కు తంభకోణ నివాసులగు మధ్వాచారిగారి కలన నుభద్రాకళ్యాణము కాలక్షేపము జరుగును. 24 వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంత్రము 4 గంటలకు బిడారం కృష్ణప్పగారి గాత్రమును, తాయప్పగారి వీణయును, సంజయగారి మృదంగమును జరుపబడును.

ఉద్యోగ సమాచారములు:—జి. సి. ఫెర్నాం దజ్ గారికి 2-వ గ్రేడు జిల్లా జడ్జి పదవియును, రా. బి. డబ్ల్యు. ఎల్. వేంకటరామయ్య గారికి 3-వ గ్రేడు జిల్లా జడ్జి పదవియును, రా. బి. సి. కృష్ణస్వామి రావుగారికి 4-వ గ్రేడు జిల్లా జడ్జి పదవియును, ఇచ్చబడినవి. పి. పాండురంగరావు డి. పి. ఎన్. గారు ఉత్తరాగ్రామజిల్లా తిరువత్తూరు సబు కలెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

ప్రమాదము:—మొన్నటి దినము ఎగ్జుకు రైలు స్టేషనులో రైలుక్రింద బడి చేయుచుండు శ్రీరమైన గాయము నొందిన బాలుడు నెయింటుగ్గేలియలు సాతశాలలో చదువుకె. రామమోహన్ అను నతడినినూ, కొయంబుత్తూరులో సర్వేయరుగా నున్న కె. వేంకటరావు అను నతని కుమారుడనియు తెలియుచున్నది. మొన్నటి దినము అతని చేయి భుజము యొద్దకు కోసివేయబడెను. నయమగుచున్న దని తెలియుచున్నది.

ఘంటువైని మిత్రమందలిదాడి.

లండను, మార్చి 13:—మిత్రమందలి వారు ఘంటువైని పేరు ప్రేమనులదై దాడిపలికి రణరంగమునకు పోవనని బిడ్డను పైనికులను పెట్టుచుండిని పాతమునరించిరి. ఆ దాడి చాల లాభకరమైన దని సరిహద్దులలో వదలిగా నున్నది. దాడి 20 నిమిషములు మాత్రమే జరిగెను గాని నగరమున ననేక తావులలో మంటలు లేచినవి. తక్షణము ప్రతిక్రియ చేయవలె నని నగరపాలక సంఘమువారు మార్షలు పింఛెను బిడ్డకు తిరిగివార్త వ్రాసిరి డెయిలీ న్యూస్ పత్రిక వ్రాసినది.

వేగు సేనలు

లండను, మార్చి 15:—ఈ ప్రేమ కామిన్సు కాటవ సమీపమున గతరాత్రి ఆస్ట్రేలియా వారు పోరి 27 గురిని పట్టుకొనిరి. మాన్యుము స్వల్పము. హోటెము గాపట్టల యొద్ద ఆస్ట్రేలియావారు దాడి సలిపి చాలమందిని పట్టుకొనిరి. కొందరిని హతము చేసిరి. వెర్మలిను మొదలు ఆర్యుంటరిను వరకును శత్రువులు ఫిరంగులను కాల్చిరి. పోర్చుగీసు వారచట శత్రువులను తరిమిరి. ఈ ప్రేమకు తూర్పున శత్రువు లధికముగ ఫిరంగులను కాల్చిరి. కోర్బ్రాయి, డిసయియ మున్నగు తావులపైని మాన్యుమానులు 700 బాంబులను వదలిరి. శత్రువుగు పోరు జరిగినది. మేము 19 విమానములను నేలగూల్చితిమి. 5 ని పార దొలితిమి. మాది 5 కనబడుటలేదు. ఆస్ట్రేలియా నా కామిమాన దళములు మంచిపని చేసినవి. బుధవారమునాడు ఫ్రీబర్నల్ రైలుప్రేమమీదను పవరుప్రేమను మీదను బాంబులు ప్రేలి నవి. శత్రువిమానము లధికముగా తలపడినవి. శత్రువుగ పోరు వానినన్నిటిని తరిమితిమి. మామిమానములు మాడు రాలేదని మార్షలు పోగుగారు తెలిపిరి.

అమెరికా

అమెరికా-రష్యా.

లండను, మార్చి 14:—ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు రష్యా వారికి సంక్షేమ సంపుటలో రాజకీయ నియమములను పాటింపవలెనని ఆమెరికావారు చాల సంకేపించిరి. యూరోపు కూర్పుభాగమునందలి ప్రజాపాలిత దేశముల నన్నిటిని జర్మనులు కబళించి ప్రాన్సు ఇటలీ టెర్రియం దేశములను మాత్ర మిచ్చి వేసిన సంధిచేసుకొనుట కమెరికావా గంగీకరింపరని ఆ లేఖ వలన జర్మనులకు తెల్లము గాకపోదు. ఇది విచిత్ర సంజనితులగు అమెరికా దేశీయులకు వచ్చినది. రష్యాలో స్వేచ్ఛను గోరుచు జర్మనులు సంధి సూచనలను పంపగలరు. అది ధర్మ పరిత్యాగ మని ప్రెసిడెంటు విల్సను గారు భావించి నిరాకరించెదరు అని చనువరులగు నుద్యోగులు నుడిచిరి. ఆపార పదార్థము లధికముగ చేర్చబడినవి. వానిని యూరోపుకు పంపుటకు నాకలు లభించుట లేదు. అయినను ఈ లోపము ఆర్థికబయ నెల నాటికి పూర్తిగా తీరగలదు. కష్టము లధికమైనను డ్రెటును వారు వాని నుత్సాహముతో ధరించు చుండుటచే అమెరికా వారికి వారియందు గౌరవ ములిఖించినది. ఇది చాల స్పష్టముగ తెలియచున్నది.

హూంఫ్రెయు.

లండను, మార్చి 14:—అమెరికానుండి మిత్రమంలికి మాంసము కనీసము 100 కి 50 లెట్టాధికముగా పంపబడును.

హాలండు నౌకలు.

న్యూయార్కు, మార్చి 15:—ఈ నెల 18 వ తేదీలో గాత్రస్తుతమున్న మరతులకు హాలండువా రంగీకరింపనివో హాలండు నౌకలనున్నట్టిని వశపరచు కొందుము. హాలండు వారి కావారపదార్థములను సమృద్ధిగా పంపుచుము. అందు లకు వారు నౌకలను పంపికొని పోవలెను. మేము తెటస్థుల కావార పదార్థములు సందచేయవలసియున్నది గాన నన్ని నౌక లను వశపరచుకొన దగును. జర్మనుల ప్రోత్సాహమున హాలండువారు మరతులను నిరాకరించిన తప్ప మందలి వారెట్టి దుర్మయ జరుపరని హాలండు వారికి తెలిపబడినది.

జపాను

జపానుమంత్రుల రాజీనామా.

లండను, మార్చి 14:—అంతర్జాతీయ విషయముల కంటే దేశీయ విషయములే ప్రాముఖ్యతను విహించినవి మంత్రులు రాజకీయకట్రలో చిక్కుకొనిరి. పరిశ్రామిక దుర్వ్యవస్థను పెట్టెడుగుటచే వారు త్వరలో రాజీనామా నిర్వాహ జరుగగలదని టాకియోనుండి తిరిగివార్త వచ్చినది.

రష్యా

రష్యా నౌకలు.

లండను, మార్చి 13:—నల్ల సముద్రపు యుద్ధనౌకలలో చాలభాగము ఒడెస్సాలోనే యున్నవి. వాటిజ్వనక లన్నియును సింహాస్థ పూలుకు పంపబడినవి. అని పెట్రోగ్రాదు నుండి తిరిగివార్త వచ్చినది.

రష్యాసంధి.

పెట్రోగ్రాదు, మార్చి 14:—రష్యా ప్రభుత్వ పత్రికలు మాస్కోలో ముద్రింపబడుచున్నవి. ప్రెస్టు లిటోవిస్కు సంధిని గూర్చి మిత్రమందలివారు చింతింప నక్కరలేదు. టుక్సిటు సంధివలె నిదియును గాఢనిద్దురలో నున్న రష్యావారిని మేలు కొల్పి జర్మను ఆధిపత్యమును తొలగించుకొనుటకు ప్రయత్నించుటకు చేయగలదని మాస్కో ఇన్వెస్టియాపత్రిక వ్రాసినది.

రష్యా చీనా.

లండను, మార్చి 14:—ద్రోహులు రష్యా నభోగతి పాలుచేసిరి. జర్మను సామ్రాజ్యత్వమును నశింపజేయుటకు మిత్రమందలి సహాయ మవసరమని చీనాలోని రష్యా రాయబారి కుదాచెపుగారు పటిష్టమగు లేఖన చీనా దొరతనము వారికి వ్రాసెను.

రష్యాలో జర్మనులు.

లండను, మార్చి 15:—మేము ఒడెస్సారకును పోతిమని జర్మనులు ప్రకటించిరి.

వ్లాడి వర్తకు సేనాని.

పెట్రోగ్రాదు, మార్చి 15:—వ్లాడివర్తకు సేనాని ఆత్మ చాత్య చేసకొనెను.

లిథుయానియా స్వాతంత్ర్యము.

ఆమెష్టరుడం, మార్చి 15:—లిథుయానియాను స్వతంత్ర దేశముగా సంగీకరింపవలెనని లిథుయానియా జాతీయసంఘమువారు జర్మనులకు చాలలేఖన వ్రాసిరి గాని వారుతెక్క చేయలేదు. కోర్లండు రాజ్యాధిపత్యమును కయిబరుగారి కిచ్చుటకు కోర్లండు జాతీయసంఘము వారు తీర్మానించిన జర్మనీ పత్రికలువ్రాసిరి.

జర్మనుల రాక

పెట్రోగ్రాదు, మార్చి 15:—జర్మనులు ఈనెల 12 వ తేదీని ఆఫోను ఆక్రమించిరి. ఇంకను లోపలికి పోవుచున్నారు. దక్షిణరష్యాలో పోరునలిపి చెర్నగీ నాక్రమించిరి. తురుష్కులు బొక్సాప్రాంతము గంతయు నాక్రమించిరి. సావైటు క్యాంగ్రసు మాస్కోలో గురువారము నాడు ప్రారంభమగును.

జర్మనీ

జర్మను శాంతివాదులు.

లండను, మార్చి 14:—జర్మను శాంతివాదులు స్వీట్జర్లండునందును స్వీడనులోను సంధికొరకు చాల ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇటలీలో ఫలవంతములైన పన్నాగములను ప్రాన్సులోకూడ నారంభించి కరపత్రములను రహస్యముగ పరస్పరమైనికుల కందజేయుచున్నారు. అట్లు పంచిపెట్టుచుండగ కొందరిని పట్టుకొని వెంటనే కాల్చిచంపిరి.

వాను ఫాల్గును హైను.

ఆమెష్టరుడం, మార్చి 14:—పశ్చిమరంగమున ముఖ్యమగు నై న్యాధిపత్యమును వహించుటకు వాను ఫాల్గును హైనుగారు జర్మను ప్రధాన భీరమునకు వచ్చిరి.

కోల్లెనుట్లపైని బ్రిటిషువారి దాడి

ఆమెష్టరుడం, మార్చి 14:—కోల్లెనుట్ల విమానముల దాడివలన చాల నధికమగు నష్టము కలిగినదని జర్మనులు ప్రకటించిరి. పానుహాట్ల లేకుండ నెవరును రాగూడదు పోగూడదని నైకోద్యోగులు నిర్బంధ మేర్పరుచుటచే నా నగరము వేరైపోయినది. రెండు ఆయుధ నిర్మాణశాలలు దారుణముగా తగులబడుచున్నవి. ప్రేలుకు కస్తుత లభ్యధికముగ ప్రేలిపోవుచున్నవి.

టర్కీ

పెలస్తీను యుద్ధము.

లండను, మార్చి 14:—జెరూసలేమున బ్లనువా వారికి తూర్పున మేము కొద్దిగా ముందుకు పోతిమి. ఈ స్థు ఆంగ్లియను-సోకుఆంగ్లియను సేనలు 3 మైళ్లుకు ఇండియను సేనలు 11 మైళ్లుకు ముందున కేగి రిగ్రామములను పట్టుకొనెను. ఆ గ్రామములలో శత్రువులు తీవ్రముగ నెదరించిరి.

యుద్ధవివరణము.

లండను, మార్చి 15:—అకస్మాదనమునకు ముంద త్వరగముగ జరుపబడవలసిన విమానసమరము మా కనుమాలముగ జరిగినది. శత్రువిమానసంచారమునకు నిరోధముకలిగినది. మా విమానములు యధేచ్ఛముగా చరించుచున్నవి. జర్మను పట్టణములపైని మేము బాంబులను వేసినందులకు ప్రతీకారముగా జర్మనులు పోరిను నగరముపైని బాంబులనువేసినవి పరస్పర వారికి తెలిపి మాకును వారికిని వైరములను కల్పింప జర్మనులు చేసిన ప్రయత్నములు విఫలమైనవి. పశ్చిమరంగమున నున్న జర్మను సేనలోనర్ధభాగ మాంగ్లరంగముననే యున్నదని యాధిగా తెలిసినది ఇదివరకారంగమున జర్మను సేన యంత హెచ్చుగా నెన్నడు నుండలేదు. టర్కీ నెదరించుచున్నది మేము ముక్కరమే. పెలస్తీనులో మాత్రము ఇటలీ పరానుసేనలు కొద్దిగా తోడ్పడినవి. అచట రాకపోక సౌకర్యములు సరిగ లేనందున విచిత్రసమరముల కవకాశములేదు. కాని టర్కీవారి నెదరించుట మందగించునటు కా హారమేమియునులేదు. ప్రారంభమున పరానువాడు చాల పని చేసికాని ఆంగ్ల సామ్రాజ్యవాసులు చేసినంతపనిని మరెవ్వరును చేయలే దని యొక నుప్రసిద్ధ పైనికాధికారి వ్రాసెను.

శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యకౌత్రికృత నవలలు.

శృశానవాటిక.

కాలికో 1.0-0, రావరు 0.14-0

మిథునానురాగము.

నెల 0-12-0.

889

మా నేజరు కలాభివర్ధని.

రాయవరం, రామచంద్రపురం పోస్టు గోదావరి జిల్లా.

ప్రేగుభయములేదు.

వైద్యరత్న శండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి

ప్రేగుప్రేగు

(1045)

ని వారకొవధములు

మా మందులు గడచిన ఇరువదివత్సరములకు ఇండియా, నర్మ, సిలోక దేశములయందును, స్వదేశసంస్థానములయందును అనేక ప్రేగు లోగులను కాపాడుట లోకవిదితము. మేము తెలుపు విధానముల ననుసరించిన

ప్రేగు సోకదు.

ప్రామాదిపానకము 6 టౌన్సుల బుడ్డి 0.కి ర్పు 0.0-0-0 | శతభాగస్కృతం 1 టౌన్సు బుడ్డి 0.కి ర్పు 0-0-0-0
డిటో 8 " " 0-0-0-0 | డిటో 8 " " 0-0-0-0

ప్యాకింగు పోస్టేజీవేలు.

కోరువారికి మావెద్ద క్యాటలా గుఱతముగ పంపబడును.

తంతి విలాసము:—“పండిట్” మదరాస్.

ఆయుర్వేదాశ్రమం, గిగి, ఆచారప్పన్ వీధి, జి.టి, మదరాసు.

ORIENTAL ASSURANCE BUILDINGS,
Post Box No. 8, Madras.

The Great War.

(o)
(Reuter's Agency)

Great Britain

Naval Aircraft Fight.

Two Enemy Machines Felled.

LONDON, March 15. The Admiralty states that two seaplanes on Tuesday attacked five enemy aircraft in the southern part of the North Sea. They shot down and destroyed one enemy two seater, killed the observer of a second machine and drove down on the water another seaplane. The engagement lasted thirty minutes and only terminated when the British had expended their ammunition. Our machines returned.

Siamese Military Mission.

The King Decorates Members.

Mission to Visit British Front.

LONDON, March 15. At the reception the Siamese Mission, the King conferred the K. C. M. on Major-General Jartjiah and the C. M. G. on Lieut-Colonel Pra. Bojengraem and Prince Catramong. The members of the Mission were greatly impressed with the graciousness of His Majesty who conversed with them about Siam and expressed great interest in and good wishes for the success of the Mission and a confident belief in the result of the war.

The British General Staff to-day entertained the Members of the Mission to lunch. After visiting the military centres in Britain, they will go to the British front before beginning work at the permanent headquarters.

Britain's War Attitude.

French Socialist Leader's Tribute.

LONDON, March 11. M. Albert Thomas, writing in the "Daily Chronicle" of his impressions of his visit to Britain, says:—He was overjoyed to witness the strength and greatness of industrial Britain, whose extended activities testify that the British realise that economic means are necessary to secure the triumph of the ideals of freedom dear to Britain and France. The very constitution of the British Empire and the long-established intercourse between Britain and her Dominions constituted the best foundations for a League of Nations. M. Thomas says opinion in Britain was better than he had been led to expect. A rumour had spread on the continent a few weeks ago that Britain was seized with a great longing for peace, and that her Government was searching for a means of ending the war as speedily as possible, but his visit convinced him that British tenacity and determination to prosecute the war were as strong as during the Napoleonic wars.

Appropriation Bill.

Discussion in the House of Commons.

LONDON, March 15. During the discussion on Appropriation Bill in the House of Commons, Mr. Bonar Law said, that the publication of tonnage losses was being discussed among Allies, and he hoped Mr. Eric Geddes would be able to give accurate figures when making a statement regarding shipbuilding on March 20th. Nothing but good would result from publication as losses were much less than enemy estimates. The real reason for publication was to make men in shipyards feel that their work was equally vital to the war, as fighting in trenches. He was certain that the results would astonish those who were disappointed now and they would be very much better in future. The Government realised the necessity of securing the hearty co-operation of shipyard workers, and the Premier was continually engaged on the problem, he and Mr. Geddes had that day seen number of representative shipbuilders. The number of men in shipyards was steadily increasing. When the results were bad in January and February there was no scarcity of steel, and the amount of labour was far greater than in the previous three months, when the results were good. More men were being brought from the army, but it was not easy to get them owing to the reluctance of the Commanders to lose good men, and the reluctance of the men to leave their comrades in the trenches. The Appropriation Bill was read third time, and the Bill establishing Secretariat for overseas trade department second time.

Inter Empire Communication.

Case in the High Court.

LONDON, March 15. An important case has begun in the High Court, in which Marconi Company ask for declaration that the Postmaster General as representing the Home, the South African and the Indian Governments, shall not be permitted to repudiate the agreement dated July 1913, relating to the extension of the Imperial Wireless Chain. Mr. Carson on behalf of the plaintiff's said, that the agreement provided the construction of six long distance stations in England, Egypt, East Africa, South Africa, India, and at Singapore, with the object of providing Inter Empire communication. Except in regard to England, Egypt, and East Africa, the Postmaster had the right at any time prior to the completion to cancel the contract on giving the compensation.

The Education Bill.

Debate on the Second Reading.

LONDON, March 15. During the debate on the second reading of the Education Bill in the House of Commons Sir Henry Hibbert contended that the clause compelling every boy and girl from fourteen to eighteen to attend Day Continuation Schools for 320 hours a year could not fit in with the working conditions in the Lancashire cotton industry. Mr.

Fisher replied that the cotton industry unreasonably depended on cheap labour of children. Half-time tradition in Lancashire and Yorkshire stood in the way of effective organisation of advanced elementary education throughout the country and he believed that opinion in the district affected was for abandonment of half-time.

Commercial Attaches.

To be Appointed in China and Japan.

LONDON, March 15. The Steel Mainland states that commercial attaches will be appointed in China and also at Shanghai Hong-kong and in Japan.

Attack on "Guildford Castle."

Damage Not Serious.

LONDON, March 15. The Admiralty announces that the hospitalship "Guildford Castle" homeward bound was unsuccessfully attacked by a submarine at the entrance to Bristol Channel in the evening of March 10th whilst flying Red Cross flags and with all Hospital lights on. The wounded soldiers who were on board the "Guildford Castle" when she was attacked stated in an interview at Bristol that the ship left South Africa on February 15th with 450 wounded from the German East Africa and also the doctors nurses and the ambulances assistants. The ship had been newly painted. The submarine attacked her at half past five on Sunday afternoon west of the Lundy Island. One torpedo missed and the other struck the ship aft below the water line on the port side. It failed to explode but made a big hole flooding part of the ship. Watertight doors were closed and the wounded were brought on deck and boats were half lowered. A wireless message brought five destroyers within five minutes but they found that the damage was not serious and the ship proceeded at full speed to Avonmouth.

GALLANTRY OF INDIAN Cavalry.

Signal Service in Cambrai Battle.

Tribute in the House of Lords.

LONDON, March 15. In the House of Lords Lord Lamington affirmed that the units of the Indian Cavalry Corps which participated in the battle of Cambrai behaved with the greatest gallantry and performed signal service and he asked for further information on the subject. Lord Derby replied that he was most grateful for the opportunity of testifying publicly to the great services of soldiers of India had rendered their country and the King Emperor since the very beginning of the war and were still rendering. It was quite true that the Indian Cavalry Corps had behaved with great gallantry at Cambrai. In this connection he mentioned a little incident which had been told him but which he had not officially verified although he believed it to be true namely that a certain regiment associated with the unit of the Indian Cavalry Corps in fighting at Cambrai had so much appreciated their gallantry that they had made present of a plate to the regiment as memento of the occasion. That incident showed the appreciation in which the Indian Cavalry regiments were held by their brothers in arms. Lord Derby mentioned that at his request Marshal Haig had written an account of the part played by the Indian Cavalry at Cambrai battle which was so interesting that as it was too long to read then he proposed not to read it but to circulate it for general information (Cheers).

The Post office repudiated the agreement in December 1914 and stated that the Government had decided not to proceed with the wireless chain. The Postmaster General paid sixty two thousand sterling. Mr. Carson contended that the Postmaster endeavoured to enter into new agreement on different conditions, and read a letter from the Post office saying the war had created a new situation with regard to the provision of the wireless which necessitated prior consideration of the military needs, and the Admiralty, arrangements with the Marconis in that respect might the latter assist in dealing with the problem of commercial development. The Attorney General on behalf of the Postmaster, indicated that the question might arise whether the Marconis had not terminated their contract before the repudiation occurred. The hearing was adjourned.

Export of Tin.

LONDON, March 14. Owing to the smallness of stocks, no licences will be issued for the export of tin from the United Kingdom for a period of one month.

Meat Exports.

LONDON, March 15. A telegram from Washington says:—Meat exports to Allies will be increased at least fifty percent shortly, for the purpose of building up Allied reserves from the great surplus accumulated in United States.

Russia

German Penetration into Russia.

Odessa Occupied.

LONDON, March 15. A Wireless German Official Communiqué says:—We have penetrated to Odessa. LATTER.—PETROGRAD:—The Germans occupied As on March 12th and are marching into the interior. They continued operations in Southern Russia and have occupied Tchernoz. The Turks have occupied the whole of Baku region. The General Congress at Soviets to consider ratification of Peace Treaty and definite removal of capital to Moscow opens at Moscow on Thursday.

Russia's Shipping.

LONDON, March 15. A telegram to the "Daily Express" from Petrograd says:—Most of the Black Sea fleet is still at Odessa. All merchantmen have been transferred to Sevastopol.

Russian Peace Treaty.

Official Press Declaration.

LONDON, March 15. PETROGRAD.—The Official journals are now appearing in Moscow. The first number of the "Moscow Ivestia" declares that the Allies must not be saddened by the Brest-Litovsk Treaty which like the Treaty of Tilsit, will only result in awakening the slumbering forces of Russia to break the German yoke.

Departing Allies Captured.

LONDON, March 15. A telegram from Stockholm says:—A number of British and American who left Finland in neutral vessels, have been captured. Those of military age have been sent to Germany.

America and Russia.

Comments on President's Message.

LONDON, March 15. Telegrams from Washington state that President Wilson's message to Russia, which defied diplomatic conventions, has greatly impressed Americans. It is interpreted as demonstrating to Germany that America will not accept a peace, which restores France, Italy and Belgium at the sacrifice of the democracies of Eastern Europe. This issue especially appeals to the immense foreign-born population of the United States. Officials in touch with the President anticipate German peace proposals, aiming at a free hand in Russia. They declare that President Wilson would regard this as a sacrifice of principle, which he could never accept. There are ample stores of food awaiting shipment, the only difficult factor at present being transportation, but this will rapidly improve after October, when formidable resources will be available. Britain's cheerful acceptance of privation is completely transforming American sentiment towards Britain. The change is most marked.

Holland

The Right of Amgaria

Intended Allied Gov't Action.

LONDON, March 15. It is understood that Allied Government's intend to avail themselves of the right of Amgaria as provided for international law and to take over for the duration of the war, the Dutch shipping at present lying in Allied Ports. It is recalled that the Germans exercised this right in 1871 and destroyed the British vessels in the Bismarck Sea, subsequently paying compensation. The Allies will secure good freight for the ships taken over which will be insured and efforts will be made to replace them at the earliest possible moment after the declaration of peace, if they are sunk in the danger zone.

Similar arrangement has already been welcomed by other neutral nations. Foregoing decision clearly shows there is no question of Allies treating the Dutch unfairly or of acting in inimical fashion which has characterised German methods towards Holland such as torpedoing the Dutch shipping without compensation. Earlier protracted negotiations in order to arrive at modus vivendi whereby the Dutch should receive food in exchange for the use of ships resulted abortively owing to the German pressure on Holland. It is emphasised that taking over of the ships will still enable Holland to trade with the Dutch East Indies. The maintenance of Dutch Colonial Empire is equally important to Allies as to Dutch interests.

NEW YORK, March 15. LATTER.—Washington correspondent of the Associated Press says:—The United States, and Great Britain have finally notified Holland, that unless pending agreements regarding Allied use of the Dutch ships are accepted by the 18th inst. the ships will be taken over. Ample food will be placed at her disposal if she sends ships to transport it. Officials point out that the necessity imposed upon Allies of feeding the neutrals demands use of every available ton of shipping. The United States, and Great Britain go no further than Holland proposed, until German threats prevented her from carrying out voluntary agreement.

Shipping Clearance.

Dutch Consul-General Report.

LONDON, March 15. HAGUE.—The Dutch Consul-General at Singapore reports that clearance has been refused to various ships including those of the Royal packet company. The foreign ministry through the Dutch minister in London has asked the British Government for information on the subject.

Central Powers

Enemy Air Raid Defeated.

Enemy View of British Airmen.

LAHORE, March 15. LONDON, March 14th.—Mr. Ward Price records the repulse of 14 Austrian aeroplanes endeavouring to bomb Venice at noon on Sunday. Captured airmen admit that the Allies raids on aerodromes have caused most serious damage. Some squadrons are without a single serviceable machine. They describe British airmen as marvellous of dare devilry. One recently machine-gunned the army headquarters at Santo Veto. Austrian aviators are absolutely crushed.—(C. & M. Gazette) special cable.

Independence of Lithuania.

National Councils Vain Attempts.

LONDON, March 15. AMSTERDAM.—The "Vorwaerts" states that the Lithuanian National Council has petitioned Germany repeatedly but in vain to recognise the independence of Lithuania. The "Lakalansky" announces that the Courland National Council has unanimously passed the resolution offering the Ducal Crown of Courland to the Kaiser.

CALICUT, March 15.
Death under very sad circumstances occurred of a 12 year old member of the Pudiya Kovilagam of the Zamoria family. The young prince had climbed a mango tree and missing his hold fell against a stone wall and from there, was thrown down upon the stone steps of a tank. He died within a few hours of the injuries he had sustained. Much sympathy is felt with the Tavazbi to which the deceased belonged.

ఆంధ్రదేశ వార్తలు

విలేఖకులకు సూచన

గ్రామస్థిబుధి, పేరలేమ. కొద్దిగంట విలేఖకుడు, మిగుల వాసిన కాగితము అయిక్కుపోయి చదువుటకు వీలులేక యున్నది. అప్పికట్ల ఆర్కాగ్రామి, అనవసరాల్పటము, ఏవానా నిషేధక ధర్మప్రదిశి కానబంధము. ప్రకటింపలేనందునకు చింతించున్నాము. — సంపాదకుడు.

బాపట్లతాలూకా పునులూరు గ్రామముందుండు శ్రీబాల విజ్ఞానాశ్రమం వంద్రోయగ్రంథనిలయముయొక్క ద్వితీయవార్షికోత్సవము ఈనెల 9-న లేది జరుగుటకు కొన్ని యిబ్బందులుండుటచే ఈసంవత్సరం మే నెల 15-న లేదని జరుప నిశ్చయింపబడినది.

కృష్ణాజిల్లా, కయికలూరుపురము: తాలూకా కచ్చేరి యందు స్పెషల్ తహసీల్దార్ గారు కె. శ్రీనివాసరావుపంతులుగారి యాధిపత్యముక్రింద వెంపటి నారాయణశాస్త్రిగారు అష్టవధానం బాధ్యుని.

గుంటూరుజిల్లా, బాపట్లతాలూకా, వెదచెలుకూరు నందలి స్వరాజ్యసమితి ప్రాథమిక వార్షికోత్సవము మార్చి నెల 3-న లేది ఆదివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు గాడిచెర్ల హరిసర్వోత్తమరావు పంతులుగారు ఎం.ఎ. అధ్యక్షత క్రింద జరిగినది. ప్రథమమున కార్యదర్శిగారు సంవత్సర వృత్తాంతమును జదివించి, అధ్యక్షులు “స్వరాజ్యతత్వము” నుగూర్చి యుపన్యసించిరి.

బలిజనారు చంద్రవంశ ఆంధ్ర కులక్షత్రియుల? గారి వరప్రసాద మహానాటియ్యల? లేక మాద్రుల? వారి కులగోత్ర ఆచారవ్యవహారాది కర్మ లెట్టిని? ఉత్పత్తి యెట్లు. మున్నగు సంగతులను కులభిమాని యొకరు చాల కాలమునుండి యెవని ప్రశ్నించినను సరియైన ప్రత్యుత్తరము నొసంగరయ్యెను. చువనీయులగు పాఠకులనుండి ప్రత్యుత్తరము నెసంగ వేడుచున్నాను.

నెల్లూరుజిల్లా పొట్టిపూడియందలి శ్రీ సుజనరంజని సమాధిపర్యవేక్షకుక్రింద నొక నేనకాసంఘమును నెలకొల్పి చుట్టుప్రక్క గ్రామములలో కలరావలన బాధపడు బీదలకు విశేషము నుచితముగా నుండుట లేప్పించి, రాత్రియనక పగలకు, సర్వకాల సర్వావస్థలందును కార్యదర్శి నెల్లూరు వేంకట్రామాచార్యులు నేనజేయుచున్నారు. ఎవరైనను కలరావలన బాధపడువారు నొక స్వయముగా గాని ఇతరుల మూలముగా గాని తెలియపరుచుకొన్నచోడల సావ్యమైనయెడల ఆయన స్వయముగా వచ్చి గాని ఇతరుల మూలముగాని సహాయము చేయునని అధ్యక్షులు వ్రాయుచున్నారు. వీరినెల్లెరకు గారు తెలియపరచిరి.

కృష్ణాజిల్లా గుడివాడతాలూకా వెనుమత్త గ్రామము నందలి రాజా వెంకటాద్రి అప్పారాయ పుస్తకభాండాగారము యొక్క ప్రథమ వార్షికోత్సవము 8-న లేదీ శుక్రవారము యంద్రము 8 గంటలకు పురాణం నూరిశాస్త్రి బి. ఏ. గారి అధ్యక్షతక్రింద జయప్రదముగ జరిగినది. గ్రంథాలయములు యుపయోగములను గురించి దుగ్గిరాల వేంకటసుబ్బయ్య అంధ్ర భాషామోక్షమును గురించి కొడాలి ఆంజనేయ గారును గ్రంథాలయోద్యమమును గురించి ఎత్తేని బహ్మజ్యోతిగాయన కన్య సంఘము విద్య వారాధత్రికల ర్వి అల్లూరి రామశేషయ్య దుగ్గిరాల సీతారామయ్యగారు న్యసించిరి.

గుంటూరుజిల్లా, బాపట్లతాలూకా, వెదచెలుకూరు నందలి, చిదానంద సరస్వతీ గ్రంథనిలయ తృతీయ వార్షికోత్సవము 8-న లేది ఆదివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు జరిగినది. ప్రథమమున శతావధాని, ములుగుట్ల లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రిగారు భగవద్గీతార్థన గావించిరి. పిమ్మట శ్రీయుత గాడిచెర్ల హరిసర్వోత్తమరావు పంతులు ఎం. ఏ. గారు “గ్రంథాలయోద్యమము”ను గూర్చియు, ములుగుట్ల లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి శతావధాని, గారు “విద్య”ను గూర్చియు, రామరాజు చెంచురామయ్యగారు “గ్రంథాలయముల స్థితి”ని గూర్చియు నుపన్యసించిరి. కార్యదర్శిగారు సంవత్సర వృత్తాంతమును ప్రకటించిరి. సభకు సుమారు 200 మంది ప్రేక్షకులు విచ్చేసిరి.

చెంగల్పల్లెజిల్లా సత్యవేడు దివిజక్ సంకపేటలో శ్రీ కుమారస్వామి వీరయ్యగారి మతమున ఉదయము నృత్య భజనలను భుజనేశ్వరీ పత్రికాధిపతి వియమర్తివర్ధన్య గారి యగ్రాసనాధి పత్యమున జ్యోతిర్విద్యా భూషణ శతావధాని శ్రీనివాసాచార్యులు గారివలన 27-న లేది శ్రీ రామకృష్ణ పరమ హంసజీవిత చరిత్రము బాంకలూరిపిడి. శేషాచార్యుల వారినే వివేకానందస్వామి జీవితచరిత్రయు ఉపన్యాసములు సలపబడును. తరువరి అన్న దానము చేయబడును. సాయంకాలము శ్రీ శివాజగన్నాథయ్యగారిచే ప్రహరచరిత్రయు చున్నే శుక్రవారమునకు నవవేదోపాధ్యాయుడు హరిభద్ర గావించ బడును.

మల్లాది సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు మున్నగు అగ్నికులకు త్రియకులభిమానులట్లు ప్రకటింపుదని మమ్మును కోరి యున్నార:— చునంపు బీదబాలకులకు చిత్తముగా విద్యగరపుట కక్కడక్కడ నూర్చు శ్లాపించవలెనని తలచి అందుకు గురించి ఏప్రియల్ నెలలో ఒకమహాజనసభ జరుపవలెనని అభిలషించితిమి. ఇందు పడుచు మైకార్యగోచరజేసి, చునా జనసభ యేప్రియల్ నెలలో జరుపుటకును అప్పుడు జరుగవలసిన కార్యము కనుడక స్థిరపరుచుటకును, కార్యవిధానముల నేర్పరుచుటకును, మార్చి నెల 17-న లేదీ ఆదివారం సాయంకాలము 5 గంటలకు కాకినాడ జగన్నాథపురములో కీర్తికేళులయిన మల్లాది సత్యలింగం నాయకగారి క్రొత్తగా కట్టించిన ధర్మపుత్రము బంగళాలో సభజనపరుచు గాన తత్సభకు వర్ణాభిమాను లెల్లరు దయచేయ ప్రార్థితులు.

నెల్లూరుజిల్లా విలేఖకు లొకరిట్లు వ్రాయుచున్నారు:— ఆంగ్లభాషా వ్యాపారాధ్యయన నోలూడును, ఆంగ్లభాషయే భౌతికాధ్యాత్మికసాధనభూత మని త్రికరణ కుర్చిక నమ్మి, తద్బాధమూలముననే భారతదేశమొకటి సాధ్యమని తలచు నాంగ్లభాషాభివీరులు పెక్కుండు మనయుద్యమమునకు బ్రతిహతులై యున్నవారు. వీరిని తద్వ్యాపారాధ్యయనమున జేసి, దేశభాషాతత్వమును భరతభండమునం దెల్లెడుల జాటవలసిన భారము ముఖ్యముగా నాంధ్రులదై యున్నది. ఇందులకై సమర్థులగు నాంధ్రనాయకులు ఖండపంచాయితై బయలుపడెదలి, భారతదేశస్థులగు సుబ్బయ్యయ్యలలో, భాషాప్రముఖ రాష్ట్రాధిపతులయై, ఆంగ్లభాషయనై నుపన్యాసములనిచ్చి, ప్రతిపక్షులతో యుద్ధములని సంభాషించి, వారి వాదముల ఖండించి, దేశభాషాధ్యయనమున స్థాపించవలసి యున్నది. ఇందులకై యాంధ్రనాయకులు సర్వవిధమున నమము గట్టవలయును. కాంగ్రెసు రాయబారము ఇంగ్లండునకు వెడలుటకు బూర్వమే ఈ కార్యమునకు మనము గడంగవలయును. ఇందులకై సర్వవిధమున బ్రయత్నముల నొనర్చి ఏమిదుధర్మకారకులు, పత్రికాధిపతులు ప్రార్థితులు.

గంజామునుండల గ్రంథాలయసంఘపు నిర్మిత యైత్రాసానిక కార్యవిధానము సభ 21-లేదీ ఆదివారం ఉదయం 7 గంటలకు నరసన్న పేటలో శ్రీ శాగేశ్వరరావు గ్రంథాలయమున సంఘాధ్యక్షులగు ము. రుహానిగారి వేంకట జ్యోగయ్యపంతులుగారి యాధిపత్యమున సమావేశమగును. అందు కల మూడు మాసములలో గ్రంథాలయములందు జరిగిన పనిని గూర్చి నివేదికను ఆయాగ్రంథాలయ కార్యదర్శులు చదివెదను. గంజామునుండల గ్రంథాలయ సమావేశము చుండలసభలో జరుపునయమై అలోచింపబడును గాన గంజామునుండల గ్రంథాలయ సభ్యులను గ్రంథాలయోద్యమమునం దభిమానము కలవారును సభకు విచ్చేసి సభను జయప్రదముగ జరుపుటకు సుచారకార్యదర్శి ప్రార్థించుచున్నాడు. సభకు వాదలంచిన సభ్యులు 28-న లేది శనివారం పూర్వ వెంజరులో తిలూరుస్టేషనులో దిగవలెను. అచ్చటనుండి నరసన్న పేట 5 మైళ్ల దూరములో కలదు. స్టేషనునందలి బండ్లు సిద్ధముగానుండును. బసూ భోజనాది యేర్పాటులు చేయబడును. రాదలంచిన సభ్యులు ముందుగా ము. పొట్లూరి స్వామిబాబుగారికి నరసన్న పేటకు వ్రాయవలెను.

బందరు గొనుగుపేటనుండి సర్వా వేంకటనారాయణారాయణగారి యిల్లువ్రాయుచున్నారు:— 2-న మార్చి లేది యాంధ్రపత్రికయందు రాజమహేంద్రవరమునుండి ఆకుండి వేంకట శాస్త్రిగారి లేఖయందు బహుమానము కొరకు కట్టుకూడి చిదంబర రావుపంతులు గారు య. 10-ని నిచ్చితి నని వారికి వ్రాసినటుల లిఖించితిరి. నేను విచార్యింపభ కార్యదర్శులలో మొదట నగుటచేతను, చిదంబర రావుగారు 5 మాత్రమే యిచ్చిరు. 10-ని యేల వ్రాసితిరిన నేను వారికి పుత్తరము

వ్రాయు తాము ప్రత్యుత్తరముగ వే నిచ్చితిరి ది నెంబరు 10-లేదీని య. 10-ని మార్చమే. నేను ఎవరికిని య. 10-నిచ్చితిరిన వ్రాసి యుండలేను. మరెవరైన చెప్పియు నుండ లేదు. ఒకటి చెప్పిగాని వ్రాసిగాని యుండినవో నది పొరబాటని వ్రాసి యుండిరి. ఇట్టి సందర్భమున అసత్యములను పత్రికాముఖమున వ్రాసినందులకు శాస్త్రీగారు జవాబుదారులు. వారికముఖ గురించి వ్రాయుటలో నేను చెప్పినది ఆశ్చర్యసంఘాత్యములు మాత్రమే జవాబుదారులు. వారు ఇంతవరకు తెక్క చెప్పి యుండలేదు. వారివర్త సుమారు య. 25-నిచ్చి నిలువ యున్నది. వారు ఆశ్చర్యసంఘాత్యముల జవాబుదారు యని తెలిసికొన బాధ్యులు.

భగ్గపురమునుండి ఆంధ్రపత్రికరిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— గౌరవనీయులైన బయ్య నరసింహేశ్వర శర్మగారి “భాషాప్రముఖ రాష్ట్రాధిపతి” తీర్మానము సామ్రాజ్యకాసన నిర్మాణ సభయందు నిరాకరింపబడినదని పత్రికాముఖమున వెలిసికొంటిమి గదా! 9-లేదీ ఆంధ్రసమితి వారిసభయందు దిట్టి భావముగల యొకొక తీర్మానమునకు నూడ నిదియే గతి పట్టెను. ఈ భగ్గపురములోగల యొడిమనిస్తిబ్రాహ్మణులందు పుస్తకములు, పత్రికలు తెప్పించుటయందు దేశభాషలకు చిత్ ప్రాముఖ్యము నిచ్చుటయు తిరగకావలసినవిధమునం జనమని దేశరాజు సీతారామస్వామిగారికి తీర్మానమును బ్రచేకెప్పెదు, దేశభాషా ప్రాముఖ్యమును గూర్చి విత్తులముగ నుపన్యసించి తన తీర్మానమును బలపరచిరి. ఇండియ వినిస్టిబ్రాహ్మణు మొదలగు చువలసన వే పోషించబడుచు, మొదలగు దేశ, చువో, బుద్ధి విశిష్టములకు తోడ్పడుటకయ్యె ననువలయుటచే, ఆంగ్లభాషతో సమముగ నైతిక యన్ని దేశభాషలకును ప్రాముఖ్యము నిచ్చి చువలసినది నైతికాభివృద్ధికి, చువోవికాసమునకు, శాస్త్రము చేరనమునకు తోడ్పడుట ముఖ్యపరమము, ఒక్క మాత్రము భాషకే గాక మిగిలిన చువో యే ఇతరదేశ భాషలకునూ సమానముగా ప్రాముఖ్యము నిచ్చుట మిక్కిలి యావశ్యకమనియు; నాంధ్ర సమితి వారి యుద్దేశములు దేశసేవ, భాషాసేవ మున్నగునవి. గాన యీ విషయమున వీ తీర్మానము విషయమై యీ యూరి యితర సంఘములవారిని ప్రభోషించుట దేశసేవ మనియు, భాషామోక్షమై తమకుగల యభిమానమును కార్యకరణమున జూపవలసిన బాధ్యత తానే ముం దిపరగించెదలెని యాలోచించినదిగాన, యాంధ్రసమితి యందే గల దనియు; చెప్పెను; ఇనిస్టిబ్రాహ్మణు నకు వచ్చెడి యరుచి రెండు వారాపత్రికలు మున్నగు వారిలో ముప్పది యైదు యింగ్లీషు పత్రికలు సుమారు అంతునందల నలభై రూపాయలు వత్సరమునకు చుండల నిచ్చి తెప్పించుచున్నారనియు, దేశభాషలలో నవగా అరము, ఒరము, తెంగానీ, మరాఠీ, హిందీ, ఉర్దూ, తెలుగు, యితరములు నకు యెంబది భాషలకును గలసి యరుచియేకు! పత్రికలు మాత్రము సుమారు నూటయిదురూపాయలు చువలస తెప్పించుచున్నారనియు; ఆరు యింగ్లీషు దిన పత్రికలు తొమ్మిదిహిందీ సుమారు రెండువందల నుంబదియైదు రూపాయలు యిచ్చి తెప్పించు దేశభాషలలో నొకదాని యుండెన నొక దినపత్రిక నైన తెప్పించుట లేదనియు జేప్పిరి. పుస్తక భాండాగారము గూర్చి జెప్పెను సుమారు నాలుగువేల రూపాయలు విలువ గల యింగ్లీషు పుస్తకములు యిప్పటి కుండగా, వై జెప్పిన యిచ్చి దేశభాషల యందుకు గల పుస్తకముల తెల మూకు వేల యేమారు వరకు వే యుండవచ్చుననియు జేప్పిరి. సరియైన తెక్కలు కాదిన వై సభ్యులయందు భేద యుండవచ్చును గాని దేశభాష లన్నియు గలసియైన యింగ్లీషుతో సమముగా నైన చూడబడుట లేదనట సుష్టమని జేప్పిరి. దేశీయుల ధనముతో, దేశీయుల లాభమున యుపయోగపడుచున్న యీ దేశీయ ప్రతినిధులమున దేశభాష లభనన భావమున కాద బడుట దేశీయులకు లజ్జాకరమని మందలించిరి. ఆంగ్లభాషతో సమముగ దేశభాషల కన్నిటికైన ప్రాముఖ్యము నిచ్చిన వైత్స యధికారు వినిస్టిబ్రాహ్మణులకికారులవై కోపగింపరని భయము వాసిరి. ఎన్ని జెప్పిన నేమి? ఆంధ్రసమితి వారు యీ విషయమున వీ విషయము నిపుడు బోధ్యము కలగజేసి కొనచునియు, తీర్మానమును భిన్నము చేసినవో ఆంధ్రభాష విషయమై యొకొకసారి యాలోచించ వచ్చుననియు, తీర్మానమును త్రోసిపుచ్చిరి. ఆ సామ్రాజ్య కాసన సభలోని వాటి చర్యలే నేనును గానవచ్చినవి గా. జెన్నాగారి వంటివా రెవరును యిందు లేకుండుట యరద్యమ మనకొంటిమి.

కృష్ణాజిల్లా నందిగామ పురస్థానములలో నొకరగు తుర్కపాటి వీరభద్రరావు పంతులుగారు 9 వ తేదీ సాయంత్రం 5 గంటలకు క్రిక్టేషన్ల నట్లు విలేఖను లొకరు వ్రాయుచున్నారని వారివారును సంగత్యములు. వారు కనుసాహసమును, వాదార్థ్యమును, గలవారు నిగ్రహము గ్రహములనడచి ప్రయోగించెడివారు. మిగుల స్నేహ పాత్రులు. అక్కడ జిల్లా డి ఫిల్స్ కారొనేషన్ మిడిల్ స్కూలుకు ప్రెసిడెంట్ గానుండి యేక విధముల పాఠశాలాధిపతికి పాటుపడిరి. పాఠశాలకొరత ముక్త్యుల జమీందారుగారు కట్టించుచున్న భవనము నేకలక్షావధుల చీలిపోయి బెట్ట బెట్ట, యెండవాలలోని స్వయముగ నుడువమును తిరిగి చేయుచుండెడివారు. అధిపతి పూర్తియైనదని మాట సంత సించుట కాయనకు ప్రాప్తిలేకపోయెను. పేదసాదలను, పాఠశాలావిద్యార్థులు ననేరలు వారి మరణమువలన దాని పొందుచున్న సహాయములు మిగుల గోల్పోయిరి చెప్పక తప్పదు. వీరికి సంబంధించువలన తన మేనల్లుడైన నిర్దరి దహించి, వాటికి తల్లిదండ్రులు లేనికొరతదీర్చి తనయావగా త్రియము వారికి తన భార్యను యిచ్చిరి. వారు కవాల యుని నొకదానిని నిర్బంధించి దానికి వసతుల నేర్పరచిరి.

కృష్ణాజిల్లాలో నూజివీడు పద్మనాథక పాఠశాలను గురించి పురావసు లొకరిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. మాపురము నంగల జమీందారులను చుట్టుపట్ల నున్న మొఖాసాదారు లును సుమారు రెండు సంవత్సరముల క్రిందట నూజివీడు వెలచుచున్న కన్నవస్త్రములన్నియు చిత్తముగ విద్యుత్తులకు పద్మనాథక పాఠశాల యను పేరునొక పాఠశాలకు స్థాపించిరి. ఆరంభమున గొంతయారాటము జరిగి ను అభివృద్ధి నేటివరకు కనుకొనుట మీది వెలచుకలవలె నున్నచేరు కడుకోచనీయము. ఇందుకు కారణము మొదటిది ప్రాంతానుభవము తెలుపటం జమీందారుగారు చెప్పెను యెండే నివాసముగా నుండుట, రెండవది యేర్పాటు చేయ జడిగి ఉపాధ్యాయు డెన్నిభముల నుపయోగపడుటయును ముక్త్యాపియు నుటయును చెప్పెను. ప్రస్తుతము పాఠశాల లో మిగిలినారు పదునెనిమిది విద్యార్థులుమాత్రమే. వీరిలో కొందరికి హైస్కూలునందు జేర్పించిరి. మిగిలినవారిని ఎరిగతి కనుగొనుచున్నందున తేదీ. కొలదికాల మిట్టే జరుగు నెడ పద్మనాథక పాఠశాల నానుమాత్రావశేష ముట నిశ్చయము. పవిత్రతెచ్చింది జమీందారులు. విద్య నభ్యసించునది వెలచుచున్నారు. అందుచే జమీందారులు దీని నున్నరెట్టికి నికతైన ప్రయత్నించురు గాక.

ఇట్లు పురమునందలి ఆంధ్రమహిళా సమాజ కార్యదర్శిని శ్రీమతి శేవరాజు వేంకటేశ్వర్లుగారిట్లు వ్రాయుచున్నా రు. ఈ సమయ కాలిదికాలమునుండియు నీ విదేశమున స్థిరమగు తుల నేర్పరచి కొనియున్న యాంధ్రసోదరులందు జాతీయ చలనము గలిగియున్నది. అచ్చటచ్చట పురుషులు సమాజముల స్థాపించి తమ తమ వృత్తితోవృద్ధిరణకై కైవలననకే పాటు పడుచున్నారు. శ్రీ సమాజము తెచ్చియు నీవరలో స్థాపించ బడియుండలేదు. కాని గతి విజయదశమి దినమున నీయూరి యాంధ్ర సమితి యప్పటి కార్యదర్శిగారి ప్రోత్సాహమునై కీ. శ్రీమతి సాభాగ్యవతి భండారు అన్నపూర్ణమయిగారు శ్రీకృష్ణాజిల్లా "ఆంధ్రమహిళాసమాజము"ను స్థాపించిరి. తెల్ల మాజమున కావెయే యధ్యక్షురాలుగా నెన్నుకొనబడిరి. నాటునుండియు నూపకస్థాపిత మగు నీ యాంధ్ర మహిళా సమాజము ఆంధ్రసమితివారి సహాయముననే పెంపొందింప బడుచున్నది. ఈనడుమ ఫిబ్రవరి 16 తేదీని అధ్యక్షురాలు గారు క్రిక్టేషన్లపై సమాజమును కైవలముననే మాతృప్రస గానించి యుభయగరమున బడద్రోసిరి. అయిన ఆంధ్రసభా రత్న భండారు దండెపాటి పంతులుగారు పులికావాత్సల్యము జూపుచు మాసమాజమునకు ప్రోత్సాహ మొసంగి మా శ్రీ బృందము నుద్ధరించ కంకణము గట్టుకొనినందుల కెంతయు కృత జ్ఞులై యున్నాము. పత్రికలను పుస్తకములను దెప్పించి చదివినవ తుహారాలను గలిగియున్నను కైవలదశయందున్న దున నకకాశము చాలకున్నది గావున నాంధ్ర సోదరిమణు లును, ఆంధ్రసోదరులును విదేశవాసులుగు మిసోదరిమణులు యుద్దేశములందు సంపూర్ణ సానుభూతి నెరవే ముకు ఉచిత ముగ పుస్తకములనిచ్చియు, పత్రికలనిచ్చియు, నిలుల ననేక విధముల మాకు సహాయము చేయ ప్రార్థించుచున్నాను. మాసమాజమును పోషించగల భారము మాయాంధ్రుల కందర కను నెడచి వారి వారి సహాయముల కడుగు చూచుచున్నాము.

సామాజ్యశాసనసభ

(నిన్నటి తరువాయి)

ఫలాహారానంతరము రాజ్య ప్రతినిధిగారి అధ్యక్షతనసభ వారు మరల సవరణను తీర్చింపసాగిరి. ఈవిల్లు చాల న్యాయ మైనదని తాండ్నిగారు చెప్పిరి. హిందూదేశ చరిత్రమునంగలి అభిప్రాయభ్యు సచయమున సభ్యులవైఖరి యెట్లుండునదియు ఈ సమయమున తెలియవలసి గున్నది. క్రొత్త పన్నును వేయుటకు దొరతనమునా రితంత్రమును పన్ను రద్దీ మాళవ్య గారు వలికిరి. దీని తా నాడేపి-పలసి యున్నది. పన్ను రూపాయకు అణానొప్పక మాత్రమే పడెను. అనధికార సభ్యులలో రెండు కక్షలు గలుగుటెంతయు విచారకరము. భూకామందుల తరపున వచ్చిన సభ్యులు సవరణ కనుకూలము గనుండి బిల్లును నిరాకరించుచున్నారు. ఇది క్రొత్తగా భూమి పన్నునువేయుట కారంభమని కొందఱు తలంపనన్నును. అట్లు తమాత్రమున కాదు. ఇది పేదవాని బాధను నిమిత్తము భాగ్య వంతులపై విధించబడినది. ప్రజాపక్షవాదు లందునిమిత్తము దాని బలపరుపవలసి యున్నది. ప్రజాసభ్యుకాదు లందఱు

ఒకరితేఖవట్టిలు వ్రాయుచున్నాడు:— చినగాడెల క్రమ సహకార పరపతి సంఘముయొక్క సప్తమ వార్షికోత్సవము రెవతేదీ తెనాలి డిప్యూటీ కలెక్టరు కే. యస్. శ్రీనివాస చారి ఎం.ఎల్.ఎల్. గారి యాధిపత్యముక్రింద జరిగినది. సంఘ కార్యదర్శి 1916-17 సంవత్సరముల రిపోర్టు చదివినమీదట తెనాలితాలూకా కోఆపరేటివ్ యూనియన్ కార్యదర్శి లక్ష్మరాజు సంగమేశ్వరరావు పంతులుగారు సహకారోద్యమము నుగూర్చి యుపన్యసించిరి. గుంటూరుజిల్లా బ్యాంకింగు యూని యను సెక్రటరీ జొన్నలగడ్డ లక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారు జిల్లాబ్యాంకింగు యూనియనుయొక్క భాగధనము వృద్ధిచేయ వలయునని అందునిమిత్త ప్రజలసహాయ మువసరమని సుపన్యసిం. చినమీదట చినగాడెలవక్త్రు సహకారపరపతి సంఘము మొదలగు ను రెండు యొకరముల మాగానిభూమి చసతిగల యొక తెలగ యుప్పర వులజాడగు ఏల్లూరు ఆద్యయ్యగారు జిల్లాబ్యాంకింగు యూనియనును ఒకభాగముతీసికొనదలచి బ్యాంకింగు యూని యను సెక్రటరీగారి కిచ్చుగలందులకు అగ్రాసనాధిపతి యెడుట రు101లను మంజూ. అగ్రాసనాధిపతియగు డిప్యూటీ కలెక్టరు గారు కూడ ఆక్షుణ మే ఒక భాగము కో రిరి. వెంటనే తెనాలి తాలూకా యూనియను చినగాడెలవక్త్రు గ్రామములో స్థాపించబడిన డేవిస్ పేట సహకార గృహ నిర్మాణ సంఘముయొక్క ప్రధమ వార్షికోత్సవము ఈనెల రెవ తేదీ తెనాలితాలూకా కోఆపరేటివ్ యూనియను కార్యదర్శియగు లక్ష్మరాజు సంగమేశ్వరరావు పంతులుగారి యాధిపత్యముక్రింద జరుపబడినది. ఈ సభకు బెజవాడ శెక్స్ పై అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రార్ గారు వేమూరు నుం దరలక్ష్మీ నరసింహారావు పంతులుగారును కాకినాడ శెక్స్ పై అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రార్ గారును కృత్తివెంటి నాగేశ్వరరావు పంతులుగారును గుంటూరుజిల్లా బ్యాంకింగు యూనియను కార్యదర్శియగు జొన్నలగడ్డ లక్ష్మీనారాయణ పంతులు గారు, తెనాలితాలూకా కోఆపరేటివ్ యూనియను అగ్రా నాధిపతి యగు కోటంరాజు నరసింహారావు పంతులుగారు, కృష్ణాజిల్లా బ్యాంకు కార్యదర్శియగు వేమూరి నారాయణ రావు పంతులుగారు కర్లపాలెమ వేంకటనారాయణప్ప పం తులుగారు ఇతర సహకార సంఘములవారు 300 మంది రయితులు సభ నలంకరించిరి. సంఘ కార్యదర్శి గారి సంగత్యక వృత్తాంతము చదివినమీదట గృహనిర్మాణ సంఘములయొక్క యుపయోగములను గూర్చి తెనాలితాలూకా కోఆపరేటివ్ యూనియన్ అగ్రాసనాధిపతియగు కోటంరాజు నరసింహారావుపంతులుగారు అహోదకరముగా సుపన్యసించిరి. సెక్రటరీ ఒక భాగమును చినగాడెలవక్త్రు గ్రామవాసులగు యిద్దరు త్త్రులులు, కమ్యూవారు తల యొకభాగము పుచ్చుకొనిరి. అగ్రాసనాధిపతికి పుచ్చుచోరము వేయబడినమీదట వారి అంత్యోపన్యాసముతోనూ సభకు దయచేసినవారలకు అగ్రాస నాధిపతికి వందనము లిడిపియ్యట నిదివరకు అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రార్ గారు సుండిన కృత్తివెంటి నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి గౌరవాధ్యము సభ్యులకు సహకారగృహనిర్మాణ సంఘమువారు, పరపతి సంఘమువారు అల్పవారపు విందొసగిరి. తత్సమయ మున ఆంధ్రమండలములకు నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు సహకారసంఘస్థాపన విషయములో చేసిన అభివృద్ధినిగురించి చాల మంది యుపన్యసించిరి.

నిట్టిసమస్య నెదుర్కొనవలసి యున్నది. ప్రజాపక్షవాదులగు అనధికారసభ్యు లీసవరణ నంగీకరించి ప్రభు ప్రజాస్వేచ్ఛా ప్రయత్నమును విఫలముచేయుదురా? ఇందువలన కొంచెము రాబడియే గమ్యమని కొందఱునవచ్చును. అయిన జమీందారు కంతగ పట్టుపట్టవలసిన పరియె కాదు. మరియు, ఈసభకు వచ్చిన భూకామందులు తమ స్వంతమార్కులను గాపాడుకొన వాదించుట కిచటికి రాలేదు. సామాన్య ప్రజల అభివృద్ధికి నాటుపడుటకు వచ్చిరి. సురేంద్రనాథ బెనర్జీ గారిందు పూచీ త్వితోప మేదియో గలగుననుచున్నారు. ఇదట నవ్యు క స్వామిద్రోహ మేమి యులేను. ఇదివరకు జేరిన పూచీ పడలేదు. ఇప్పుడు పూచీచెడి స్వామిద్రోహ మను గలగు లేదు. ఈ పన్ను వ్యవసాయ దారు నేమి యు బాధింపదు. ఈ బరువును ఇమీం దారులు రై తులమీద ప్రోపేయమరని బెనర్జీ గారు చెప్పిరి. ఇది జరిగిన జరుగవచ్చును; జరుగకపోవచ్చును. బెంగాలు టెనెన్స్ ఆక్టు ననుసరించి ఇట్టి డిమెం జరిగిన నొరతనుయూను దానికి తగిన రీతిని శాసనమును సవరించెదరు. అందువలన సభ్యులు తమ యభిప్రాయమును తెలుపుటకు పూర్వము వారు కొంచెము జాగరూకత వహింపవలయునని తాను గోరుచున్నాడు.

అనంతరము సురేంద్రనాథ బెనర్జీ గారు తమ అభిప్రాయములను తెలిపిరి. తాను భూకామందుల కక్షవాదని లాం డిగుగారు చెప్పిరి. తాను ప్రతికూలపక్షులువా డనుటకు తాను చాల చింతించుచున్నాడు. ప్రజాప్రభుత్వము గూర్చి చాల వరకు చర్చించబడెను ప్రజాప్రభుత్వము వచ్చునపుడు ఎక్కువ పన్నులు తప్పక విధించబడగలవు. కాని ప్రజలు, భూకామం దులు, నైతులు అందఱును సమ్మతించిన పిమ్మట నట్టి పన్ను వేయబడును. ఈ పన్ను వ్యవసాయ ఆదాయము మీద పడదను టకు వీలులేదని తాను చెప్పెను. దేశభక్తి రాజభక్తి కైవరాయణు లిట్టి శాసనములకు భయపడెను. జమీందారులవంటి ప్రాముఖ్య ముకు తరగతిని వేరుచేయకుడను.

మోగిగారు తాండ్నిగారి వాక్యములకు విమర్శించుచు చాలవరకుండు పక్షపాతియకలదనిరి. ఘోషాజానకీది సమయము కాదు. దాని నెవరునుకోరలేదు. ఇది ప్రజలక్షేమమునకు హాని కరము. ప్రజాభ్యుదయమే దొరతనమునకు ప్రప్రథమమున జాడవలసి యున్నాడు. భూమిపన్ను వేయుటవలన మధ్యతర గతి ప్రజలకు చాల బాధ కలుగగలను. తక్కినపన్నులను వ్యవ సాయసంబంధము లేనివారు చెల్లింపవలసివచ్చును. అందువలన వారి బరువు నింక నధికముచేయుట న్యాయముకాదు. యుద్ధస మయమున, తరచుగ నైనికుల కుటుంబబోషకార్థము స్వంత ధనము నిచ్చుచు జమీందారు లొనరించిన వివిధోపకారముల నుగడించుచు ప్రస్తుతపు విషమస్థితి నిట్టి మార్పును గలిగించు టకు తావిష్టపడజాలదని ఆతడు తెలిపెను.

డాక్టరు సామ్రాగాడు. బెనర్జీ గారి వాగ్దాటిని తానెం తయు ప్రశంసించుచున్నాడు. ప్రజాప్రభుత్వము వచ్చునపు డందటి యనుమతిని బొంది యాడు జమీందారుల శాశ్వతత పన్నుల ఏర్పాటును తీసివేయింపగలదని చెప్పెనున్నాడు. కా ని ఆతడెట్లు చేయజాలను. తాను ప్రజాసామ్యవాదులతో నే కీభవించుచున్నాడు. పెట్టుబడి లాభము లొక్క పర్యాయము కదలింపబడుట మంచిది. ఆవసరము వచ్చినపుడు జమీందారు లను దొరతనమువారు సామ్యుల యడుగగూడదో తనకు తెలి యును. జమీందారులు పరిశ్రమల స్థాపించుచున్నారను సంగతి సంయుక్తరాష్ట్రములలో నికముందు వినవలసియున్నది.

ఇందువలన రెవిన్యూ ఉద్యోగియుల పని చాల దుగ్ధ మగునని సర్ బాను క్యాంపుటెల్లుగారు చెప్పిరి. ప్రత్యేకసంక మున తాను చెప్పినదాని నెవ్వరును వినకుండిరి.

హేగ్గ గారు సవరణను ఎదిరించిరి. తాను మంచి నిర్మిత మును చేయగలిగెను. మోగిగారు మధ్యతరగతుల వారిని గూర్చి చెప్పెను. మధ్య తరగతివానికి రూ॥ 5000 భూమివలన ఇతరరాబడులవలన రూ. 2000లను వచ్చు ననుకొందము. అట్లే వాని కిందువలన 10 రూపాయల పన్ను విధింపబడుచున్న ఇది యంతగా పరిగణింప దగు అంశమేనా?

తమవారి కిక్కిన సవరణలు చేర్చింపబడెను. సురేంద్ర నాథకు వచ్చు రాబడిలో నూటికి 10 వంతుల కం డ్రా నధికముగ పన్ను విధింపబడ కూడదను చందాగారి సవరణయే మంగీకృతమయ్యెను. చెడిపోయిన ఆస్తులుగలవారి సంతకలక జాగ్గ మిది యంగీకృతమయ్యెను. శర్మగారు ప్రతిపాదించి పని ఈ క్రింది రెండు సవరణలను స్థానిక దొర తన ము వారిని సలహాచేసి విచారింతు మని దొర తన ములే వారు చెప్పిరి. (1) పన్ను విధింపబడు సంవత్సరము ఏప్రిలు నెల 1-వ తేదీనాటికి విధ క్తములయియుండిన అవిధ కృతకుటుంబ ములవారు కుటుంబమునందలి వివిధ అంశములను చెల్లింప వలసి యుండు పన్నుకంటె ఎక్కువ పన్ను చెల్లింపకుండ జూడవలయును. (2) రాబడిపన్నుల వ సూ లు చేయ కలెక్టరుల సహాయార్థము సలహా సంఘములు నెలకొల్పబడ వలయును. ప్రస్తుతపు న్యాయపూర్వకము వేలంపరచుచు లాం డిగుగారు పపాదించిన సవరణ అంగీకరింప బడెను. చివరకు బిల్లు అంగీకృతమయ్యెను. సభ 12-వ తేదీ వరకు నిలిపివేయ బడెను.

వెల స్వల్పము.

సర్వ వృత్తిక విషసంజీవిని (రిజిస్టరు)

ఫల మధికము.

గుణము లేదని రుజువు చేయువారలకు రూ. 100 ఇవ్వం.

ఇది ప్రతికటంబమునం దుండవలసిన ముఖ్యవిషయము. అంగ్ల, యూనాని, దేశీయ వైద్యులచే పొగడ్త గాంచబడియున్నది. ఎన్ని దినుసు లుంచినను మందు గణము మాటదు. తేలనకు మాత్ర మే గాక ఎ లు క, కుక్కపాము, జిడ్డి, మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు నుపయోగింపవచ్చును. అనేకవత్సరముల నుంచి వాడుకలో యున్నది. ఒకసారి పరీక్షించిన తెలియగలదు. కొంతవారు మాయకర్మ ప్రేమ మార్కును చూచికొనిన మోసము కలుగజేయవచ్చును.

వెల ప్యాకెట్ 1-కి 0-8-0, పోస్టేజి 0-3-0
1 డజన్ ప్యాకెట్ల వెల 5-0-0 పోస్టేజి వేటు.
ఒకసారి రెండు ప్యాకెట్లు తెప్పించుకొనువారికి పోస్టేజి ఇవ్వం.
వర్తకులకు 100-కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నివ్వబడును.

ధనలక్ష్మి కంపెనీ, నెం. ౭, వెంకటేశమేస్త్రి వీధి, మదరాసు.

హనుమాన్ గ్లాసు సీమెంటు

దీనిని క్రొత్తగా బెంగుళూరువాస్తవ్యులు చక్ర వర్తిగారు కనిపెట్టెరి. మేమే నోలు యేజంటము. ఇక జాడీలు, చిమ్మిలు, పింగాణి గిన్నెలు బ్రష్ లగునను భయము నవసరము లేదు. వై నుజువారింపబడిన సీమెంటుతో అతికిన అతుకుకొనును. న్యూ ఇండియా కాన్స్ట్రలయమంబారు దీనిని నాడి యున్నారు. దీని ఉ. యోగిమనుచూచి అచ్చెరువుందిరి. ఒక అర్థరూపాయకు ఒక బుడ్డి వచ్చును. 100 గజావస్త్రపులను కతుకవచ్చును. క్రొత్తవస్త్రపులను కొని సొమ్మును వృధగ పాడుచేసుకొనుట కంటే ఈసీమెంటును కొనుక్కొనుము. ఒకచూరు ఉపయోగించిన తరువాత దీని మువ్వెత్తమీరకే తెలియును. హిందూ దేశమంతయు బిచ్చాస్త్రియిలు నెటిలుమోటు, సింహభిముఖలో నలు యేజంటులు కావలయును. ఏజంటుగ నుండగోరువారు యిట్లు వ్రాసికొనివలయును.

ది న్యదేశీ ఇండస్ట్రియల్ లిమిటెడ్,
కాంచ: మధుర. (962) కంజీవరం.

ఇది మాత్రము చదువవచ్చును (1067)

సమోహనకాత్రము చదివితిగా?
ఇట్టి విద్య పూర్వకాలము దుండెడిదిగాని యపుడు బాగా తెలిసినవారలేదు. ఇది చదివిన లోకములో అన్నియు గలవలయును. చూచినగాని తీరదు. వెల రూ. 2-0-0

వ్యవహార చౌధురిక:—ఈకాలములో చదువుకొనిన వారి కందరికి బహుశుపయోగము. ఇతరుల సహాయము లేకుండా వారి వారి వ్యవహారములన్నియు యీ పుస్తకము దగ్గరనుకొనిన చక్క పెట్టుకొన గలరు. 0-12-0

ఈ క్రిందిపుస్తకములు కలుపుకొని 20 రకముల పుస్తకముల ఒక పెట్టుగా కొనువారికి రూ 4లకు పుస్తకభాండాగారములకు మాత్రము ఇయ్యబడును. ఇతరులకు మామూలుధరలు.

ధిల్లీ సామ్రాజ్యము (౪ 8) సుజాత్రాస్థనీయము (౮ 12) బృహద్వాసిస్తము (1-8-0) శ్రీ వచనభూషణము (౮ 12) ఆంధ్రభగవద్గీత (౮ 4) బాలార్చనా విధి (౮ 8) శక్త్యాంతుల ధర్మచౌదిక (౮ 6) (౮ 1) పెద్దలనాటి ముద్దుకథలు (౮ 4) మూర్తిత్రయోపాఖ్యానం (12౮) శ్రీ నీతిపద్యోత్సాహి (6౮)

ఇతర పుస్తకములు, పాపు సామానాలు వస్త్రాల తీసి పంపబడును. ఒక కార్డువ్రాసిన సమబాయిషి పంపబడును. గాలి తరగడా నుపయోగించితిరా? సుఖముగా పరుండగోరువారు కావలసినపుడు నోటిలో ఉడిగిన పెద్దదిగా అవును. అవసరములేనపుడు జేబులో నిమిడన. 1-8-0

భార్యుల కంపెనీ, 23, బందరువీధి, మదరాసు.

సీతాస్వేషణము లేక లంకా దహనము.

అయిదంకముల నాటకము.
మద్దులొల్గు పద్యములు! క్రాంత్యుగం పార్శ్వ నిట్టు!!
ఇయ్యది మృదుచుధురైతని వ్రాసినదీనది. జనసామాన్య మున కెల్లరకు సుబోధకము. ప్రదర్శనానకూలముగ ఉన్నది. భక్తిరసపూరితమైన చక్కని కథలుకాని వర్ణనెట్లులతో నిండియుండును. ఒకపర్యావరణము చదివినను, ప్రదర్శించినను విడువరు. దీనినిగూర్చి నెల్లూరువాస్తవ్యులును బందరు నోటిలు కాలేజి ప్రొఫెసరుగను శ్రీయూతి ముత్తరాజు సుబ్బారావు ఎం. ఏ. గా రొసంగిన యభిప్రాయమును చదివిన ఈ నాటక రాజము యొక్క ప్రాశస్త్యము చదువరులకే బోధపడును. పుస్తకము ఖరీదు రూ. 1-0-0. తపాలమునాచి వేటు. గ్రంథకర్త:— పసును పి. యజ్ఞ నారాయణశాస్త్రి, (980) భొజ్జిలి కేలు బందరు.

సుందరము! స్వదేశీయము!! ఉపయోగము!!!
అందమైన 1918 క్యాలండరు

మార్చి 31 తేదిలోపు అమృతాంజనము డిస్కవారి రు.5 ల మందును నొకేసారి గొనువారలకు ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-5-0.
వి. పి. గ కాక, మందుగా చీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు చేరకున్నచో మా నామబుడారి యుండదు.
కొలది ప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడినవి. అకాభంగము గలుగవండుటకు త్వరపడఁట యుక్తము.

తామరతైలము	గజ్జికైలము	మోహినీతైలము
డబ్బీ 1-కి 0-6-0	డబ్బీ 1-కి 0-4-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపధిము
చక్కని డబ్బీతో వెల రూ. 0-8-0; డజన్ 1-కి రూ. 5-4-0.
పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. అన్ని చోట్లలో విక్రయించబడుచున్నది
అమృతాంజనం డిస్కా,
109, ఫ్రెరిరోడ్డు, బొంబాయి. 6, తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

కీర్తిశేషులయిన గోపాలకృష్ణ గోకలేగారి చక్కని
రంగుల చిత్ర పటము
ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0.
వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రభక్తికా కార్యాలయము,
పోస్టు బాక్సు 212 మదరాసు.

ఆంధ్రోద్యమము.
మొదటి యే దాండ్ర మహాజనసభలయందలి
సామాన్య సంఘాధ్యక్షుల, సభాధ్యక్షుల, యువవాగున
ములు, వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములుగలవు.
వెల రూ. 1-8-0. పోస్టేజి వేటు
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబు శెట్టివీధి,
మదరాసు.

అమృతార్ణవ అవతేహ్యము.
ఈతేహ్యము రక్తమును శుద్ధిచేసి బలము కలిగించి
కాళ్ళెరుసుఖము సొందగును. 219
ఆరోగ్యమును కలగజేసి ఆయర్వ్యుద్ధిగి యిప్పించును.
ప్రస్తుతము శాకాహారమును ఆన పుస్తకమునకు
వ్రాసిన తపాల ఖర్చు లేకరే గుణితముగా పంపెదము.
వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవింద్,
ఆతంకన్గిపా కొవ్వధాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

మలబద్ధమునకు మంచిమందు.

క రో లా.

వాసనలేకు, ఏరుచిలేదు, ద్రవపదార్థము, పులితేపురాదు, భేదులు గావు, దినుసు కాతగిన కాల ప్రవృత్తి సుఖమును సముగ అయ్యేలాగున సర్వ శోధన గావించును.

1 పౌను, 1 పౌను నీపాలు
నీసా 1-8 వెల
2-8-0, 4-0-0.

శ్రీ జరు గా రి లీవరు టానిక్.

వైత్యమునకు మంచిమందు. రోగులకు సంభవించు తల కొఱికి, అజీర్తికి, చెడిన కార్య గలుగు బాధలకును, అలవలకును, అతిశయమును, వికాసవిహీనతకును అరోచిత కును, తల తిరుగుటకును, విసు గనకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది. నీసా వెల రు. 1-8-0.

కుల్ హ ట్టి.

ఎరువుగా నున్నను నెరసి నను వెంట్రుకలను తక్షణమే మినమినలాడు నలుపుగా గాని గోధుమరంగుగా గాని మార్చ గలదు. స దో ష లి త ము శాశ్వతము.

ఈ సాల్ఫ్యూరేట్ పెట్టె 1-8 రు. 2-0-0.

W. E. SMITH & Co., Ltd
Pharmaceutical Chemists &
Druggists, Mount Road,
MADRAS.

డబ్లియు. ఇ. స్మిత్ అండు కో.,
(లిమిటెడ్)
మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు
మదరాసు

మందులు గోరునప్పుడు యీవత్రిక పేరును దాహరించ గోరెదము

368

1000

రూపాయలు

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బ

బహుమాన మియ్యబడును.

మీరు బలహీనులుగా నున్నారా? అయితే డి. మన్నలాల్ గారిచే తయారుచేయబడిన లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బను తీసుకోండి. దీనిని తీసుకుంటే యెడల ధాతువు, రక్తపుష్టి, విశేష బలము, ఆకలి ఎక్కువ

(619)

మొదలయినది. కలుగును స్వస్థులైతము, ధాతువు మూత్రములో కలిసిపోవుట, నీరుచురుగు, బహుమూత్ర వ్యాధి మొదలగునవి మానవును. దీనివలన మంచి గుణము పొందిన అనేకులు రంగోన్, పిసాంగ్, సిలోన్, ఆఫ్రికా, కలకత్తా, బొంబాయి, మదరాస్, ఈ ప్రాంతములనుండి బహుమానపత్రికలు విశేషముగా సంపియిస్తారు. కావలసినవారు ఆర్డర్లు పంపించుచో బహుమాన పత్రికల కాపి పంపుదుము. ఇది అబద్ధ మని రుజువుచేయవారికి నైకమపరచియుండు బహుమానము యియ్యబడును. ఆట్లు నిరాశించినచో కోర్టుమూలముగా పొందవచ్చును. పార్సీలును కొను నప్పుడు "డి. మన్నలాల్" అని యింపుట చూచి తీసికొనవలయును. ఆనుపాద పత్రిక పార్సీలతో సంబంధము ఏకైకము కావలసియున్నది. 16 రూపాయల తేజీ వెల రు. 2-0-0. తపాలఖర్చు 1-8 డబ్బాలు రు. 6 అరబాయి.

డి. మన్నలాల్, ఢిల్లీ వైద్యులు,

సాలామిసిరి మురబ్బా డిపో, బెంగళూరు సిటీ.

మీ కవసరమయినచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోతపోయినట్టి గాని వస్తువులను గురించియు, ఉక్కు, ఇనుపవాడుకలు, వంపులు వంపులుగ వంచబడిన రేకులు కోణములుగా నున్నట్టి అనుకరణములు ఇంకను వివిధమైన ఇతర సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారితోనే సంకతిసందర్భముల నలకు నాలో చింతించవలసింది. మీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువవెలల కిచ్చుటలోను కోరి వంతిన దానిని సామానులలో భరణరా చేయుటలోను గొప్ప పేరు మోగినవారు.

విలాసము:— **ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ**

సోత్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్, తపాలపెట్టె నెం. 553 రు,
389 మదరాసు

(వై కా మో) ఇంకా గోరునప్పుడు ఈ పత్రిక పేరు కూడ నుదహరించ గోరుచున్నారు.)

అమృతాంజనము

చక్కని డబ్బిలో సహా నీసా 1-8 వెల 0-8-0.

తలనొప్పుల మాన్పును.

పార్శ్వపు నొప్పుల కార

దోలును. వాయువు

పోట్లు పోగొట్టును.

సువాసనగలిగి యుండును.

ప్రతియుంట నుండదగినది.

నవమూలికలచే హిందూ దేశమున

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనం డిపో: } 109, (శ్రీరంగం, బొంబాయి,
6, రంజిత్ టెక్నిక్, మద్రాసు.

సెగరోగములకు అమూల్యమైనమందు.

గొ నా జోన్

మాత్రవ్యరములగుండా ప్రపంచ మొట్టి కఠినవ్యాధి యైనను ఒకవారములోపల కంట, నొప్పి, ప్రసవము మొదలగు వానిని మిగుల నమ్మకముగా ఇది కుదుర్చును. అనేక మైన శ్రేష్ఠ మైనటువంటిన్ని హానిచేయనటువంటి మందులచే తయారుచేయబడినది. ఇది తక్షణమే గుణమునిచ్చుచు వ్యాధికి సంబంధించిన పుంజులను ఆడుగంట వాళనము చేసి రాసు రాసు వ్యాధిని పూర్తిగా మాన్పును. మతీయు వ్యాధిని మరల వ్యాపించుటచే చేసి దేహమునకు బలమును ముఖము నకు కాంతిని నిచ్చును. ఒకతూరి వాడిచూచిన దానిగుణము మారే తెలియును. విశేషము వ్రాయనవసరము లేదు.

బుడ్డి 1-8 పోస్టేజీ సహా రు. 2-12-0.
(1081) ఆర్డరు యిచ్చునపుడు బాబులు జిలుగు లేక విశేషముగ వ్రాయవలయును.

A. H. Solomon & Co., (Dept. A. D)
No. 29, Thana St. Chintadripet, MADRAS

301. **పార్శ్వపు వేంకటాచల**

వండితులచారి సిద్ధాపథము

లోకానుయహార కస్తూరిమాత్రల నిప్పుడైనను పరికింపుడు.

యోగ్యతాపత్రములు.

మ|| రా|| డాక్టర్ ప్రభాకర్ థెలో ఆయుర్వేదిక్ యూనివర్సిటీ, గ్రాజుడేట్. ఎన్. జె. ఇన్స్టిట్యూట్, లండన్ కన్సల్టింగ్ కమిటీ ఎగియర్ వేన్. సం. 2. బొంబై, పిరు వ్రాసినది. తమ "లోకానుయహార కస్తూరి మాత్రలను, ఉపయోగించుటవలన, శ్వాసోచ్ఛ్వాసముల వృత్తాంతము, అజీర్ణము, మలబద్ధము, ప్రక్కనొప్పి, కడుపునొప్పి, అన్నా కజ్వరము, పిత్తసంబంధరోగము. బిడ్డల యముకపాతముల న్నియు, గుణముయ్యెను, తమవృత్తకు ప్రతిదినము వచ్చులోగు లకు, నీకస్తూరి మాత్రలనే, స్వచ్ఛే వైద్యులు ముఖ్యముగా పియవలయు నని శిష్యులను చేయుచున్నాను.

మ|| రా|| పి-ఎస్-అచ్యుతరావు, సీనియర్ సర్జన్, న్యూబిరీ కమిషనర్, మెన్మారు గవర్న మెంట్; పిరు వ్రాసి నది. "లోకానుయహార కస్తూరి మాత్ర"లను నే నుపయోగించి యున్నాను.

వండితులు వారిచే పత్రికయందు ప్రచురకరచినట్లే అనేకోత్కృష్టమగు, గుణములను ఈమాత్రలం గలిగి యున్న వని నేనుచెప్పుట కానందభరితుడ నగుచున్నాను.

వైద్యకాలలో ననేకవిధము లగునట్టియు నుపయోగము రములగు కిర్బాటుక మాత్రకలనుండియే యావత్తయిన తయారు చేయబడుచుండును.

రిజన్యచైన యావ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సీసాచుండుక ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానపత్రము, ప్రతిసీసాతో గూడి యుండును. 260 మాత్రలను నీసా 4 అరబాయి. మాత్రమే.

6 సీసాల లోకసారి తేప్పించినా, టపాల ఖర్చుతోచేరి రు. 1-8-0
12 సీసాలలోకసారి కొనిన 2-12-0
25 సీసాల లోకసారి గొనిన 5-0-0
సమస్తరోగములకు మానవ్య ఆయురే: దియ నీర్ధాపథములు దొరవను.

విలాసము:— శ్రీ సీతారావు వైద్యశాల, మెన్మారు.